

La tendència cadavèrica

L'ESTRALL produït en les ànimes i en els pobles per la laïcització del concepte de la vida pública i de la privada (en fons una mateixa cosa, perquè la vida és única) es va manifestant cada dia més pregon i reclamant una rectificació més fonamental de les grans directrius de la conducta humana.

La concepció litogràfica de la història (medallons de reis, episodis de batalles, canvis de dinasties), feia impossible de descobrir tota la profunditat del mal. La concepció biològica que es va imposant avui permet, cada dia més, de descobrir la diferència d'inspiració fonamental i d'inspiració orientadora entre la gran Cristiandat medieval i l'agrumollament modern de la humanitat en races, en nacions, en individus, tots armats de drets, tots alleugerits de deures. S'ha volgut foragitar del món l'esperit de Déu (que entre els homes de l'Era cristiana és el de Crist, Déu entre nosaltres) i ha aparegut tot seguit el fenomen de la descomposició. L'aglutinant d'homes i pobles ha de ésser superior a homes i a pobles, ha de ésser Déu. La redempció era necessària en altres ordres ultra el que mira directament a la salut eterna.

L'únic veritable sobirà d'aquella Cristiandat era el bé comú estès a tots els aspectes de la vida, atorgant entre ells la prioritat al que és principal, i pel sol fet d'ésser-ho, garanteix l'incorrupibilitat dels altres. Potser ni ortodoxos ni heterodoxos no saben que l'Església protegia el comerç, el doble comerç de queviures i

d'idees, exigint moltes vegades als sobirans temporals l'afranquiment de peatges a favor dels mercaders, dels estudiants i dels mestres. El principi inspirador d'aquesta llibertat no era l'enriquiment individual, sinó la germanor universal del llinatge humà, que imposa l'ajut mutual en la conservació i la creixença de les dues vides de l'home. Els membres d'un mateix organisme han de subvenir-se mútuament, repartint-se les sobrances i vetllant per l'equilibri resultant de la sanitat de tots. Tota la vida humana anava realitzant, àdhuc en els ordres més terrenals, la gran doctrina paulina del cos místic de Jesucrist. La vida anava esdevenint cada dia més teològica.

Avui això sembla antiquat; més encara, sembla tenebrós, teocràtic, infectat del verí de la tirania de la casta sacerdotal. Avui el món, cregut suficient a si mateix i capaç d'emancipar-se de Déu, ha perdut el sentit de la solidaritat universal entre els pobles i de la germanor universal entre els homes i la Cristiandat s'ha agrumollat en una munió bellugadissa de pretesos drets rancuniosos, cadascun cregut sobirà absolut sobre els altres i esdevingut, doncs, enemic de tots ells. Races, nacions, classes, individus prepotents, han reclamat la sobirania, i la musa inspiradora del govern dels pobles, i del de les ànimes, ja no és el bé comú, concepte teològic davallant del més legítim Cristianisme, sinó l'enriquiment individual.

El bé comú antic imposava deures a tothom i els drets de cadascú eren subordinats a aquests deures. La cobejança de l'enriquiment de pobles i d'individus, que és el principi inspirador de tota la vida d'avui, proclama drets i més drets, drets de la raça, drets de la nació, drets del poble, drets dels patrons, drets dels obrers, drets de l'home, i el deure, fulcre del dret, noció correlativa superior sense la qual el dret no té subsistència possible en l'home, queda oblidat com una antigalla teocràtica.

El bé comú d'abans mirava a salvaguardar la humanitat de tothom, assegurant a cadascun dels homes la satisfacció de les seves necessitats corporals i espirituals. El dret hipertrofiat d'avui, reviviscència, amb vocabulari modernitzat, de concepcions paganes, mira només a l'engreix dels membres afortunats a despeses dels vençuts en la lluita per la vida. Cada raça es creu amb dret a sotmetre les altres; cada nació es creu destinada a ésser la mestressa del món; cada classe social aspira, confessant-ho o no, a la dictadura; cada individu creu que tots els altres han estat creats

per a coadjuvar al seu enriquiment. Racisme, nacionalisme, liberalisme econòmic, socialisme, no són sinó diversos aspectes d'un mateix error o, millor, diversos paràsits que cuiden devorar l'organisme d'on ha desertat l'Esperit unificador del llinatge. Tots ells traeixen un desconeixement de l'home, perquè l'home no pot ésser conegut si no es coneix Déu i la història sobrenatural de l'home i de Déu, ço és els camins seguits per Déu per a redimir l'home del seu egoisme substancial i de la seva tendència cadavèrica, tot d'una que l'esperit de Dalt deixà d'informar-lo.

Totes aquestes cabòries que volen substituir el Cristianisme tenen la vista curta, perquè són incapaces de l'abstracció elevadora que centra totes les perspectives humanes en Déu. Incapaces de cap transcendència sobrehumana, ho són també, per consegüent, de tota vera transcendència humana, perquè per abastar tota la humanitat amb una mirada cal situar-se en un punt de vista superior a la humanitat. Per això no poden concebre els components del llinatge humà sinó com a rivals engelosits que tenen la necessitat prèvia de destruir-se mútuament. Raça, nació, classe social, concebudes fora de l'enfocament cristià, són ferments de guerra. Sempre que el poder humà, erigit sobre una d'aquestes aberracions, vol arbitrar sobre totes les qüestions que interessin l'home, sobre la fe religiosa, sobre el patriotisme, sobre la justícia social, elabora una teoria, una legislació, una justícia, entacades d'estretor, de migradesa, d'odi a la comunitat universal, del llinatge dels homes.

Si la Cristiandat universal concebuda i començada a crear per l'Edat Mitjana és un regrés a la barbàrie, com afecten de creure els nostres heterodoxos, la pau, la germanor universal, la justícia per a tots, són lemes bàrbars.

Però el món ha rebut ja, i no el perdrà mai més, el llevat de totes les restauracions: la Redempció i la seva organització en religió positiva. No trigaran gaire homes i pobles a convèncer-se de la necessitat de recórrer-hi, perquè veuran que, després de provat tot, l'únic que resta ben comprovat és que no hi ha altra manera d'estimar l'home que estimar Déu, ni altra manera d'ésser universal que ésser catòlic.

La justícia en Plató

Volem vulgaritzar uns quants conceptes fonamentals de la vida humana a base de confrontar les solucions no cristianes amb els ensenyaments de l'Església de Crist per tal de fer veure el caràcter progressiu i ennoblidor d'aquesta.

Comencem amb el concepte de justícia individual i social de Plató i seguirem amb altres concepcions de la mateixa justícia i d'altres valors com la llibertat, l'espiritualitat, la personalitat, etc.

Ens abstindrem d'aparat crític perquè, com hem dit, vulgaritzarem i no res més.

I

Trobar la millor administració possible, constituir una societat sense luxe ni corrupció, on tothom ocupi el lloc convenient, on la virtut sigui la regla general d'actuació, ve't ací el problema que preocupa tot bon legislador.

Aquesta qüestió no és pas nova. Fa més de dos mil anys que fou estudiada per Plató, i el gran filòsof cregué haver-ne donat la solució en el seu tractat de «La República» on traçà per als seus conciutadans el model de l'Estat ideal.

Certament, cap legislador d'avui no està temptat de cercar, en la cèlebre teoria platònica, el remei dels mals que afligeixen les societats modernes. El Cristianisme ha modificat tan profundament els nostres costums, que és impossible d'emmotllar-los en un sistema polític semblant al descrit en «La República». Tot amb tot, si, deixant de banda la societat imaginària somniada per Plató, remuntem fins als principis que guiaren aquest filòsof a resoldre l'anomenada, modernament, qüestió social, ens admirarà la penetrant saviesa i la profunditat de les seves concepcions, i traurem bon profit de tan magistrals ensenyaments.

Mentre molts dels nostres utopistes creuen que basta de construir una organització social exterior i d'imposar-la als ciutadans per tal de procurar-los infal·liblement la felicitat, Plató malda per trobar d'antuvi la qualitat necessària a tota administració pública per a ésser verament estable i benefactora. Descobreix que aquesta condició o millor, la virtut indispensable, font de tots els béns, és la justícia. Ara bé: per a obtenir-la en la societat, cal fer-la regnar primerament en l'ànima dels ciutadans que componen l'Estat. Per tant, trobar la millor administració equival, per a Plató, a la realització de la justícia en la vida individual i social. que exigeix, a més a més, el coneixement dels principis veritables de la justícia. Com? Plató teixeix un diàleg un poc complicat per a esbrinar-ho. Procurarem donar-li una forma més mengívola.

En començar aquest estudi, cal escoltar atentament la recomanació de Sòcrates, que explica als seus companys què és la justícia. No consisteix pas solament, diu ell, a no mentir ni a no enganyar ningú, ni a tornar a cada u allò que hom n'ha rebut. Tampoc no és la justícia el fer bé als amics i mal als enemics, ni fer bé als bons i mal als dolents. ¿Serà, per ventura, el que convé al més fort? Tampoc. Totes aquestes definicions impliquen imperfeccions que la desvirtuen. Palesar aquestes imperfeccions és la tasca del tres primers llibres de «La República».

En el llibre IV, descobrim la veritable doctrina platònica: La justícia és, en l'individu, l'harmonia de les virtuts i de les facultats, i en l'Estat, l'acord de totes les classes de la societat. I com que l'harmonia en l'individu és la condició de l'harmonia de l'Estat, convé estudiar primerament aquella, per bé que Sòcrates procedeixi en sentit contrari, per la raó «que en la societat, essent més gran que un sol home, la justícia és escrita amb caràcters més grans i fàcils de llegir».

Hom sap que per Plató l'ànima humana té tres facultats. La superior, o raó, que té per missió de capir la veritat i de regir les altres facultats: la seva virtut característica és la saviesa. En segon lloc, la facultat irascible, que executa les ordres de la raó, venç els obstacles que s'oposen a la realització del bé i lluita contra les passions; la virtut correlativa és el coratge, o fortalesa. Finalment, la facultat inferior, concupiscible, o desig, que ve a ésser com el lligam del cos i de l'ànima i ha de sotmetre's al coratge i a la raó: la virtut que li escau és la temperança. Ara bé: la justícia no constitueix pas una virtut especial dins la categoria de les esmentades:

és tal, diu Sòcrates, que ha de regular l'interior, impedit que cap part de l'ànima faci coses estranyes. La justícia estableix en l'ànima l'ordre i la concòrdia i estableix entre les seves parts un acord perfecte. La justícia individual vol dir, doncs, domini de la raó, de la saviesa, relació i proporció entre les tres virtuts de l'ànima humana: seny, coratge, temperança.

Quan l'ànima està harmoniosament ordenada, és incapaç de fer cap mala acció. Així la justícia pot, en veritat, ésser mirada com la manifestació de la idea del Bé en la natura humana: hom podria dir que és la relació de l'ànima a la idea del Bé. Per tant, és fàcil de comprendre que el mitjà de fer regnar la justícia en l'individu és d'eleva la raó pels diferents graus del coneixement: opinió conjectural, fe, dialèctica i intuïció de les idees fins a la contemplació de la idea del bé. Contemplant aquesta idea, situada als confins del món intel·lectual, l'ànima aprendria a reproduir-la en ella mateixa al través dels seus actes. «¿És possible, en efecte, que hom admiri la bellesa d'un objecte i que hom dalegi per aproximar-s'hi continuament, sense maldar per assemblar-s'hi? Hom no pot pas conèixer la idea del Bé sense concloure que és la causa primera de tot quant hi ha de bell i de bo en l'univers; de cap manera no pot considerar-se com una simple abstracció, sinó que és un principi real i vivent; en un mot, és Déu. Conclusió admirable, segons la qual l'home pervindrà a la justícia tot imitant Déu en la proporció que és possible a la natura humana.

Si la justícia és una certa conformitat amb la idea del Bé, hom no es meravellarà d'escoltar de la boca de Sòcrates que la injustícia és, per contra, una dessemblança més o menys gran amb aquest model suprem, causada per una desproporció entre les facultats de l'ànima. L'home injust, en lloc de deixar-se conduir pel seny com l'home just, es deixarà dominar per la part irascible, o per la concupiscible. En el primer cas, serà un ambiciós que no intentarà més que la puixança de la seva força; en el segon, serà un avariciós de guanys i plaers, sotmès a tota baixa passió. Mentre que la justícia comporta el seny, la fortitud i la temperança, que són la salut i la bellesa de l'ànima, la injustícia és una malaltia i ensems lletjor espiritual, tal com correspon a la presència dels tres vicis anímics: ignorància, covardia i intemperança.

Plató afirma encara que la felicitat és patrimoni del just, mentre que la condició de l'injust és verament misèria. El primer frueix de la pau que li procura l'harmonia de l'ànima; en canvi

l'injust, presoner de les passions, n'és així mateix víctima desventurada. Escoltem una frase immortal: «Allò que serveix per a la conservació del cos participa menys de la veritat i de l'existència que allò que serveix per a la conservació de l'ànima» i per tant la felicitat produïda per la «plenitud de l'ànima» és més veritable i més sòlida» que la que prové de la satisfacció de necessitats corporals, de plaers matussers.

Una objecció gravíssima, basada en el caire enganyós de les aparences, fou resolta per Plató. Efectivament, ací baix la injustícia sembla profitosa a l'home dolent, donat que moltes vegades passa per bo davant dels seus conciutadans. Afirmar una tal cosa, diu el filòsof grec, voldria dir que si l'ànima es componia d'un home, d'un lleó i d'un monstre policèfal, valdria més tenir cura zelosament del lleó i del monstre (imatges de l'irascible i del concupiscible) i deixar morir l'home, és a dir, la raó. ¿D'on prové, aleshores, que hom distingeix l'honest del deshonest i que hom blasma la vida llicenciosa, sinó d'això, que hom reconeix la superioritat de la part racional del nostre ésser sobre la part animal? En fi, ¿com pretendre que fos avantatjós a l'injust de no semblar tal i escapar-se del càstig? ¿No és molt millor que sigui guarit per la sanció adequada?

Puix que la justícia, és a dir l'equilibri i l'harmonia de l'ànima, és un bé tan preuat, és evident que cal buscar-la preferentment a tota altra cosa. La salut, la força i la bellesa corporal s'han de desitjar exclusivament en profit de l'ànima. Essent la felicitat el correlat de la perfecció, l'home just no ha de témer ni la mort, ni els suplicis dimanants del triomf aparent de l'injust. «Despullen-lo de tot, diu Sòcrates, llevat de la justícia... que passi pel més criminal dels homes, malgrat no hagi comès la més petita injustícia... Aquest home just serà fuetejat, torturat, hom li cremarà els ulls; finalment, després d'haver-li fet sofrir tots els turments, hom el clavarà en creu»; doncs bé, el millor dels homes pot expirar en aquest suplici bo i continuant el més feliç. D'altra banda, l'ànima és immortal i si en aquest món manta vegada hom desconeix la justícia del virtuós, en l'altra vida un judici equitatiu recompensarà la justícia i punirà la injustícia.

Així cal entendre la naturalesa de la justícia en l'individu, segons Plató.

Per tal de conèixer la concepció de la justícia social, és necessari de considerar-la des d'un doble punt d'albir, estudiant prime-

rament la influència social de la justícia individual i després la naturalesa i missió de la justícia pròpia de l'Estat.

Entre els beneficis preciosos que la justícia individual reporta a la societat, és el primer l'acord entre els homes. Precisament perquè la justícia proporciona a l'home just la pau i harmonia interiors, li permet de conviure en pau amb els semblants, ja que és ben clar que les virtuts no poden ésser enemigues entre elles. En canvi, no succeeix semblantment amb la injustícia que, lliurant l'home a les pròpies passions i encenent la guerra amb ell mateix, el col·loca en oberta oposició amb els altres homes, ja sien bons o dolents.

Amb la concòrdia, la justícia individual engendra l'amor entre els homes. En efecte, hem vist com impelleix l'home cap a l'amor del Bé universal. Ara bé: el Bé universal comprèn el de tots els individus, i, per tant, tots els homes han d'estimar-se mútuament.

De tot això se segueix que hom no ha de fer mal als enemics, ni tornar mal per mal; al contrari, cal fer bé a tothom, a fi d'imitar el Bé universal, Déu, causa primera de tot quant hi ha de bell i de bo en l'univers.

La justícia reporta encara el benefici de la puixança; primera-ment en l'individu, les facultats del qual unides amb harmonia tenen més força uniformement considerades; després en l'Estat, les forces del qual, gràcies a la justícia, tendeixen vers el Bé com a únic i idèntic fi.

És evident que la justícia individual podria donar-se en una societat qualsevol, posat que constés de ciutadans virtuosos. Si Plató ha escollit una certa forma de governament, no es deu pas a la justícia, sinó a la forma particular d'aquesta, que ell vol veure realitzada en la seva República ideal. Heus aquí com entén Plató aquesta virtut especial, de la qual depenen la perfecció i la felicitat de la societat.

Sempre fidel al principi de cercar la unitat en la varietat, vol substituir la multiplicitat d'individus que componen l'Estat per una unitat vivent, la més perfecta possible. Així com reconeix tres facultats individuals, igualment divideix l'Estat en tres grans classes, corresponents a aquelles facultats. La primera comprèn els magistrats, que són els assenyats, els intel·ligents, i han de dirigir les altres classes. Segueixen després els guerrers, que corresponen a la part coratjosa de l'ànima i són els encarregats de la

defensa de l'Estat. Col·loca en darrer lloc els artesans i treballadors, porció de la societat anàloga a la part inferior de l'ànima i són els que han de proveir a l'aliment de la ciutat i encarregar-se de les funcions més baixes.

La justícia es realitzarà en l'Estat quan cada classe ocuparà el seu lloc, acomplint les pròpies funcions sense impedir les de les altres. Per això, els assenyats exerciran l'autoritat que és el dret de la raó; els soldats l'obeiran i seran els intèrprets de la raó i de la llei; quant a la multitud, es contentarà de les funcions inferiors que li seran encomanades. L'ordenació d'aquestes funcions diverses equivaldrà a l'harmonia de les classes, és a dir a la justícia social.

L'observància segura d'aquest ordre exigeix que els magistrats siguin filòsofs, que són els que millor s'enlairan a la contemplació de la idea del Bé: «Un Estat no podria ésser feliç si el seu pla no fos traçat pels filòsofs de conformitat amb el model diví que continuament tenen davant dels ulls.» Després de la contemplació de la idea del Bé, deuran, aquells, aplicar a la direcció dels seus ciutadans els coneixements que hi hauran pouat i s'esforçaran a guiar els homes envers el coneixement i imitació del model suprem que cal reproduir dins l'Estat.

No entrarem pas a detallar tots els mitjans aconsellats per Sòcrates per a l'educació dels ciutadans tots ells orientats a produir la justícia social. Notem solament la recomanació de bandejar de la República, bo i «escampant perfums sobre llurs caps i coronant-los amb les cintes dels sacrificis», els poetes, que, amb les seves ficcions, allunyen els homes de la veritat, i amb llurs representacions apassionades, els acostumen a les emocions violentes, de guisa que destrueixen el domini que la raó ha de guardar sempre damunt les passions. «És tan difícil i tan greu el combat que hem de lliurar per tal d'esdevenir virtuosos, que ni la riquesa i el poder, ni la poesia, no mereixen de fer-nos-el negligir.»

El sacrifici de la poesia no és pas l'únic que demana Plató en nom de la Justícia. La propietat i la família són per a ell incompatibles amb la unitat de l'Estat, car ambdues són causes de multiplicitat, d'egoisme i de divisió. La comunitat de béns, juntament amb la de les dones i dels infants, són els substitutius d'aquells, almenys entre els guerrers. El filòsof rebutja encara, en nom de

la unitat i harmonia necessàries per a plasmar la justícia en l'Estat, les diverses formes de govern que s'allunyen més o menys de l'aristocràcia o govern dels millors. Quan aquesta es corromp, pot degenerar successivament en timocràcia, oligarquia, democràcia i tirania. Totes aquestes constitucions suposen un desacord entre les classes de la societat: són, doncs, incompatibles amb la justícia.

En un pròxim article donarem un cop d'ull crític sobre el conjunt de l'exposició precedent i posarem en relació la tesi grega amb la cristiana sota la llum de les encícliques socials més importants de la nostra època.

Ramon Roquer, Prev.

ELS LLIBRES DE L'ANY 1934

La invasió

Iniciem aquest recull amb la reproducció de la crònica «*De dia en dia*», que duu el títol ací damunt estampat, publicat al diari «*El Mati*» corresponent al dia 17 de juny del 1934; autor, Pau Romeva.

«No sabem si ens adonem prou de l'enorme invasió del castellà, àdhuc en aquests moments d'exaltació nacional, en el camp de les nostres lectures populars. Novel·les roses, novel·les d'aventures, novel·les policiaques, sèries grogues, sèries blaves, biblioteques d'això i biblioteques d'allò, obres originals o traduccions, tot aquest gènere popular de gran difusió es fa a casa nostra en castellà i per editorials, en la seva major part, catalanes. ¿Heu pensat el que això significa? És una literatura moralment acceptable o indiferent, literatura per a totes les mans, literatura per a entreteniment directe, de la qual tots els països fan un gran consum, i que en totes les llengües existeix. I a casa nostra no ens quedem enrera a l'hora de consumir-la, només que la prenem en castellà. Després ens lamentem que la nostra gent no acabi de familiaritzar-se amb un ús correcte de la llengua; que les nostres edicions literàries no tinguin una més ampla acceptació; que la nostra literatura, en definitiva, no sedueixi el poble. I és que, per damunt de tot, fem pesar dues consideracions que no haurien de pesar tant: la raó econòmica per part de l'editor; per part dels escriptors, l'orgull de no voler escriure si no és per als genis o per als selectes o per als que es tenen per una selecció de genis. I, mentrestant, el mal es va fent crònic i quan hi voldrem córrer ja no hi serem a temps. Si un refinament i un alt sentit de la dignitat literària ens fa decidir que no hem de permetre que la nostra gent llegeixi aquesta mena de novel·les a què al·ludíem, mireu d'evitar-ho, si és possible. Però si tots aquests fums no fan altra cosa que facilitar que llegeixin en castellà allò que no troben en català, no tenim perdó. Només raons de moral pública y de bons costums poden autoritzar el menyspreu i l'hostilitat gene-

ral contra certes formes de literatura. Fora d'això, una literatura nacional ha de contenir tots els gèneres i ha de satisfer les apetències naturals i honestes del poble. No totes les obres que s'escriuen tenen l'obligació d'aspirar a la immortalitat. Hi ha un ofici d'escriptor modest que a tots els altres països s'exerceix sense pretensions, i que ací no existeixi de cap manera, que prepara l'adveniment i l'èxit de realitzacions més altes. Ací ningú no fa res per a fer-lo néixer i prosperar i si alguna vegada apunta tirem a matar-lo immediatament. Mentrestant, als quioscos i a les llibreries populars, a les mans de les nostres dones i els nostres adolescents, a dintre les nostres llars, al tramvia i a tot arreu, no veieu altra cosa que el llibre castellà. — **Pau Romeva.**

**DEVOCIO, HAGIOGRAFIA, APOLOGETICA, ASCETICA,
MISTICA, SAG. ESCRIPTURA, ESTUDIS RELIGIOSOS**

Devocionari litúrgic i Missal de les festes per us dels feels de la diòcesi de Mallorca, de Joan Quetglas; 422-130 pàgines. Palma de Mallorca, 1934. Preu: 4'50 pessetes.

Tractat de la Consideració, de Sant Bernat; versió—i pròleg—de Dom Ambrosi M. Busquets, monjo de Montserrat; 361 pàgines. Biblioteca Monàstica. Monestir de Montserrat.

Espill de Santedat, vida del Beat Pare Claret, profusament il·lustrada. Editorial Coculsa. Barcelona.

Daniel i els dotze profetes menors, versió dels textos originals, introduccions i notes del Dr. Joan Bta. Manyà, revisió del P. Marc de Castellví. Volum X de l'Antic Testament de La Sagrada Bíblia. Fundació Bíblica Catalana; 316 pàgines. Editorial Alpha. Barcelona. Preu: 12 pessetes.

El missatge d'Israel, del P. Miquel d'Esplugues; 179-XI pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 6 pessetes.

Panegíric del Beat Pare Antoni Maria Claret, predicat a la Catedral de Vic per l'Excm. Dr. Isidre Gomà, Arquebisbe de Toledo, el dia 13 de maig del 1934; 31 pàgines. Llibreria Casulleras. Preu: no consta.

Vida compendiada del Beat Antoni Maria Claret, pel P. Josep Sirvent; 58 pàgines. Foment de Pietat. Barcelona. Preu: 40 cèntims.

La devoció al Sant Pare, de Frederic William Faber; 31 pàgines. Foment de Pietat. Preu: no consta.

Explanació dels Exercicis Espirituals de Sant Ignasi de Loyola. Segona setmana, segona part, del P. Ignasi Casanovas; 314 pàgines. Vol. VI de la Biblioteca d'Exercicis del Foment de Pietat. Editorial Balmes. Preu: no consta.

Partícules, de Miquel Melendres, prev., amb pròleg del P. Miquel d'Esplugues; boixos de Ramon Bosch; 237 pàgines. Llibreria Tarraconense. Tarragona. Preu: 6 ptes.

La Bíblia. Versió dels textos originals i comentari pels monjos de Montserrat. XIX. Evangeli segons Sant Joan. Actes dels Apòstols, de Dom Jordi M. Riera; 458 pàgines. Preu: no consta (1933).

Preparació per a tenir una bona mort, de Sant Alfons M. de Ligouri, traducció del Dr. Francesc de Dou, prev. Tercera edició; 592 pàgines. Foment de Pietat. Barcelona, 1933. Preu: no consta.

POESIA

El retorn, de Maria Antònia Salvà; 131 pàgines. Lluís Gili, editor. Preu: no consta.

Variacions líriques, de J. M. Lòpez-Picó; 101 pàgines. Op. XXIX. Altés. Barcelona. 1935. Preu: 6 pessetes.

Pàtria. - Aires del Montseny, de Jacint Verdaguer. Volum VII d'«edició definitiva». 277 pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. 1934. Preu: 4 pessetes.

Un tragipoema i Tizianella, de Josep Lleonart; 127 pàgines. Número 124 de les Publicacions de «La Revista». Preu: 4 ptes.

Ritmes 1934, d'A. Esclasans; 119 pàgines. Preu: 5 pessetes.

Ritmes 1935, d'A. Esclasans; 122 pàgines. Escola Intel·lectualista. Barcelona. Preu: 5 pessetes.

Poemes de l'esperit i de la terra, de Jeronim Zanné; recollits i editats per la revista «Catalunya», de Buenos Aires.

Poemes, de Xavier Benguerel; 56 pàgines. Núm. 123 de Publicacions de «La Revista». Preu: 3'50 pessetes.

Set colors, de Lluís Casals i Garcia; 57 pàgines, amb un colofó de J. M. Lòpez-Picó. Impremta Altés. Preu: 4 pessetes.

- Tu**, poemes d'adolescència de Josep Janés i Olivé, amb pròleg d'Agustí Esclasans i boixos d'Enric Cluselles; 79 pàgines. Edició de «Quaderns Literaris». Barcelona. Llibreria Catalònia. Preu: no consta.
- Violes homilètiques**, de Francesc Gay, prevere; 81 pàgines. Preu: 3 pessetes.
- L'estela d'or...**, de Maria Verger; 53 pàgines i retrat de l'autora. Edició d'homenatge que ofrenen uns amics des de la Illa Daurada. Preu: no consta.
- El bes als llavis**, de Carles Salvador; 46 pàgines. Volum IX de Biblioteca de Contemporanis de la Societat Castellonenca de Cultura. Preu: 3'50 pessetes.
- Safreu**, d'Antoni Xirau; 130 pàgines. Preu: 5 pessetes.
- Les decapitacions**, de Pere Quart; 110 pàgines. Llibreria Verdguer. Preu: 4 pessetes.
- L'antic filòsof i el modern poeta**, de mossèn Camil Geis; poema, segona edició. Edició d'Homenatge de la Joventut Catòlica de Sabadell (any 1933); 45 pàgines. Preu: no consta.
- Pietat**, de Miquel Saperes, amb pròleg de Manuel de Montoliu i dibuix de Jaume Guàrdia. Segona edició. Barcelona, 1934.
- Roses blanques**, de Joan Cid Mulet; 76 pàgines. Edicions Vida Tortosina. Tortosa. Preu: 3 pessetes.
- Quaderns de Sonets**, de Bartomeu Rosselló Porcel; 27 pàgines. Barcelona. 1934. Edició fora de comerç.
- Onix i Níquel**, de Joan Llacuna; 64 pàgines. Editorial Altés. Barcelona. Preu: 4 pessetes.
- Vergeret d'abril**, de Pilar Tous de Cirera, amb pòrtic de Joan Arús; 163 pàgines. Volum XXIX de la Biblioteca Sabadellenca. Sabadell. Preu: 5 pessetes.
- Poemes, 1917-1931**, de Ventura Gassol, amb pròleg de Josep Carner; 79 pàgines. Edicions «L'ocell de Paper». Barcelona. Preu: 3 pessetes.
- Catalunya. - Antologia de la poesia patriòtica**. Edició de la Generalitat de Catalunya. Barcelona. Poesies de B. C. Aribau, Josep M. de Sagarra, Angel Guimerà, Ventura Gassol, Joan Maragall, Josep Carner, Jacint Verdaguer, Josep M. Lòpez-Picó, Joan Alcover, A. Esclasans. També «Els Segadors».
- Ocasionals**, poemes 1895-1925, de Josep Sala Bonfill; 286 pàgines. Barcelona. Preu: 9 pessetes.

- Poesies Franciscano-Maragallianes i d'altres que potser no en són prou...: Conventuals. — Diverses. — Polítics**, de Joaquim Cases-Carbó, amb pròleg, en francès, de Josep Baches i amb un retrat de l'autor; 175 pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 10 pessetes.
- Garbó**, collita poètica de Joan Vilalta i Roca; amb pròleg d'Antoni Busquets i Punset; 103 pàgines. Impremta de Sant Josep, Manresa. Preu: no consta.
- Tarragonines**, de mossèn Ramon Pinyes, amb pròleg d'Albert Talavera; 113 pàgines. Llibreria Tarraconense. Tarragona. Preu: no consta.
- Refugi perdurable**, de J. Vives Borrell. Altés. Barcelona. 1934. Preu: 3 pessetes.
- L'imperi autèntic**, de J. Vives i Borrell, 83 pàgines. Altés. Barcelona. Preu: 3 pessetes.
- Refugi perdurable**, de J. Vives i Borrell; segona edició; 84 pàgines. Editorial Altés. Barcelona. 1934. Preu: 3 pessetes.
- Fruits de dolçor**, de Maria Faura Cots; 155 pàgines. Preu: 4 pessetes.
- Poesies**, de Pere Orlandis, precedides de la «Complanta», de Mn. Miquel Costa y Llobera i d'un pròleg de Miquel S. Oliver; X-90 pàgines. Número 2 de la Biblioteca «Les Illes d'Or». Palma de Mallorca. 1934. Preu: no consta.
- Codolades mallorquines**, de Mn. Andreu Roig i Prohens; 250 pàgines. Palma de Mallorca. 1934. Preu: 3'50 pessetes.
- Notes de llum i de color**, de Joaquim Ayné i Rabell. Impremta Porcar. Barcelona. 1931.
- Al marge**, de Fra Xavier d'Olot.
- L'atzar i el ritme**, de Francesc Canyades.
- Redempció**, de fra Rafael de Mataró, menoret caputxi. Preu: 1 pta.
- Gotes de rosada**, de M. Emilia Furnó.
- Miratges**, de Maria C. Comas Valls.
- Els poemes d'Edgar Poe**, traducció en prosa, d'A. Esclasans; 54 pàgines; volum 107 de «Col·lecció Popular Barcino». Editorial Barcino. Barcelona. Preu: 1 pesseta.
- Martin Fierro**, poema argentí, de Josep Hernández, traducció catalana, en vers, d'Enric Martí i Muntaner, amb pròleg de Joan Torrendell. Buenos Aires.
- Jochs Florals de Barcelona**, any LXXV de llur restauració (1933); 304 pàgines. Preu: no consta.

- Jocs Florals de Barcelona**, any LXXVI de llur restauració (1934); 119 pàgines. Barcelona. Preu: no consta.
- Cops de ploma** (vers i prosa), de Víctor Ferrús Vallespi («Florisol»), amb pròleg de Joaquim Homet Font; 125 pàgines. Editorial Altés. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes.
- Recull de poesies**, de Ramon M. de Bolós, prevere (edició pòstuma: català i castellà); 144 pàgines. Retrat de l'autor. Llibreria Casulleras. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes.
- Novell esguard**, de Josep Alsina Cases. Barcelona, 1933. Preu (edició paper de fil): 8 pessetes.
- L'oliveda**, de Joan Amade; poesies catalanes amb la traducció en francès; 206 pàgines. Perpinyà. Impremta de «L'Indépendant». 1934. Preu: 12 francs.

NOVEL·LA

- L'oreig al desert**, de Miquel Llor; 243 pàgines. Catalònia. Preu: 5 pessetes.
- Zodiac**, d'Alfons Maseres; 306 pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 5 pessetes.
- Les dites i facècies de l'estrenu filàntrop En Tomàs de Bajalta**. Llibre tercer. Prometeu, de Pere Coromines; 262 pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 5 pessetes.
- Valentina**, de Carles Soldevila; Premi Crexells 1933; segona edició; 236 pàgines. Catalònia. Preu: 5 pessetes.
- El principi de Felip Lafont**, de Maurici Serrahima; 227 pàgines. Llibreria Verdaguer. Preu: 5 pessetes.
- Presons obertes**, de J. Roig i Raventós; 308 pàgines. Catalònia. Barcelona. Preu: 5 pessetes.
- La cavalleria rusticana**, de Giovanni Verga; traducció de Santiago Masferrer i Cantó, revisada per Caterina Primerano; 112 pàgines. Volum XXVII de Biblioteca Univers. Catalònia. Barcelona. Preu: 1'50 pessetes.
- El teu secret**, de Xavier Benguerel; 238 pàgines; volum 66 de la Biblioteca A tot vent. Edicions Proa. Badalona. Preu: 3'80 pessetes.
- La vida d'Olga**, de Xavier Benguerel; 170 pàgines. Col·lecció Balagué. Barcelona. Preu: 4 pessetes.

- Diagonal**, d'Ignasi Agustí; 77 pàgines. Altés, impressor. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes.
- La Burgeseta** (Carme i Jacinta), de J. Navarro Costabella; 174 pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. 1934. Preu: 4 ptes.
- Amor i banderes**, de Joan Duch i Agulló; 210 pàgines. Preu: 4'50 pessetes.
- Vides tèrboles**, de Josep Cornudella i Cabrer; 120 pàgines. Llibreria Nacional i Estrangera. Reus. Preu: 4 pessetes.
- Desembre**, de Baptista Xuriguera, la novella de la revolució espanyola (desembre 1930); 225 pàgines. Edicions Balagué. Barcelona. Preu: 5 pessetes.
- Perot i l'«Estel»**, rondalles del vell Boter, d'Antoni Fuster Valldeperas; 348 pàgines. Catalònia. Barcelona. Preu: 5 pessetes.
- Una vida**, de Manuel Valldeperes. Catalònia. Barcelona. Preu: 3 pessetes.
- Lliure existir. — El desvetllar de l'home tipus del nostre segle. — Refraccions d'una vida** (aquest darrer és el títol específic del volum, primer dels tres que formaran l'obra novel·listica completa), de J. Planes i Mundet. Col·lecció Saga. Girona.
- Les algues roges**, de Maria Teresa Vernet; 256 pàgines. Volum 72. de Biblioteca A tot vent. Edicions Proa. Badalona. Preu: 3'80 pessetes.
- Història d'una noia i vint braçalets**, de Rosa M. Arquimbau. Catalònia. Barcelona. Preu: 3 pessetes.
- Un dia de la vida d'un home**, de Mercè Rodoreda; 216 pàgines. Volum 70 de la Biblioteca A tot vent. Edicions Proa. Badalona. Preu: 3'80 pessetes.
- Del que hom no pot fugir**, de Mercè Rodoreda; 195 pàgines. Volum II d'Edicions Clarisme. Barcelona. Preu: 3'80 pessetes.
- Jol!**, de Prudenci Bertrana; memòries d'un metge filòsof; 155 pàgines. Volum XXVIII de Biblioteca Univers. Catalònia. Barcelona. Preu: 2'25 pessetes.
- L'escanyapobres**, de Narcís Oller, pròleg de Just Cabot, il·lustracions de Germà Viader. Edició Viader, de Sant Feliu de Guixols; 79 pàgines de text de la novella amb dibuixos; més 4 planxes fora text i tres del pròleg, i un ex-libris. Preu: 25 ptes.
- Els vagabunds**, de Màxim Gorki, traducció d'Olga Savarin i Lluïa Canal i Dolcet; 101 pàgines; volum XXIX de Biblioteca «Univers». Catalònia. Barcelona. Preu: 1'50 pessetes.

- Els infants terribles**, de Jean Cocteau, traducció de Ramon Xuri-guera. Edicions Proa. Badalona.
- Dues o tres gràcies**, d'Aldous Huxley, traducció de l'anglès de Maria Teresa Vernet; 242 pàgines. Núm. 67 de Biblioteca A tot vent. Edicions Proa. Badalona. Preu: 3'80 pessetes.
- La dama grisa**, d'Hermann Sudermann; traducció de Josep M. Cases Homs; 241 pàgines. Volum 68 de la Biblioteca A tot vent. Edicions Proa. Badalona. Preu: 3'80 pessetes.
- Els comedians trágics**, de George Meredith, traducció de C. A. Jordana; 256 pàgines; número 69 de Biblioteca A tot vent. Edicions Proa. Badalona. Preu: 3'80 pessetes.
- Les grans esperances de Pip**, de Charles Dickens, traducció de Josep Carner; dos volums; 627 pàgines. Números 73 i 73a de la Biblioteca A tot vent. Edicions Proa. Badalona. 1934. Preu: 7'60 pessetes.
- L'home invisible**, de H. G. Wells, traducció de Just Cabot. Catalònia. Preu: 2 pessetes.
- Les presons imaginàries**, de Pere Coromines; 64 pàgines. Portada de Collet. Número 1 de la col·lecció «Quaderns Literaris». Barcelona. 1934. Preu: 60 cèntims.
- La llegenda de Don Joan**, de Prosper Mérimée, traducció de J. Farran i Mayoral; 48 pàgines. Portada de Cots. Número 2 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- El cas misteriós del Dr. Jekyll i Mr. Hyde**, de R. L. Stevenson, traducció de Josep J. Margaret; 48 pàgines. Portada de Clusolles. Número 4 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- L'ànima en camí**, de Josep M. Folch i Torres; 40 pàgines. Coberta de Riera. Número 6 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- El meravellós desembarcament dels grecs a Empúries**, de Manuel Brunet; 32 pàgines. Portada de Tísner. Número 9 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- El pare Sergi**, de Lleó Tolstoi; 32 pàgines. Portada de Cots. Número 11 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- Dies verges**, de Joan Minguet; 80 pàgines. Portada de Macià. Número 12 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- Emelina**, d'Alfred de Musset, traducció de Josep Janés i Olivé; 40 pàgines. Portada de Busquets. Número 13 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.

- El rector de Tours**, d'H. de Balzac, traducció de Lluís Palazon; 40 pàgines. Portada de Macià. Número 15 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- La vida i la mort del capità Renauld o el bastó de jonc**, d'Alfred de Vigny, traducció de Josep Janés i Olivé; 40 pàgines. Portada d'Altimir. Número 16 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- Ildaribal**, d'Alfons Maseres; 64 pàgines. Portada de Collet. Número 17 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- El nas d'un notari**, d'Edmond About, traducció de Josep J. Margaret; 40 pàgines. Portada de Grau Sala. Número 18 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- Laia**, de Salvador Espriu; 48 pàgines. Portada de Sainz de Morales; 48 pàgines. Número 19 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- L'abadessa de Castro**, d'Stendhal, traducció de S. Juan Arbó; 48 pàgines. Portada d'Altimir. Número 20 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- Quan mataven pels carrers**, de Joan Oller i Rabassa; 192 pàgines. Portada de Commeleran. Número 23 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: 75 cèntims.
- Silvia i Aurèlia**, de Gerard de Nerval, traducció de Feliu Elias i Josep Janés i Olivé; 112 pàgines. Portada de Grau Sala. Número 24 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- Viatge a la lluna**, de Cyrano de Bergerac; traducció de Martí de Piquer; 80 pàgines. Portada d'Altimir. Número 25 de la mateixa col·lecció. Preu: id.
- Els viatges de Gulliver**, de Swift, traducció de J. Farran i Mayoral; 144 pàgines. Portada de Grau Sala. Número 28 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- Els sots feréstecs**, de Ramon Casellas; 128 pàgines. Portada de Commeleran. Número 29 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.
- Ei vicari de Wakefield**, de Goldsmith, traducció de J. Farran i Mayoral; 80 i 80 pàgines. Portada de Sainz de Morales. Números 30 i 31 de la mateixa col·lecció. Preu: id.
- Atala**, de Chateaubriand; traducció de Manuel de Montoliu; 80 pàgines. Portada de Commeleran. Número 33 de la mateixa col·lecció. Preu: id.

Viatge sentimental, de Sterne; traducció de Josep J. Margaret; 128 pàgines. Portada de Grau Sala. Número 36 de la mateixa col·lecció. Preu: id.

NOVEL·LETES - CONTES - NARRACIONS

Jordi i Montserrat, d'Agustina Vilasaló, 55 pàgines. Barcelona. 1934. Preu: 0'60 pessetes.

On són els pobres?... i altres històries de Nadal, de Joan Puig i Ferrer; 275 pàgines. Edicions Proa. Badalona. Preu: 5 pessetes.

Miquel Angel i altres proses, d'A. Esclasans; 187 pàgines. C. I. M. (Clàssics i moderns). Catalònia. Barcelona. Preu: 5 pessetes.

Estampes, de Joaquim Pla i Cargol. Proses literàries sobre motius bíblics, amb il·lustracions de Feliu Elias; 120 pàgines. Dalmau Carles Pla, S. A. Girona. Preu: 3'50 pessetes.

Peikea, princesa caníbal, d'Aurora Bertrana; 176 pàgines. Col·lecció Balagué. Barcelona. Preu: 4 pessetes.

L'ala sensible arran de terra (herbassar de novel·les), de R. Suriñach i Senties; 295 pàgines. Preu: 8 pessetes.

Després de callar el canó, de Lluís Elies (literatura de post-guerra); 211 pàgines. Preu: 4 pessetes.

Aspectes, de Salvador Espriu; 188 pàgines. Catalònia. Barcelona. Preu: 5 pessetes.

Novel·letes menorquines, d'Angel Ruiz i Pablo (conté «Del cor de la terra»; «Classes passives», «Viatge tràgic de l'amo en Xec de S'Uastrà», i un glossari); amb pròleg de Francesc de B. Moll; VII-149 pàgines. Número 3 de la Biblioteca «Les Illes d'or». Palma de Mallorca. 1934. Preu: no consta.

Miquel Angel i altres proses, d'A. Esclasans; 42 pàgines. Portada de Grau Sala. Número 3 de la col·lecció «Quaderns literaris». Barcelona. 1934. Preu: 60 cèntims.

Les coses benignes, de Joaquim Ruyra; 48 pàgines. Portada d'Obiols. Número 5 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.

La màscara de la mort roja, d'Edgar A. Poe, traducció de Carles Riba; 48 pàgines. Portada de Cluselles. Número 8 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.

- Farizada, la del somriure de rosa**, de J. M. Lòpez-Picó; 64 pàgines. Portada d'Obiols. Número 10 de la mateixa collecció. 1934. Preu: id.
- Lena i el seu destí**, de Tomàs Roig i Llop; 40 pàgines. Portada de Molner. Número 14 de la mateixa collecció. 1934. Preu: id.
- El disc de la mort**, de Mark Twain, traducció de Josep Colom; 40 pàgines. Portada de Tisner. Número 21 de la mateixa collecció. 1934. Preu: id.
- El cel i altres coses**, de Joan Sacs; 112 pàgines. Portada d'Apa. Número 26 de la mateixa collecció. 1934. Preu: 75 cèntims.
- Els assassinats del carrer Morgue**, d'Edgar A. Poe, traducció de Carles Riba; 112 pàgines. Portada de Cluselles. Número 27 de la mateixa collecció. Preu: id.
- L'esguard al mirall**, de Miquel Llor; 96 pàgines. Portada d'Obiols. Número 32 de la mateixa collecció. Preu: id.
- L'homenet**, de John Galsworthy; traducció d'Alfons Maseres; 80 pàgines. Portada d'Apa. Número 34 de la mateixa collecció. Preu: id.
- Les primeres bones festes**, de Josep M. Lòpez-Picó; 88 pàgines. Portada de Cluselles. Número 37 de la mateixa collecció. Preu: id.
- Tom Sawyer detectiu**, de Mark Twain; traducció de C. A. Jordana; 96 pàgines. Portada de Junceda. Número 38 de la mateixa collecció. Preu: id.

TEATRE

- La rondalla del Tsar Saltan**, del seu fill el famós i estrenu heroi Guidó i de la bella princesa-cigne. Opera en 4 actes amb 7 quadres, pròleg i epíleg per N. Rimski-Korsakov. Text rus de V. J. Bielski, basat en un conte de Puixkin. Versió directa, adaptada a la música, de Joaquim Pena i Kallinik Gonsseff, 92 pàgines. Publicacions de la Institució del Teatre, de la Generalitat de Catalunya. Biblioteca Teatral. Barcelona. 1934. Preu: 3 pessetes.
- Errada de comptes**, de Maria Esteve de Vicens. Peça lírica en tres actes. Música d'Artur Baratta; 60 pàgines. Palma de Mallorca. Preu: no consta.

Comèdies, de Pere d'A. Penya. I. (Conté «El cordó de la vila», «Un criat nou», «La pasta groga»), amb pròleg de Francesc de B. Moll; 152 pàgines. Número 1 de la Biblioteca «Les Illes d'or». Palma de Mallorca. 1934. Preu: no consta.

Mestre Lau es taconé o ses rodes que fa el món, de Josep M. Tous i Maroto, sàinet en tres actes, prosa; 88 pàgines. Palma de Mallorca. 1934. Preu: 2 pessetes.

La gloriosa. - **Barcelona isabelina i revolucionària**, de Miquel Poal Aregall; obra dramàtica en deu quadros, distribuïts en tres actes i epíleg; 101 pàgines. Catalunya Teatral. Llibreria Millà. Barcelona. Preu: no consta.

La comedianta. — **La nostra parla**, d'Ignasi Iglesies, volum XII d'Obres completes; 295 pàgines. Edicions Mentora. Barcelona. Preu: 5 pessetes.

La mare eterna. — **El titellaire**, d'Ignasi Iglesies; precedits del treball «Ignasi Iglésies, ídol del poble», de Pere Cavallé. Volum XIII de les obres completes; 277 pàgines. Edicions Mentora. Barcelona. Preu: 5 pessetes.

El cavaller de la rosa, d'Hugo von Hofmannsthal (òpera de Richard Strauss); traducció de Joaquim Pena; 193 pàgines. Barcelona. Preu: 4 pessetes.

Boris Gudonov, d'A. S. Puixkin, traducció de S. Juan Arbó; 48 pàgines. Portada de Cots. Número 7 de la col·lecció «Quaderns Literaris». Barcelona. 1934. Preu: 60 cèntims.

L'inspector de Nicolai Gògol, traducció de Carles Riba; 56 pàgines. Portada de Morató. Número 22 de la mateixa col·lecció. 1934. Preu: id.

Colometa la gitana i Tristeta, d'Emili Vilanova; 96 pàgines. Portada de Vicente. Número 35 de la mateixa col·lecció. Preu: 75 cèntims.

El senyor de Pourceaugnac. — **El metge per força**. — **L'amor metge**. — **El malalt imaginari**, de Molière; traducció d'Alfons Maseras; 286 pàgines; volum V d'obres de Molière; 11 d'«Els clàssics del món». Col·lecció A. Editorial Barcino. Barcelona, any 1934. Preu: 9 pessetes.

BIOGRAFIES - MEMORIES - EPISTOLARIS - ANECDOTA

Camins de França, de Joan Puig i Ferrer; 843 pàgines. Edicions Proa. Preu: 12 pessetes.

- Xavier Monsalvatge**, assaig per a una biografia sentimental, de Carles Rahola; 46 pàgines. Girona 1934. Preu: 2'50 pessetes.
- Figures de la Renaixença**, conferències d'Eduard Girbal i Jaume (sobre Angel Guimerà i Ferran Agulló); 83 pàgines. Llibreria Puig Alfonso. Barcelona. 1934. Preu: 5 pessetes.
- Recordant coses passades**, de Francesc Puig i Alfonso; 139 pàgines. Llibreria Puig. Barcelona. Sense preu (edició no posada a la venda).
- Josep M.ª de Sagarra**, de Melcior Font, dins la col·lecció La Nostre Gent. Quaderns Blaus, dirigits per Marius Aguilar i Carles Soldevila; 58 pàgines i diverses làmines. Llibreria Catalnia. Barcelona. Preu: 1'50 pessetes.
- Quan els canyars florien**, records i proses de Felip Pleyan. Publicació de la Biblioteca Lleidatana.
- L'assaig de la vida**, de Plàcid Vidal; 507 pàgines. Edicions Estel. Barcelona. Preu: 9 pessetes.
- Memòries d'un gironí**, de Joan Vinyas i Comas; 157 pàgines. Girona. Preu: 4 pessetes (any 1932).
- Coses de l'Albert Llanas**, de Josep Llanas Ribot; 92 pàgines. Llibreria Verdager. Barcelona. Preu: 3 pessetes.
- Notes viscudes d'Enric Clarasó**, segona edició; 92 pàgines i làmines. Catalònia. Barcelona. Preu: 2'50 pessetes.
- Memòries i contarelles** de Frederic Mistral. Segona part. Vol. II d'obres de Mistral. Traducció de Guillem Colom; 205 pàgines. Els Clàssics del món. Col·lecció A, volum 10. Editorial Barcino. Barcelona.
- L'Espanya de Carles III**, de J. J. Casanova de Seingalt, traducció de Carles Capdevila, 107 pàgines. Volum 32 de Biblioteca «Univers». Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 1'50 pessetes.

VIATGES

- Viatge a Catalunya**, de Josep Pla; 240 pàgines. Cinquè volum de Biblioteca Catalana d'Autors Independents (B. C. A. I.), Barcelona. Preu: 6 pessetes.
- Dietari d'un viatge al Canadà i Estats Units de l'Amèrica del Nord**, de Francesc Bordàs i Salellas; 174 pàgines, i diverses làmines. Catalònia. Barcelona. Preu: 4'50 pessetes.

Impressions d'un viatge a Terra Santa i Orient, de Salvador Anticó, prevere. Amb il·lustracions.

GRAMATICA - LLENGUATGE

Curs pràctic de Gramàtica catalana. Grau superior; de Jeroni Marvà; segona edició, ampliada; 455 pàgines. Volum I de Manuals Escolars Barcino. Editorial Barcino. Preu: 8'50 pessetes.

Gramàtica Catalana, segon grau, de Joan Gelabert Crosa; 170 pàgines. Dalmau Carles Pla, S. A. Girona. Preu: no consta.

Lliçons de llenguatge, primer grau, primera part, d'Alexandre Galí, amb dibuixos de Josep Obiols; 98 pàgines. Tercera edició. Publicacions de l'Editorial Pedagògica de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Barcelona. 1934. Preu: 1'75 pessetes.

Lliçons de llenguatge, primer grau, segona part, d'Alexandre Galí, amb dibuixos de Josep Obiols; 124 pàgines. Segona edició. De la mateixa «Associació». 1934. Preu: 1'75 pessetes.

Vocabulari jurídic català, de Rafael Folch i Capdevila i Lluís Serallonga i Guasch; X-330 pàgines. Col·legi d'Advocats de Barcelona. Barcelona. Preu: no consta.

CLASSICS CATALANS

Sermons de Sant Vicent Ferrer, volum segon, a cura de Josep Sanchis Sivera, prev.; 288 pàgines. Volum V d'«Els Nostres Clàssics», Collecció B. Editorial Barcino. Barcelona. Preu: no consta.

CLASSICS GRECS I LLATINS

Discursos de Lísias, vol. II; versió de Joan Petit; 222 pàgines. Fundació Bernat Metge. Barcelona. Preu: 7'50 pessetes.

Vides paraHeles, de Plutarc, Tom. VI (Foció, Cató el jove; Dió, Brutus); traducció del grec i text revisat, de Carles Riba; V-450 pàgines. Fundació Bernat Metge. Barcelona, 1934. Preu: 7'50 pessetes.

Vides paraHeles, de Plutarc, Tom. XIV (Agesilau, Pompeu); versió de Carles Riba; 267 pàgines. Fundació Bernat Metge. Barcelona. Preu: 7'50 pessetes.

- Les nits àtiques**, d'Aulus Gelli; vol. II (llibres III-IV). Text llatí revisat i traducció del Dr. Cebrià Montserrat, prev.; 164 pàgines. Fundació Bernat Metge. Barcelona, 1934. Preu: 7'50 pessetes.
- Tragèdies d'Esquil**, vol. III, conté Agamèmnon, Les Coèfores i Les Eumnides (de L'Orestea); traducció del grec de Carles Riba; XXVII-307 pàgines. Fundació Bernat Metge. Barcelona. Preu: 7'50 pessetes.
- Comèdies**, de Plaute; vol. I. «Amfitrió» i «La comèdia dels ases». Traducció del llatí i text revisat, per Marçal Olivari; XX-262 pàgines. Fundació Bernat Metge. Barcelona, 1934. Preu: 7'50 pessetes.

D'aquestes obres de la Fundació Bernat Metge, n'han estat fets altres volums, dos per cada una, o sigui edició del text llatí o grec a part, sol, i edició, també a part, de la versió sola.

ASSAIGS, CRÍTICA

- Segon llibre del Sistema**, d'A. Esclasans; 176 pàgines. Barcelona. Preu: 5 pessetes.
- Sentit i valor de la Nova Filosofia**, de Jaume Serra Hunter; 152 pàgines. Barcelona. Preu: 4 pessetes.
- Fènix o l'esperit de la Renaixença**, de Joan Estelrich; 266 pàgines. Biblioteca Catalana d'Autors Independents. Barcelona. Preu: 6 pessetes.
- Les idees literàries en la Renaixença Catalana**, d'Octavi Saltor; 149 pàgines. Volum III d'Assaigs i monografies de l'Editorial Barcino. Barcelona. Preu: 6 pessetes.
- Els trobadors**, text provençal i versió catalana d'A. Serra-Baldó; 226 pàgines. Volum II de «Crestomaties Barcino». Editorial Barcino. Barcelona. Preu: 8'50 pessetes.
- El diàleg interior**, de Carles Cardó, prev.; 217 pàgines. Tàrrega (F. Camps Calmet). Preu: 3'50 pessetes.
- L'humanisme català (1388-1494)**, de M. de Riquer; 104 pàgines. Volum 105 de Col·lecció Popular Barcino. Editorial Barcino. Barcelona. Preu: 2 pessetes.
- Assaigs sobre novel·la**, de Maurici Serrahima; 99 pàgines. Vol. 126 de les Publicacions de «La Revista». Editorial Altés. Barcelona. 1934. Preu: 3'50 pessetes.

- El paisatge en la literatura valenciana**, d'Angel Sánchez Gozalbo; 37 pàgines. Vol. X de la Biblioteca de Contemporanis. Societat Castellonenca de Cultura. Castelló de la Plana. Preu: 2 pessetes.
- Notes sobre literatura estrangera**, de Marià Manent; 262 pàgines. Volum 127 de Publicacions de «La Revista». Editorial Altés. Barcelona. 1934. Preu: 4'50 pessetes.
- Al marge de «El Criteri» de Balmes**, de Mn. Miquel Ramis Alonso; 101 pàgines. Publicació del «Círculo de Estudios». Palma de Mallorca, 1934. Preu: 3 pessetes.
- La irradiació estètica de l'obra luhiana**, de Guillem Forteza; 39 pàgines. Ciutat de Mallorca, 1934. Preu: no consta.
- L'evolució del teatre**, de G. Diaz-Plaja; 62 pàgines. Núm. 103 de Col·lecció Popular Barcino. Editorial Barcino. Barcelona. Preu: 1'50 pessetes.
- La llengua literària de Catalunya**, de Manuel de Montoliu; 29 pàgines. Edicions «Cultura Cristiana». Sabadell. Preu: no consta.
- Per Catalunya! — Contra una antologia escolar**, de Domènec Guansé; 140 pàgines. Biblioteca Catalana d'Autors Independents (B. C. A. I.). Barcelona. Preu: 5 pessetes.
- En defensa d'una antologia**, de Carles Rahola Llorens; 32 pàgines (rèplica al llibre «Per Catalunya! — Contra una antologia escolar», de Domènec Guansé). Dalmau Carles, Pla, S. A. Girona. Preu: no consta.
- L'honor i l'alegria de l'ofici**, de Pere Benavent; 61 pàgines. Barcelona. Preu: 3 pessetes.

HISTORIA I ESTUDIS HISTORICS

- La pena de mort a Girona (segles XVIII i XIX)**, de Carles Rahola. Girona. 1934.
- Història de Catalunya**, vol. I, de Ferran Soldevila; XV-473 pàgines. Editorial Alpha. Barcelona. Preu: 15 pessetes.
- Constitucions e Ordinacions del Regne de Mallorca (segles XIII-XV)**, d'Antoni Pons, vol. II; 415 pàgines. Palma de Mallorca, 1934. Preu: 12 pessetes.
- La conquesta de Mallorca pel rei Jaume I**, de Miquel Ribas de Pina; estudi tècnic militar; 106 pàgines i dues làmines. Número 5 de la Biblioteca «Les Illes d'Or». Palma de Mallorca, 1934. Preu: no consta.

Les relacions del Principat de Catalunya i els Regnes de València i Mallorca amb Anglaterra i el paral·lisme monetari d'aquests països durant els segles XIII, XIV i XV, de F. Mateu i Llopis; 125 pàgines i varies làmines; vol. VII de les obres d'investigació històrica de la Societat Castellonenca de Cultura. Castelló de la Plana. Preu: 8 pessetes.

Resum d'història del Comerç, d'A. Maseres; 164 pàgines. Núm. 98 de Col·lecció Popular Barcino. Editorial Barcino. Barcelona. Preu: 2'50 pessetes.

Matisos d'història i de llegenda, de Ferran Valls i Taberner; 181 pàgines. Editorial Balmes. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes (any 1932).

A R T

Vila Puig, de Joan Mates; 180 pàgines amb nombroses reproduccions. Col·lecció de Pintors Catalans Contemporanis dins les edicions de «La mà trencada». Barcelona. Preu: 8 pessetes.

Frontals romànics catalans del Museu d'Art de Catalunya, 14 làmines amb notícia i descripció de Joaquim Folch i Torres. Junta de Museus. Barcelona. Preu: 10 pessetes.

Exposició de Primavera 1934. Catàleg. Saló de Barcelona i Saló de Montjuïc. Barcelona. 183 pàgines.

El pintor Pidelaserra, de Francesc Pujols; 71 pàgines. Edicions Syra. Barcelona. Preu: 5 pessetes.

La Catalunya Pintoresca; ninots de Xavier Nogués amb glosses de Francesc Pujols; segona edició; 54 pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 20 pessetes (any 1933).

G E O G R A F I A

Geografia física de Catalunya, de Marcel Chevalier; lliçons professades a l'Escola Normal d'Estiu de la Generalitat de Catalunya; pròleg de M. Santaló; 234 pàgines amb gravats, i mapes. Dalmau Carles, Pla, S. A. Girona. Preu: 5'50 pessetes.

Geografia comercial i estadística, de Francesc Carbonell; dos volums; més de 1.200 pàgines; amb pròleg de Pere Gual Villalbi. Editorial Montesó. Barcelona.

El Gironès i Banyoles, de M. Santaló i Parvorell, amb pròleg de Miquel de Palol; 113 pàgines amb gravats i un mapa. Centre Excursionista de Catalunya. Barcelona, 1931. Preu: no consta.

MONOGRAFIES I NOTES DE POBLACIONS, LLOCS, SANTUARIS, ETC.

- Sant Pere de Besalú**, abadia reial de la Congregació benedictina claustral tarraconense, 779-1835; de Dom Amand Séquestra O. S. B.; 179 pàgines i diverses làmines i Catàleg dels abats de Sant Pere. Prefaci de Pere Vayreda i Olives. Edicions de Santa Maria del Mont, 1934. Preu: 3 pessetes.
- Guia Moderna del Monestir de Poblet**, de Joaquim Guitert i Fontseré, amb dibuixos de Ribas, Sabater, Ferrater; troballes i obres fetes fins a l'any 1934; 11 pàgines i dues làmines Impremta Pompeu Vidal; Sant Boi de Llobregat. Preu: 3 pessetes.
- Sitges dels nostres avis**, d'Emerencià Roig i Raventós; 231 pàgines. Catalònia. Barcelona. Preu: 5 pessetes.
- Festes tradicionals del Pallars**, de R. Violant i Simorra; 46 pàgines i una làmina. Extret del Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya. Barcelona. 1934. Preu: no consta.
- Origen i fets històrics de Mataró**, de Marià Ribes i Bertran; 158 pàgines amb gravats, més diverses làmines. Mataró, 1934. Preu: no consta.
- La Palomera**, de Pere-Antoni Mateu Mulet, amb pròleg de J. Lledó Ferragut; 51 pàgines amb 6 làmines. Palma de Mallorca. Preu: 2'25 pessetes.
- Nomenclator de les vies de la ciutat de Barcelona**. Ajuntament de Barcelona; 74 pàgines. Barcelona, 1934. Preu: 2 pessetes.
- Tarragona. Guia**, de Joan Antonio i Guardias; 206 pàgines amb gravats, més un plànol i un gràfic. Llibreria Tarraconense. Tarragona, 1934. Preu: 5 pessetes.
- De la Cervera vuitcentista**. —Records de noi, de Faust de Dalma-ses i de Massot, baró de Bollidor; 161 pàgines. Cervera. Preu: 10 pessetes.
- La Santa Majestat de Caldes de Montbui**, de Fortià Solà, prev., amb il·lustracions de Salvador Puntí; pròleg de Joaquim Del-gé, prev.; 212 pàgines. Preu: no consta.
- Mitologia barcelonina**, de Lluís Nicolau d'Olwer. Discurs a la sessió inaugural del curs 1933-1934, de l'Ateneu Barcelonès; 19 pàgines. Barcelona. Preu: no consta.

Sarreal. Notes històriques de la vila, de Tomàs Capdevila, prev.; 202 pàgines i làmines varies. Impremta d'E. Castells. Valls. Preu: no consta.

Empúries i Roses, de Joaquim Pla Cargol (amb notes descriptives de Sant Martí d'Empúries, L'Escala, La Costa, Castelló d'Empúries, Sant Pere de Roda, Cadaqués); 87 pàgines, amb gravats, i un pla de les excavacions de la Neàpolis d'Empúries. Dalmau Carles Pla, S. A. Girona. Preu: 2'25 pessetes.

EXCURSIONISME

Les valls del Gaià, del Foix i de Miralles, guia itinerària precedida d'un esbós monogràfic, de Josep Iglésies i Joaquim Santasusagna; 569 pàgines i làmines. Centre de Lectura. Reus, 1934. Preu: 12'50 pessetes.

Cançoner popular de l'Excursionista, recull, estudi preliminar i notes explicatives de Mossèn Francesc Baldelló; 117 pàgines. Edicions de la F. J. C. de C. (Federació de Joves Cristians de Catalunya). Barcelona, 1934. Preu: 3'50 pessetes.

FOLKLORE

Del Folklore tortosí, de Joan Moreira. Costums, ballets, pregàries, tradicions, jocs i cançons del camp i de la ciutat de Tortosa; 74 pàgines, amb nombrosos gravats. Tortosa. Preu: no consta.

Aplec de Rondaies Mallorquines d'En Jordi des Recó, de Mn. Antoni Maria Alcover; tom I, tercera edició, amb dibuixos i un glossari de Francesc de B. Moll; 140 pàgines. Sòller, 1934. Preu: 2'50 pessetes.

Aplec de Rondaies Mallorquines d'En Jordi des Recó, de Mn. Antoni Maria Alcover, tom. II, amb dibuixos de Josep Moll i Casanovas; 184 pàgines. Palma de Mallorca, 1934. Preu: 2'50 pessetes.

Cançons populars mallorquines. Selecció i comentari de Francesc de B. Moll; I, Amoroses; XII-127 pàgines. Número 4 de la Biblioteca «Les Illes d'Or». Palma de Mallorca, 1934. Preu: no consta.

El Carnestoltes a Barcelona fins al segle XVIII.^a, de Joan Amades, volum XI de la Sèrie A de la Biblioteca de Tradicions Populars; 94 pàgines. Preu: no consta.

El Carnestoltes a Barcelona el segle XIX, de Joan Amades; 99 pàgines, amb gravats. Sèrie A de la Biblioteca de Tradicions Populars; volum XII. Preu: no consta.

Bruixes i Bruixots, de Joan Amades; Biblioteca de Tradicions Populars. Sèrie B. Volum XIII; 99 pàgines. Preu, no consta.

Els xiquets de Valls, de Joan Amades, Sèrie B, volum XIV de Biblioteca de Tradicions Populars; 101 pàgines. En el mateix volum són inclosos «Refranys originals en la representació popular de la Passió» i «Roma en el proverbi». Preu: no consta.

Guia llegendària de Barcelona.—La Ribera, de Joan Amades; 132 pàgines. Biblioteca de Tradicions Populars. Sèrie B. Volum XV. Preu: no consta.

Guia llegendària de Barcelona.—El Raval, de Joan Amades; 66 pàgines. Biblioteca de Tradicions Populars. Sèrie B. Volum XVI. Preu: no consta.

Enigmes populars, de Joan Amades; 101 pàgines. Volum XVII, Sèrie B de la Biblioteca de Tradicions Populars. Barcelona, 1934. Preu: no consta.

Diccionari d'endevinalles, de Joan Amades; 117 pàgines. Volum XVIII Sèrie B de Biblioteca de Tradicions Populars. Barcelona, 1934. Preu: no consta.

Castells llegendaris de la Catalunya vella, de Joan Amades; 134 pàgines. Biblioteca de Tradicions Populars. Sèrie B. Volum XIX. Barcelona. Preu: no consta.

Castells llegendaris de la Catalunya nova, de Joan Amades; 52 pàgines. Biblioteca de Tradicions Populars. Sèrie B. Volum XX. Barcelona. Preu: no consta.

El naixement. Costums i creences, de Joan Amades; 110 pàgines. Biblioteca de Tradicions Populars. Sèrie B, volum XXI. Barcelona. Preu: no consta.

Les esposalles. Costums i creences, de Joan Amades; 157 pàgines. Biblioteca de Tradicions Populars, Sèrie B, volum XXII. Barcelona. Preu: no consta.

Gegants, nans i altres entremesos, de Joan Amades. Costumari popular català. Amb gravats i fototípies. Barcelona, 1934. Edició limitada, numerada, Preu: 150 pessetes.

PEDAGOGIA: ENSENYAMENT

- Llibre de la natura**, primer grau, d'Antoni Parramon i Salvador Maluquer; 143 pàgines. Segona edició. Publicacions de l'Editorial Pedagògica de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Barcelona, 1934. Preu: 3'50 pessetes.
- Lectures d'infants**, llibre primer, de Maria Assumpció Pasqual, amb dibuixos de Josep Obiols; 185 pàgines. Quarta edició. Publicacions de l'Editorial Pedagògica de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Barcelona, 1934. Preu: 2'50 pessetes.
- Les plantes, els animals, els elements**. Selecta de lectures, I, d'Artur Martorell (selecció i notes); 163 pàgines. Gustau Gili, editor. Barcelona. Preu: 3 pessetes.
- La mar, la plana, la muntanya**, volum II de Llibres de Llenguatge. Selecta de Lectures. Selecció i notes d'Artur Martorell Bisbal; 220 pàgines. Gustau Gili, editor. Barcelona. Preu: no consta.
- Lectura i Treball**, tercer llibre, de Joaquim Pla i Coral; 210 pàgines amb dibuixos. Dalmau Carles, Pla, S. A. Girona. Preu: no consta.
- Terra i ànima**, lectures sobre coses de Catalunya, d'Anicet Villar de Serchs; 294 pàgines amb il·lustracions. Pedagogia Catalana. Miquel A. Salvatella. Barcelona. Preu: no consta.
- La nostra terra i la nostra història**, de Ramon Torroja Valls; segona edició. Impremta Elzeviriana i Llibreria Camí. Barcelona. Preu: 2'25 pessetes.
- Poesies**, d'Andreu Ferrer. Recull per a recitar a l'escola; 81 pàgines. Palma de Mallorca. Preu: 1 pesseta.
- L'11 de Setembre del 1714**, nota històrica, edició escolar feta pel Govern de la Generalitat de Catalunya; text d'A. Rovira i Virgili, dibuixos de Josep Obiols; 16 pàgines sense numerar. Barcelona.
- Lliçons d'aritmètica**, primer grau, de Concepció Vandellós i Maria Esteve-Llach, amb dibuixos de Josep Obiols; 92 pàgines. Segona edició. Publicacions de l'Editorial Pedagògica de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Barcelona, 1934. Preu: 1'75 pessetes.

Lliçons d'aritmètica, segon grau, de Concepció Vandellós i Maria Esteve-Llach; 92 pàgines. Segona edició. De la mateixa «Associació». 1934. Preu: 1'75 pessetes.

Història de Catalunya, de Mossèn Norbert Font i Sagué, quarta edició; 170 pàgines. Impremta i Editorial Altès. Barcelona. 1933. Preu: no consta.

LLIBRES PER A MAINADA I JOVENETS

Contes de l'àvia, de Carme Karr, amb il·lustracions de Maria i Clotilde Cirici Pellicer; 90 pàgines. Llibreria Bonavia. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes.

Contes d'argent, de Lola Anglada i Sarriera, amb dibuixos de la mateixa autora; 213 pàgines. Llibreria Verdaguer. Barcelona. 1934. Preu: 6 pessetes.

Les aventures de Pinotxo, de C. Collodi, traducció de Maria Sandiumenge, amb il·lustracions de J. Vinyals; 128 pàgines. Editorial Joventut. Barcelona. Preu: no consta.

Bibi, de Karin Michaelis, traducció de Marià Manent, amb il·lustracions d'Hedvig Collin; 255 pàgines i 8 làmines en colors. Editorial Joventut. Barcelona. Preu: 8 pessetes.

L'illa del tresor, de Robert L. Stevenson, traducció de Joan Arús, amb il·lustracions de Yorik; 149 pàgines. Segona edició. Editorial Joventut. Barcelona. Preu: 3,50 pessetes.

Eustaqui, de Joan Puntí i Colell; 158 pàgines amb dibuixos de Junceda; vol. XVII de Col·lecció Roselles, de Foment de Pietat. Barcelona. Preu: no consta.

El llibre de les bèsties, de Ramon Llull, contat als infants per Anna Rubies; 121 pàgines, amb dibuixos. Impremta Elzeviriana i Llibreria Camí, S. A. Barcelona. Preu: no consta.

DRET, LEGISLACIO, FORMULARIS

Conferències sobre varietats comarcals del Dret Civil Català, conferències donades durant el Curs 1933-1934 de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya, per Oriol Anguera de Sojo, Jaume Cots i Gorchs, Feliu Duran i Canyameres, Josep M. de Porcials i Colomer, Ramon Maria Roca i Sastre, i Jané, Francesc Maspons i Anglasell, Vicenç de Moragues, Josep M. de Porcials i Colomer, Ramon Maria Roca i Sastre, Emili Saguer i Olivet; 349 pàgines. Barcelona. Preu: no consta.

Identificació civil. Memòria i conclusions de la Comissió especial nomenada per decret del 24 d'agost del 1933.—Generalitat de Catalunya; 203 pàgines. Barcelona. Preu: no consta.

Legislació Municipal de Catalunya, d'Ignasi Subirachs i Ricart; 208 pàgines. Edició del «Centre d'Administració Municipal» de Jaume Vives. Barcelona. Preu: 4 pessetes.

Anuari Jurídic Català, recopilació de Josep M. Màndoli i Ignasi Subirachs i Ricart. Index de totes les disposicions vigents, de caràcter general, publicades per la Generalitat fins al dia primer d'abril del 1934. Edició del Centre d'Administració Municipal de Jaume Vives. Barcelona.

Llei Municipal.—Exaccions locals, volum I de «Biblioteca Fitxer», direcció de F. Frigola Palau; 182 pàgines. Barcelona. Preu: 3 pessetes.

Contractes de Conreu, llei de 14 de juny de 1934; volum II de «Biblioteca Fitxer», direcció de F. Frigola Palau; 81 pàgines. Barcelona. Preu: 2 pessetes.

Inspeccions sanitàries, Reglament, Decret i Ordres; volum III de «Biblioteca Fitxer», direcció de F. Frigola Palau; 143 pàgines. Barcelona. Preu: 2 pessetes.

Pous i minats, preceptes legislatius i comentaris i Jurisprudència del Tribunal Suprem, de R. Gay i Montagut i P. Rigau i Vila; 112 pàgines. Llibreria Bosch. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes.

Formulari pràctic professional de la policia, de Francesc de la Guàrdia Coca; 122 pàgines. Llibreria Castells. Barcelona. Preu: no consta.

Formulari jurídic català. Primera part, Justícia municipal i Registre Civil, de Joan Santamaria; 357 pàgines. Llibreria Bosch. Barcelona. Preu: 16 pessetes.

TEMES POLITICS, ECONOMICS, SOCIALS

Assaig sobre organització local, de Josep M. Màndoli i Giró; amb pròleg de F. Sans i Buigas, 103 pàgines. Barcelona, 1934. Preu: 4 pessetes.

Per la concòrdia, de Francesc Cambó; quarta edició; amb un comentari preliminar de Manuel Brunet. 183 pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 2'50 pessetes.

- Les lluites socials a Catalunya 1812-1934**, de F. de Solà Cañizares, amb pròleg d'Alexandre Gallart i Folch; volum I de la Secció de Política Social de Lliga Catalana. Barcelona.
- Bandera d'escàndol**. Resum de la campanya contra l'«Exposició del Nu», de Ramon Rucabado; 124 pàgines. Editorial Poliglota. Barcelona. Preu: 2 pessetes.
- Al servei dels ideals**, discursos parlamentaris de J. Estelrich; 178 pàgines. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes.
- Catalunya té raó**, de Miquel Duran de València; 74 pàgines. «La República de les Lletres». València. Preu: 2 ptes.
- Las fiestas**, de Joan Maragall, pròleg de J. Estelrich; volum XVI de les Obres Completes de Joan Maragall. Barcelona; 204 pàgines. Preu: 6 pessetes.
- Problemas del dia**, de Joan Maragall, amb pròleg de Miquel de Unamuno; volum XVII de les Obres Completes de Joan Maragall. 352 pàgines. Barcelona. Preu: 6'50 pessetes.
- Visió econòmica de Catalunya**, de Lluís Creus i Vidal; dos volums de 400 pàgines cada un. Catalònia. Barcelona. Preu: 16 pessetes.
- Revolució catalanista**, de J. V. Foix i Josep Carbonell; 177 pàgines i làmines. Edicions «Monitor» d'estudis polítics. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes.
- L'etern femení**, de Llucieta Canyà. Confessions, ideologies, orientacions. Pròleg de Josep M. de Sagarra; 319 pàgines. Barcelona. Preu: 5 pessetes.
- El catalanisme a Girona durant l'any 1933**, de Ramon Xifra i Riera; 23 pàgines. Girona. Preu: no consta.
- La crisi d'una civilització**, de Josep M. Tallada; 147 pàgines. Catalònia. Barcelona. Preu: 3 pessetes.
- Les lluites socials a Catalunya (1812-1934)**, de F. de Solà Cañizares, amb pròleg d'Alexandre Gallart i Folch; 129 pàgines. Segona edició. Publicació de Lliga Catalana. Volum I de la Secció de Política Social. Barcelona. Preu: 4 pessetes.
- Normes biològiques d'estructuració social**, de J. Oliver Febrer, amb pròleg d'A. Pedro Pons; 189 pàgines. Petra (Mallorca). Preu: 4 pessetes.
- Breviari Social**, impressions raonades i eixides en notes com a beceroles socials; pròleg d'Angel Grau; 311 pàgines. Impremta Altés. Barcelona. Preu: 1'50 pessetes.

Catalunya i l'Europa futura. d'Alexandre Deulofeu, amb pròleg d'A. Rovira i Virgili; 300 pàgines. Catalònia. Barcelona. Preu: 6 pessetes.

Una mica d'història.—La catalanitat de la darrera Diputació Provincial de Barcelona (24 de febrer del 1930-14 d'abril del 1933), de Joan Maluquer i Viladot; 189 pàgines. Lluís Gili, editor. Barcelona. Preu: no consta.

En les hores confuses, de Ferran Valls Taberner; 61 pàgines. Barcelona. Preu: 1 pesseta.

Articles, d'Enric Prat de la Riba, amb pròleg de Lluís Duran i Ventosa; 398 pàgines. Biblioteca de Lliga Catalana. Barcelona. Preu: 7'50 pessetes.

L'organització de l'administració de justícia a Catalunya, d'Isidre Marcer Picola; 26 pàgines. Barcelona. Preu: 2 pessetes.

L'evolució del problema agrari a Rússia. De la servitud feudal al comunisme. De Jordi Arquer; 94 pàgines. Col·lecció Balaugué. Barcelona. Preu: 2'50 pessetes.

Assaig d'Economia Política, volum III, de Joan P. Fàbregas; 368 pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 8 pessetes.

El problema feminista, de Francesc Tusquets. Impremta Elzeviriana. Barcelona, 1931.

MISCEL·LANIA (D'ERUDICIO I INVESTIGACIO), FILOSOFIA I CIENCIA

Introducció a la Logística, volum I, de David Garcia; amb pròleg de J. Serra Hunter; XII-233 pàgines. Volum III de la Biblioteca Filosòfica. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona, 1934. Preu: no consta.

Art Breu, del Beat Ramon Llull; versió catalana explicada i adaptada al lector modern, per Mossèn Joan Avinyó; 106 pàgines. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes.

Art amativa. Arbre de filosofia, Desiderat, escrits a Montpeller l'any M. CC. XC., de Ramon Llull. Transcripció directa amb sis figures policromes, proemi i variants, per Mossèn Salvador Galmés. Obres de Ramon Lull. Volum XVII. Palma de Mallorca. Patrons: Diputació Provincial de Balears, Institut d'Estudis Catalans; XXIV-514 pàgines. Barcelona. Preu: 26'75 pessetes.

- Les monedes empuritanes anteriors a les dracmes**, de J. Amorós; 66 pàgines amb gravats; Junta de Museus. Gabinet numismàtic de Catalunya. Sèrie A, número 3. Barcelona. Preu: no consta.
- Emporion**, de P. Bosch Gimpera, J. de C. Serra Ràfols i Albert del Castillo; amb nombroses fotografies i uns plànols topogràfics d'Empúries. Publicat sota el patronatge del Museu d'Arqueologia de Barcelona.
- Sis quintets**, d'Antoni Soler, per a instruments d'arc i orgue o clave obligat; transcripció i revisió per Robert Gerhard, introducció i estudi d'Higini Anglès, prev. Núm. IX de Publicacions del Departament de Música de l'Institut d'Estudis Catalans; LXXII-296 pàgines. Barcelona. Preu: 30 pessetes.
- Les cobles de Jaume, Pere i Arnau March**, introducció i anotació d'Amadeu Pagès; 120 pàgines. Volum V de Llibres rars i curiosos. Societat Castellonenca de Cultura. Castelló de la Plana, 1934. Preu: 10 pessetes.

MISCEL-LANIA (DIVERSA)

- Homenatge a Pompeu Fabra** (28 gener 1934), recull de l'Associació de la Premsa de Badalona; 30 pàgines, amb gravats, altres pàgines de publicitat. Badalona. Preu: no consta.
- Tribut al venerable Apelles Mestres 1854-1934**; amb una semblança íntima de Lluís Via, un extracte d'un article de Josep Roca i Roca i diverses produccions de l'autor; biografia i bibliografia; 126 pàgines. Edició tribut de l'impressor Francesc Camps Calmet, de Tàrraga. Preu: 2'50 pessetes.
- Poblet**. Recull d'escrits pobletans en commemoració íntima del cinquantenari editorial del llibre «Poblet-Recorts de la Conca de Barberà», de D. Eduard Toda i Güell 1883-1933. Autors: Jaume Barrera, Joan Bta. Batlle, Antoni Company i Fz. de Còrdova, A. Duran i Sampere, Lluís Faraudo de Saint Germain, Eufemià Fort i Cogul, Joaquim Guitert, Cèsar Martinell, Jeroni Martorell, R. Miquel i Planas, Fidel de Moragues, Anton Navarro, Cosme Oliva i Toda, Antoni Palau i Dúlcet, Josep Palomer, Alfons Par, Josep M. Pou i Martí O. F. M., Josep Porter, Joan Ruiz i Porta, Joan Santamaria, Lluís Carles Viada i Lluch; 132 pàgines i varies làmines. Estampa La Renaixença, 1933. Barcelona. Preu: no consta.

- Cinquanta anys de vida literària 1883-1933**, de Jaume Massó i Torrents; amb un retrat de l'autor, boix de Josep Obiols; edició d'homenatge, en celebració del cinquantenari de la primera publicació de Jaume Massó i Torrents, per iniciativa d'un aplec d'amics i admiradors de la seva obra, constituïts en comitè: Ramon d'Alós, F. Cambó, J. Estelrich, M. de Montoliu, R. Patxot i Jubert i E. Nicol; 54 pàgines. Barcelona.
- Collscabra**, volumet (núm. XIII) de «la colla del Colom» dedicat a un dels seus membres, Rafael Puget i Munt. Col·laboradors: Alexandre Bultar, Joaquim Cabot, Alexandre Font, Enric de Fuentes, Mos. Ramon Garriga, Joan M. Guasch, Joaquim Guitert, Francesc Matheu, Joan Ruiz i Porta (+) Joan Santamaria, Eduard Toda, Lluís Via, Manuel Vilà.
- Curs de Comptabilitat**, de Ferran Boter i Mauri; 352 pàgines. Segona edició. Publicacions de l'Editorial Pedagògica de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Barcelona, 1934. Preu: 7 pessetes.
- Indústries casolanes. Elaboració del cànem i de la llana al Pallars**, de R. Violant i Simorra; 58 pàgines, amb dibuixos d'A. M. Lairisa i Francesc Aysa, i varies làmines (Obradors de Pere Bas, estamper a Igualada). Barcelona, 1934. Preu: no consta.
- Els castells dels Xiquets de Valls**, de Francesc Blasi i Vallespinosa Valls, 1934.
- Desenvolupament històric de la guitarra clàssica**, de Rosa Lloret.
- Records i bel·leses de Catalunya**, de Pau Piferrer (materials trets del volum I de «*Recuerdos y Bellezas de España*»), traducció de J. dels Domenys; 123 pàgines. Volum 100 de Col·lecció Popular Barcino. Editorial Barcino. Barcelona. Preu: 2 pessetes.
- Prevenió dels accidents del Treball per mitjans psico-fisiològics, gràfics i mecànics**, de F. Ballester i Castello; 151 pàgines. Valls. Preu: 4'50 pessetes.
- Consells per a evitar i atendre la diabetis, règim i cuina diabètics**, del Dr. Fidel Saval; 56 pàgines. Barcelona. Preu: 2'50 pessetes.
- Eviteu les deformitats dels infants**, del Dr. Ll. Ribó i Rius, amb pòrtic del Dr. M. Corachan. Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 2 pessetes.
- Els pigments urinaris i el color dels orins (urocromoscòpia)**, del Dr. Joaquim Vellvé i Cusidó; de la «Col·lecció la Medicina Catalana»; 51 pàgines. Llibreria Catalònia. Barcelona. Preu: 1 pesseta.

Pràctiques elementals de química mineral, de Gabriel F. Moragas de Montis; 220 pàgines. Bosch, casa editorial. Barcelona. Preu: 10 pessetes.

Com es fa un film, de J. Carner-Ribalta; vol. 99 de la Col·lecció Popular Barcino. Editorial Barcino. Barcelona.

Com he de construir, de Pere Benavent; 119 pàgines amb gravats. Segona edició. Barcelona. Preu: 4 pessetes.

Problemes d'urbanisme (continuació de la reforma de la ciutat vella, extensió de la xarxa de clavegueres, destrucció dels dipòsits d'aigües residuals, etc.) del Dr. Lluís Claramunt i Furest; 22 pàgines. Barcelona. Preu: no consta.

El camping, d'Amadeu Serch; 62 pàgines amb gravats, i làmines. Número 104 de Col·lecció Popular Barcino. Editorial Barcino. Barcelona. Preu: 1'50 pessetes.

Nocions d'esquí, de Miquel Almareda; amb pròleg de Josep M. Guilera i dibuixos d'Enric Nyffenegger; 115 pàgines i algunes làmines. Barcelona. Preu: 3'50 pessetes.

Lluís BERTRAN i PIJOAN

CRÒNIQUES DE L'ESTRANGER

DE FRANÇA

Paradoxal aliança del burgés francès i de la U. R. S. S.

Hi ha hores patètiques en la història dels pobles. El tractat d'aliança que el govern de M. Laval ha signat suara amb la dictadura dels Soviets acaba d'assenyalar-ne una.

D'ençà de molts mil·lenis, la civilització s'ha esmerçat a garantir, per mitjà de lleis, els fruits del treball humà: dret a l'estalvi, amb l'ús que tindrà a bé de fer-ne l'estalviador; i transmissibilitat d'aquest dret en forma d'herència; l'un i l'altra garantits pels Estats i llurs caps. Han estat temptades totes les modalitats per tal d'assegurar la conservació i la transmissió de les riqueses: no solament títols de noblesa que assegurin la successió immobiliària, ans també possessió i heretament garantits pel sobirà, en crear el valor mobiliari del nom del qui posseeix aquella propietat; fundacions religioses, és a dir, que invoquen Déu com a garant de la legitimitat i de la transmissibilitat d'aquests béns; i més tard, quan els homes han esdevingut menys creients i menys reialistes, constitució d'un cabal que pertanyi a una certa collectivitat, amb el nom d'«obra reconeguda d'utilitat pública», creació de la persona moral amb facultat, com un particular, de poder testar, alienar, etc.... La lluita entre els homes es limitava a les dificultats d'adquirir cada vegada un xic més i de rodejar de totes les fermances possibles la transmissió dels béns, contra l'amputació del fisc i de les successions.

La revolució francesa dona el primer cop d'ariet contra la tradició bo i declarant que el dret d'heretament d'un símbol de possessió de propietats rústiques, o títol de noblesa, és injust, ensems que el poble (que es preocupa ben poc dels honors i roman realista) opera pràcticament la destitució del dret de propietat, en apoderar-se purament i simple dels castells i de les terres. Sembla que va a nàixer una nova era. Però la fretura de posseir, arrelada al cor de l'home, l'instint de propietat, reacciona. Finalment, només s'ha suprimit una classe de possessors: els possessors nobiliaris. La plebs s'ha enriquit imponderablement

amb llurs despulles, en tant que el Tercer Estat, o la classe que viu del seu treball, ha esdevingut la més elevada, així en la possessió de la riquesa com en el seu corollari: la possessió i l'administració del govern de l'Estat. Sembla que la institució de la propietat en general ha sortit beneficiada de l'amputació d'allò que no era, per ventura, sinó un membre malalt. Desempallegat d'ell, el sistema general de la propietat es revifa i vigoritza, puix que allò que avui és el sùmmum de la propietat, l'industrialisme, esdevé accessible als més humils, mitjançant la invenció del fraccionament i de la subdivisió del gran negoci en aqueixes petites parcelles financeres anomenades accions. En un mot, cent anys després de la Revolució Francesa, són innombrables els qui creuen que aquesta, a canvi d'una petita pèrdua, aportà un benefici a l'entitat de la possessió.

Esclata la Revolució Russa.

I deixa un rastre de crims i d'estralls. Hom ja no executa a la guillotina, mena d'arma blanca encara, tot i ésser maniobrada per un ressort, espècie de botxí responsable i també d'únic intermediari culpable entre el revolucionari i la seva víctima. Hom realitza una persecució industrial: amb metralladores. Aquesta revolució, com la Revolució Francesa, va acompanyada d'una persecució religiosa i d'una negació de la divinitat. Ara bé, els homes, que en aquest segle s'han tornat molt materials, no s'esveren ni davant la magnitud del carnatge, ni de la intensitat inèdita amb què s'afirma aquest ateisme total; només una cosa tenen en compte: la Revolució Russa, diuen, dóna per fi una llibertat completa a l'home i, en fer de cada individu un copossessor de la propietat d'altri, el converteix realment en propietari.

La majoria dels homes es decanta només per veure en la bomba que esclata la novetat artística i lluminosa de l'explosió; no és sinó fins molt de temps després, i encara perquè hi 'empassega la seva atenció, que compta les ruïnes que ha provocat aquest foc d'artifici més gran que els precedents.

Una part de la humanitat, com aquell a qui cau la bena dels ulls, s'adona, anys després de la revolució russa, que aquesta tenia per finalitat essencial una destrucció social. En el terreny polític, no introduïa cap novetat: unes eleccions ni més ni menys democràtiques que als altres països designaven uns caps i, ben comptat i debatut, uns comissaris del poble o diputats, si el mot val. Però, en el terreny social, innovava com mai cap altra revolució no ho havia fet. Suprimia la propietat.

Des dels temps més remots, no havia estat introduïda mai una novetat tan gran en la vida humana.

Quan aquesta veritat entrà pels ulls de tothom, calgué veure quina reacció es produïa! Les Lletres, les Arts, la Burgesia, la Finança, l'Exèrcit, i àdhuc una part de la Política, atronaren els àmbits amb llurs clamors. Que els russos amb la tafureria de llur revolució en el joc de les aliances haguessin costat al aliats centes mils vides de més; que haguessin compromès, uns moments, l'eixida de la guerra, tenia poca importància. Ni valia la pena de parlar-ne. En resum: que haguessin realitat senzillament — encara que aquest cop fos d'una manera ple-

na — els principis de la Revolució Francesa, hom tampoc no en feia cas. El passat havia estès una gruixuda capa de cendra damunt la doctrina integral de la Revolució; del 1789 ençà s'era formada una altra classe privilegiada: els grans financers, una llei de «nous nobles» vora els quals miraven d'arredossar-se, i d'imitar tant com fos possible, no solament els burgesos, ans també els treballadors manuals, aprenents tots de rendista. Que la Revolució Francesa hagués anatematitzat la propietat en general, hom ho havia oblidat per no recordar-se sinó de les satisfaccions que havia proporcionat als avis d'aquests contemporanis: havia suprimit la classe odiada, immediatament superior a ells: la noblesa i la seva feudalitat. Avui, els dirigents, o servents, o vassalls del nou feudalisme, el Diner, han oblidat tots sincerament la lliçó de la Revolució Francesa i consideren nefastos aquests russos que volen també obrir càtedra per llur compte amb el pretext que aprenueren, i han retingut, la lliçó del segle XVIII i volen, a llur torn, ensenyar-la.

Suprimir la propietat! El món va botre horroritzat. Mai no havia estat tan dolça al cor de l'home. (Parlem de l'època de la inflació.) El diner sembla ésser, pertot, l'àrbitre de tota benaurança. Es diu que només ell farà desaparèixer la guerra. Hom veu traficar i calcular a l'engròs a l'empar de la indemnitat que recolza en la sang vessada. La fraternitat d'armes (coHaboració dels Estats Units) cristaHitz a en un llibre de comptes internacionals amb Càrrec i Data. En els costums, en la vida social, el diner és sobirà.

Unes quantes ànimes gemegoses de tants dessabors insinuaven: penseu en la religió; mireu que aquests russos cuiden deixar-la esfutrassada! Cal dir que la majoria dels ciutadans es mostraren afectats de sordera davant aquesta crida al divi. En primer lloc la guerra havia acostumat les memòries a unes xifres compactes de morts en un sol dia. Els prolegòmens de l'esmentada revolució havien renovat les estadístiques i, sobretot, el món gaudia de la vida, després dels horrors de la guerra i, en força indrets, després de les revolucions més insignificants. El que esferí l'univers fou la insistència amb què es propalava el rumor que els russos havien suprimit la propietat. Per això, tan bell punt provaren de difondre llur doctrina entre llurs veïns immediats, per exemple els polonesos, hom veié la burgesia francesa i el seu govern com s'atrenellaven a enviar a Polònia el millor dels seus exèrcits i dels seus caps, Weygand en persona, per tal de lluitar contra els bolxevistes. Hom demanà i aconseguí del govern, i del concili dels governs anomenats civilitzats, que fossin bandejats de la societat aqueixos russos infames. Hom veié — recordeu-ho — que els Estats, a Ginebra, eren molt més severos a blasmar i a excloure de la vida dels pobles els soviets, que no pas l'Alemanya, amb la qual, finida tot just que fou la guerra, hom començà d'ésser generós, per tal com s'abstingué d'emprar, contra els seus refusos de pagament, els mitjans coercitius. Car Alemanya no havia proclamat la supressió de la propietat. I l'instint de propietat està tan arrelat a l'home, que perdona més volenterosament la guerra — lluita entre copropietaris, és a dir, rivalitats de famílies a fi de comptes —

que no una nova doctrina que tendeix a demostrar que la propietat ja no existeix.

Hi hagué la protesta dels rendistes, aquells que, abans de la guerra, atents a la invitació de l'Estat francès, havien deixat els seus milions a Rússia, la qual es negava terminantment a reconèixer aquest deute. Però aquesta protesta, tot i emanar de l'esperit de la institució de la propietat, es perdé en el buit, perquè, des d'aquell moment, va haver-hi divisió entre els propietaris d'un cabal canyula (i els rendistes havien de veure que ho són!) i els de puixant envergadura, els financers, els capitalistes, els quals, en veritat, començaven d'astorar-se de les notícies que arribaven de la U. R. S. S.: allí ja no era tolerat cap capital; el govern no volia més ingerències de fons estrangers i preparava un plan quinquenal destinat a procurar-li una total independència de diners a l'esguard de qualsevol antic subministrador. La propietat, en tant que institució limitada substituïdora de la feudalitat, era amenaçada. En aquell moment, hom tractà de projectar croades contra els monstres russos, però les multituds, les gents del poble, prou i massa cansades de combats, van fer l'orni. Llavors començà l'estira-i-arronça. A semblança del que feien, en altre temps, entre elles, les potències regides per prínceps, les potències d'avui van provar d'enxarxar els russos. D'antuvi els abandonaren, com a grumeig, el xanguet: els rendistes. Els grans capitalistes van admetre que el diner que els rendistes havien deixat al govern rus abans del 1917 era irremissiblement perdut i que ja no se n'havia de parlar més. Què importava el rendista creditor de l'estranger si justament a l'interior del país, en nom de l'interès del Capitalisme dels peixos grossos, ja s'afanyaven a llevar-li pèl i borra amb les conversions de rendes, disminució del valor de compra de la monda nacional, etc.

El rendista reaccionà. Com que encara hi havia un govern de tipus burgès, n'aconseguí l'estabilització, consolidació de la part indemne de les flames. I, creient-se per fi segur del futur — la seva flaca! —, col·loca els seus capitals a l'atzar en qualsevol dels negocis que la primavera de la inflació fa florir pertot.

I ve la crisi.

Hom no tarda pas molt de temps a assabentar-se que n'és la causa una circulació deficient de les riqueses. El burgès no pervé a treure'n l'entrellat, a veure-hi clar. Finalment, arriba a esgrillar que al món hi ha feudals de la gran producció, trusts, homes farcits de diner. Mentre va menjucant, escolta amb orella distreta aquests reports; talment com escoltava, en els temps que el viatjar no li havia fet abandonar la blana poltrona, les contalles d'exploradors. Però, a desgrat de les seves privacions, cada dia ha de reduir un xic més el seu tren de vida, i sent planar damunt seu l'amenaça de veure fondre's el darrer maravedís en una última conversió, en un darrer augment dels impostos. Aleshores es produeix en ell un fenomen molt conegut, però sempre sorprenent: es gira ple d'esperança envers el lloc del qual creia que havien de venir-li tots els mals, envers els Soviets. Una part de la burgesia, una bona part de les Lletres, de les Arts, i quasi tota la política, esdevenen partidaris

—almenys ho diuen i ho creuen—i simpatitzants de la doctrina soviètica.

Perquè comporta la supressió de la propietat?

No. Perquè proclama la supressió del Capital, és a dir—així ho creuen aquests burgesos de barba i tupè, des del rendista insipient fins a l'intellectual—la supressió dels magnats de la finança. S'imagina, aqueixa gent mitjana, que hom es proposa seriosament d'arremetre, fins a porvoritzar-lo, contra el Capitalisme, la seva feudalitat enemiga, posat que no poden participar-hi en la forma—ara prescrita—de la societat anònima. Acullen la revolució russa com una nova Revolució Francesa destinada a esclafar i, doncs, a desempallegar-los del nou enemic, del senyor modern: el Financer.

Deixem de banda els sincers: els doctes, els raonadors, els quals, davant la imbecilitat dels sobrants de producció, en mant indret, de blat, vi, cafè, etc..., mentre que en altres llocs d'altres humans estan mancats de pa, de beure, de digestiu, etc..., creuen que l'únic responsable és el Capital, sense distingir que el mot no qualifica una fortuna a partir d'una certa riquesa, sinó, avui, tota llei de béns adquirits.

Aquests burgesos descontents i aquests intellectuals cerebralitzadors de l'eterna misèria humana van a postrar-se, junts, als peus dels Soviets.

Ara bé, entretant, esclata l'amenaça de la guerra.

Aquests possessors—quina colla d'egoistes!—, burgesos, intellectuals sense generositat, etc., s'adonen tot d'un plegat que allò que havien declarat suprimit per sempre, la guerra que havien manat i ordenat a llurs mandataris, en llurs minúsculs parlaments, d'esborrar de la terra, era a punt de començar de bell nou. No prou necis per no advertir que, aquesta vegada, serà una catàstrofe veritable, tal vegada definitiva, tremolen com una fulla. Veuen en llur ment la propietat que tant estimen desfeta, destrocada irreparablement, i la calma, la pau incontorbada d'arrecerament per la qual tant sospiren, compromesa per sempre.

Uns quants mesos després, hom ha vist aqueixa febre, aqueixa fallera lamentable, deshonorosa per la dignitat d'homes, de les aliances. És a dir, el pidoleig, la súplica d'ajudes. El benestant ha cregut una vegada més que la seva possessió era una cosa divina (ell que renegà del Dret diví dels monarques), que calia que d'altres pobles, no amenaçats, cuïessin a fer la guerra al seu costat, d'una manera directa, per tal de defensar el seu propi. I ho ha anomenat al moment civilització, quan precisament, del segle XVII ençà, havia perdut el costum d'ajustar i subordinar el comport de la seva vida a l'interès de la Humanitat; això és, la seguretat, enllà dels dies, de la seva moral i de la seva bellesa. Ell, que en aquests darrers anys d'egoisme només ha viscut per a gaudir dels seus cabals, a risc de comprometre la seva posteritat, surt a invocar la Civilització. (¿Quan ha donat mostres d'abnegació i sacrifici al comú destí dels homes? ¿Quan ha demostrat, mitjançant una preponderància d'actes desinteressats per part seva, que situava en primer terme els fins morals i espirituals de la Vida?)

Veuen l'amenaça d'una guerra, mitjà, al capdavant, no diferent entre

pobles del que empren els coposessors pel pilloscar-se entre ells llurs cabals. Mitjà més violent, però no menys injust que els abundosos fraus, que les fallides preparades, que les conversions de rendes en contra dels compromisos solemnes dels Estats, etc. Mitjà no menys criminal que les fams organitzades, etc... Però el possessor que, d'ençà de la darrera guerra, acabava d'assolir tot just l'objectiu que fitava la Revolució Francesa: un gaudi estès a tots els dominis de la propietat, obert a tothom, i no reservat ja als senyors; aquest possessor, ben apiornat i proveït en virtut de la seva revolució, és a dir, de la violència, no pot admetre que «un poble menys ric, o senzillament més ambiciós, vulgui arrabassar-li per damunt de les fronteres allò que ell ha arravatat, dintre les seves fronteres interiors, a uns rivals en fortuna. I creient-se de bona fe poble-rei, hereu del privilegi diví del dret diví, fa una crida als pobles perquè corrin a salvar-lo. Ací cal fer intervenir els noms propis.

Anglaterra no vol ennavegar-se per acontentar aquests possessors que ben segur creu indignes, o poc menys, de seguir posseïnt.

Itàlia, que ha donat l'exemple cristià de fer veritables concessions als drets de la massa treballadora, mitjançant una política realment socialitzant, entrelluca que la seva rival alemanya amenaça allò que ella ha conquerit en el seu propi poble: l'ordre i el recobriment de l'amor al treball. Alemanya, obligada a entendre's amb els enemics de la seva rival pertocant a treball intensiu i organització moderna, accepta d'entrar en una associació de defensa.

Però el possessor no es tranquil·litza. En el fons, sent una vegada més la malfiança d'antany contra aqueixa Itàlia que tolera, admet, però no paeix, com sol dir-se vulgarment. No creu en ella, baldament sàpiga, altrament, que deu a Roma la llatinitat de què es mostra tan ufanós.

I avui, en el sùmmum de l'aberració, va a cercar ajut entre els asiàtics!

Tres mesos després d'haver refet la unió llatina, ho desfà i compromet tot bo i aliant-se amb els enemics irreconciliables de l'ordre, de la tradició, de la llei de Roma, amb els enemics de la Roma mundial, el Catolicisme; es posa a pactar amb els bàrbars mig asiàtics.

* * *

Tostemps hom ha vist aliances barroques. Hom ha vist com grans Estats catòlics s'aliaven amb Estats protestants per tal de contrabalançar una supremacia temporal d'una nació rival. Hom ha vist associacions de competidors, en política econòmica. Però la Història no ha perdonat mai les aliances entre adversaris morals; cai no ha sancionat favorablement la crida, ni que fos provisional, al contrari moral, per tal de combatre un rival polític.

Els soviets ¿estan o no estan en contradicció amb allò que constitueix el fonament del possessor?

Una simple enquesta a través de França ho demostra. El francès, ric, mitjà, o acomodat, porta la propietat encarnada en la pell. I — oh paradoxa! — ve-te'l ací que s'associa amb els promotors de la supressió de la propietat!

Se'ns dirà que és pretextant que aquesta propietat està amenaçada per un rival, un veí mitger, terrible. Però cal preguntar, primer que res, és que l'aliat rus té la intenció i els mitjans de defensar el francès?

No.

1. Ni l'exèrcit roig té la moral de prendre gatges a favor del capitalista francès, gran o petit;

2. ni té els mitjans per a fer-ho, car en l'ànima no és pas soldat (ho demostren testimonis seriosos);

3. ni té tampoc la intenció de defensar una pàtria vaga, en la qual no està interessat sinó parcialment: la propietat collectivitzada sols interessa a l'individu d'una manera moderada;

4. i, per últim, acaricia la intenció, entre els camperols, d'utilitzar les armes que té al seu poder per reconquerir les terres que l'estatisme va robar-li.

¿Pot aliar-se ningú, lògicament, amb persones tan diferents en la sensibilitat, les idees, els programes, els projectes i els interessos?

Hi ha qui objecta que, en cas de naufragi, hom fa cas omís de la nacionalitat del vaixell de salvament, com també de la qualitat dels companys de passatge que hi vagin embarcats. Però això, si més no, crea nous lligams per al qui us ha salvat.

Admès que els Soviets compleixin llur compromís d'avui, aquests enemics de la propietat, tan bon punt seran cridats a defensar el capitalisme, tindran el dret de demanar llur part d'aquest tros del capitalisme llatí, finida que sigui la guerra, si contribueixen a guanyar-la.

Els capitalistes hauran de pagar-li, d'aquest peculí, un percentatge considerable. Oi més, les idees en nom de les quals hauran eixit a lluitar aquests anticapitalistes, s'escamparan entre els combatents capitalistes i canviaran llur mentalitat, o sigui que la guerra feta amb els russos per tal de defensar el capital contribuirà a perdre el capital mateix.

I heus ací una altra hipòtesi ben versemblant: els aliats precedents, italians, belgues, etc., ¿acceptaran per llur part, vinguda l'ocasió, de fer la guerra pel fet que Rússia haurà estat amenaçada? Aquesta aliança pot implicar la ruptura amb italians, belgues, etc. ¿I podrà invocar-se la solidaritat d'Anglaterra, tan conservadora, perquè vagi a combatre, per la seva banda, contra un adversari que hagi sortit als russos, adversari tal vegada no internacional sinó senzillament social, adversari només de llur doctrina, i de cap manera per raons polítiques?

No és pas gens segur que es mogui.

Certament, no es pot ésser més boig.

* * *

En tant que no es produeixi cap conflicte, resta l'aspecte intern del problema.

Des d'ara, el capitalisme francès té per salvaguarda, o àngel guardià, l'antic capitalisme.

Això equival a una adhesió a la doctrina soviètica.

Les teories comunistes ja no són repreensibles, doncs, en avant.

Ara bé, en el terreny pràctic, ¿què diuen davant el problema religiós, patriòtic, intel·lectual, familiar?

Són anticristianes per definició. L'Estat francès pacta, no amb anticlericals, sinó amb ateus purs, iconoclastes declarats.

¿Quina serà l'actitud de l'Església francesa davant aquesta aliança amb els seus pitjors enemics?

D'ara endavant, el mestre que ensenyi coses immorals, com l'abandonament de tot pudor, el dret de plantar cara als pares, etc., no podrà ésser censurat, per tal com tota la nació, en la persona del seu govern responsable, es declara solidària dels Soviets.

Car la diferència entre aquesta aliança i d'altres, per exemple la convinguda amb l'Itàlia llatina, catòlica i de civilització mediterrània i de llengua germana, no és altra sinó que l'aliança amb els Soviets és doble i obliga França en el cas que els Soviets siguin atacats.

I bé; hom va veure, en 1914, que la guerra esclatava entre França i Alemanya únicament perquè calia sostenir Rússia.

Entre parèntesi: posat que la nostra època és un jardí de paradoxes, serà curiós de veure els literats francesos bolxevitzants, obligats a fer la guerra (tan pacifistes com són), per tal de combatre Alemanya, o qualsevol altre país, només perquè un d'aquests agressors haurà pretès lesionar el prestigi soviètic, ells que neguen el deure d'acudir a defensar Nostra Dona de París, o el Louvre!!

I quin cas de consciència més singular no serà el del burgès — tornem de bell nou al possessor del començ d'aquesta predicció comentada — quan haurà de defensar el país que no ha volgut tornar-li els diners que li havia deixat, que ha decretat l'abolició necessària de la propietat...

Tenen raó els nostres professors de facultat, els nostres escriptors més lletrats, que volen suprimir el grec i el llatí de l'ensenyança francesa: l'ensenyament de la saviesa d'Atenes i de l'heroisme d'Horaci no lliga poc ni molt, si no es vol incórrer en paradoxa nacional, amb un poble que tolera un Govern tan antiracial i, pràcticament, tan bon artista de la pròxima desfeta.

ADOLPHE DE FALGAIROLLE

D'ANGLATERRA

El partit liberal d'Anglaterra

Una centúria enrera hi havia dos grans partits a Anglaterra: els «Whigs» i els «Tories». Tots dos eren poderosos i tots dos tenien per líders homes de gran fama. Avui dia aquests partits encara existeixen; però amb diferents noms: liberals i conservadors. La política d'aquests dos grups ha canviat molt poc en el transcurs del temps, adaptant-se tan sols a les necessitats i exigències del present. Fa una vintena d'anys que s'hi ha afegit un nou i poderós partit, el laborista, anomenat comunament pels altres i pels seus mateixos òrgans socialista. Aquest partit, des que va ésser format sota la direcció de Ramsay McDonald (avui dia primer ministre i cap del Govern nacionalista, en el poder), ha estat fins ara dues vegades en funcions de poder i en totes dues ocasions li ha fallat l'intent de portar la seva política cap a una prosperitat capaç de crear una terra *apta per a poder-hi viure els treballadors anglesos*. Si bé és veritat que va assumir el poder en temps difícils, els anys de la post guerra, i havia de lluitar contra poderosos enemics, però va cometre una fatal equivocació en ambdues ocasions, l'estar en relació amb la Rússia Soviètica, i els partits oposats van tenir bona cura de valer-se d'aquesta equivocació per portar-lo a la caiguda. Actualment, un partit democràtic pot manejar el poder a Anglaterra; però en apuntant el més petit tint d'anarquisme en la seva política, el porta a la derrota. «La bandera del martell i la falç» no és tolerada en cap part de la nació Britànica.

El partit Tory o Conservador, que sempre ha tingut tongades molt llargues d'actuació i que actualment forma la fracció més potent del govern nacional sota la presidència del seu líder Mr. Baldwin, s'aguanta encara ferm, car els anglesos són en la majoria conservadors; però, en canvi, molts dels que ocupen alts llocs prediuen una completa desfeta de l'antic partit liberal o una completa reorganització de la seva política. Lloyd George, el seu primitiu líder, pràcticament se n'ha separat per formar un nou partit, el qual ell afirma que podrà resoldre tots els problemes presents del país. Molts altres polítics importants també s'han retirat del partit liberal, el qual ha perdut àdhuc molts electors que tenia abans.

D'altra banda, un conegut liberal, M. P., ha afirmat que el seu partit persisteix a viure, malgrat els contratemps que passa i malgrat les polèmiques i diferències que hi ha entre els seus líders. Acusa la guerra i les conseqüències de la guerra d'haver tingut resultats desastrosos per al liberalisme anglès. També diu que durant els últims vint anys els liberals han batallat acorralats: els han privat de tota possibilitat de desenrotllament per no haver-los deixat una oportunitat d'administració i per haver-los eliminat de tota possibilitat de govern.

Segons altres partidaris liberals, aquest partit existeix persistentment perquè pensen que el liberalisme representa una gran part de l'opinió anglesa. Diuen també que el partit liberal d'avui dia té molt de comú amb el conservador i el laborista o socialista; però malgrat que les fites que separen l'un de l'altre no siguin gaire clares, l'element essencial del liberalisme és molt diferent del conservadorisme, per una banda, i del socialisme, per l'altra. Els liberals sostenen que tots dos partits, tant el conservador com el laborista, han adoptat durant aquests últims anys una gran part de la seva política i doctrina, i que és aquest element que hi ha en tots dos el que els fa tolerables a l'opinió anglesa. A un govern conservador, seguint una vertadera política «tory» (diuen els liberals) li seria possible de conservar el poder per molt poc temps, i un govern laborista, seguint una política absolutament socialista, tindria dificultats a les poques setmanes.

Doncs bé: ¿quins són els elements o virtuts de què el partit liberal està tan orgullós i que, segons els seus membres, han adoptat els altres partits aquests darrers anys? És la política moderada referent a l'interior i a l'exterior; és pensar en els interessos internacionals i no decantar-se a una classe social més que a l'altra, creient en la llibertat i democràcia, costin el que costin. És estar desitjós de fer experiments polítics, però oposant-se a la destrucció. S'afavoreixen les institucions lliures i representatives; es mira amb recel tot excés de poder executiu; s'està atent a qualsevol injustícia social i es té com a ideal la supressió de la misèria, dels sense feina i totes les immerescudes calamitats que afligeixen els seus compatriotes.

Sempre fidels a la constitució i a totes les institucions que sota ella creixen, els seus seguidors no creuen en l'eficàcia de les dictadures, defensen en tot els drets sobirans de l'individu i jutgen qualsevol sistema polític per les oportunitats que dona al complet desenvolupament de la personalitat. És un partit que es respecta ell mateix i respecta tots els altres, els seus drets, els seus privilegis, la seva llibertat i la seva humanitat comuna.

El liberalisme és totalment contrari al «torisme» i al socialisme, en el sentit estricte de la paraula. Si abolixen el partit liberal, segons diuen els seus partidaris, faran una greu injustícia a la nació, per tal com, forçats a ajuntar-se amb un altre partit, escollirien el socialisme amb preferència al «torisme». Els liberals demanen una reforma del present sistema d'elecció, per als representants parlamentaris, car el que hi ha el consideren injust. Diuen que si aquesta reforma no és concedida és per mires o raons egoistes. Els socialistes saben que l'única perspectiva

que tenen per poder aguantar-se en funcions depèn de la negativa a la igualtat de representació. En moltes eleccions la seva única esperança és l'ajuda dels vots que els vénen de fora. Els «tories» encara es recorden de les lluites de la generació passada, de quan el partit liberal era el seu únic rival en el poder. Els liberals diuen que hauria d'ésser el poble anglès el que elegís si vol un govern liberal, socialista o conservador, perquè d'altra forma els futurs governs seran socialistes, no perquè el poble anglès s'hagi tornat socialista, sinó perquè un govern alternatiu és inevitable i perquè els presents liberals escollirien el socialisme amb preferència al conservadorisme.

Irlanda, la terra del destí

¿Quin encís té la llibertat, que arriba a induir molts homes a consagrar tota la seva vida per assolir-la? Quants han mort per ella! Quants han viscut tan sols amb la idea de trobar-la, i a la fi, ni una espurna d'esperança no els ha quedat de l'èxit dels seus afanys!

A Irlanda, nosaltres sabem el preu de la nostra llibertat. Vam comprar la situació present com a preu de la nostra autonomia nacional. Però si tenim una relativa independència sense unitat, estem millor que si posseïssim la unitat i estiguéssim sota el jou d'un país que mai no ha entès i probablement no entendrà mai el que les nostres esperances i aspiracions signifiquen per a nosaltres.

Per als europeus, Irlanda és un país potser quelcom insignificant en l'esfera del món polític. A excepció dels pocs que prenen interès per l'esdevenidor de les nacions petites i les seves lluites, és considerada com una illa d'un passat dubtós, d'un present poc conegut i d'un futur encara més incert. Per als catalans, que són envers Espanya el que Irlanda és envers la Gran Bretanya, Irlanda també és un enigma. Però ¿qui podria haver après més de la història d'Irlanda que els catalans? El poble català és amant de la llibertat i de la independència, les quals ha perdut. D'altra banda, els irlandesos han conservat amb fermesa tot quant han guanyat.

Els irlandesos són tan diferents dels anglesos per la raça i temperament, com ho són els francesos dels alemanys. Aquesta és la gran realitat que ha estat un perjudici per al veritable progrés d'Irlanda en el passat, i és responsable de l'enemistat que existeix entre els dos pobles. Anglaterra sempre ha assumit la superioritat sobre nosaltres. Mai no se'ns ha atansat o ha condescendit a tractar-nos amb una igualtat que podria haver fet que estiguéssim en amigables relacions, en lloc d'haver passat tants anys de lluita. Però, si bé és veritat que Anglaterra ens ha portat sempre la contrària, nosaltres havem lluitat sempre contra la tirania de la seva campanya. Sempre hi ha hagut un esperit de rebel·lió contra el domini, en l'ànima de la nació irlandesa. Si no hi fos, no fruiríem de la posició que sostenim avui dia, en relació a Anglaterra.

Amb la promesa nostra de no continuar la resistència armada, Anglaterra ens va oferir en 1922 aquella part d'Irlanda, ara coneguda amb el nom d'Estat Lliure. La influència d'indole religiosa va permetre que es

pogués designar on havien d'ésser establerts els límits del Tractat, car a la part nord d'Irlanda hi havia un 60 per cent de protestants. Era també un cau de francmaçoneria i orangisme on els catòlics sofrien diàriament persecucions. Una subornada comissió investigadora va ésser l'encarregada d'esbrinar si era convenient la separació, per al nord d'Irlanda, i el resultat fou concedir a Ulster un estat legal, contrari a la unió amb l'Estat lliure. Era el «Saar» d'Irlanda funcionant com un senzill protectorat britànic.

De Valera va refusar-se a acceptar el Tractat. Els republicans que el seguien volien una república o no-res, i acusaven de febles els signants del Tractat per haver cedit a la pressió dels diplomàtics britànics.

El partit «Cumann na nGaidal» o govern de Mr. Cosgrave, va ésser format i constituït pels que acceptaven el Tractat. La Constitució de l'Estat Lliure d'Irlanda fou establerta; però De Valera i els seus seguidors es tornaven cada dia més amenaçadors. Deien, i era veritat, que l'acord va ésser fet amb Anglaterra sota l'amenaça *d'immediata i terrible guerra* i a cost de la pèrdua de l'Ulster.

Els diplomàtics britànics, que ja havien previst que hi hauria una divisió entre la gent del sud d'Irlanda, contemplaven amb satisfacció el resultat del seu treball.

El ressentiment va accentuar-se amb la formació del primer govern, i les seves organitzacions satèl·lits, com són la policia i l'exèrcit. De Valera i els seus seguidors van llançar-se a l'atac contra les forces del govern. Aquest va fer moltes execucions i molts empresonaments, i de moment la rebel·lió es va fondre i De Valera se'n va anar a Amèrica.

Tot començava a tranquil·litzar-se. La gent estava llavors cansada dels tiroteigs, i de la fúria dels incendiàries.

Quan el foc de l'enemistat estava ja apagat, De Valera va tornar; però restà relativament quiet, i no el va molestar ningú.

El govern començà la seva tasca de rehabilitació i reparació. L'exèrcit, havent acabat amb la guerra civil, estava pacífic. Els cossos de la Guàrdia Cívica van ésser formats a base dels oficials que es van quedar després del llicenciament de la policia britànica i que es coneixien amb les inicials R. I. C. i la pau novament trobada produïa una sensació de seguretat que ens donà un benestar de vida com no l'haviem tingut abans. Miràvem amb anhel aquell petit tros de terra, el nostre «Saar» del nord d'Irlanda. Anglaterra encara hi governava; però això era el preu de la nostra llibertat. Deixant de banda, doncs, el nostre orgull de raça, ens vàrem posar seriosament a considerar la tasca de governar-nos.

Es va fer un emprèstit nacional que va cobrir-se totalment, i en pocs anys el comerç va reviure. Els productes dels nostres verds pasturatges van ésser explotats. Anglaterra era encara el nostre mercat més important. Ens comprava els ous, la mantega, el bestiar, i tothom estava satisfet amb la nova tongada de prosperitat.

Llavors, quan tot estava quiet i pacífic, De Valera va esmunyir-se altra volta cap a Amèrica amb una gran idea. Estava convençut, i va convèncer-ne un gran nombre dels seus partidaris, que una nova revolució armada era impossible i qualsevol esforç que es fes per guanyar

el poder amb els fusells seria nul. De Valera va tornar d'Amèrica; però eren molt pocs els qui sabien quina havia estat la seva missió allí. Parlà en totes les juntes d'irlandesos que hi havia arreu dels Estats Units i va reunir unes quantitats enormes per al foment del republicanisme irlandès per mitjans constitucionals.

Sempre ha practicat l'art de sorprendre la gent, i verament va donar una sorpresa sensacional, quan en 1926 va ahunciar que anava a entrar en el «Dail» (parlament) i ésser el cap d'un partit d'oposició al govern.

La seva decisió va ésser seguida per les eleccions de l'any 1927 i el resultat fou encara més sorprenent. De Valera va obtenir a favor seu el 35 per cent de la representació de la Cambra.

L'entrada de De Valera en la política activa d'una manera constitucional va portar un nou colorit i una sanitosa oposició que no existia primitivament.

El nou partit havia de fer un jurament de fidelitat al rei Jordi V, tal com tots els diputats i persones del seu servei civil estaven obligats a fer-ho. Això era una de les principals coses que havia retingut l'element republicà fora del «Dail» per tant de temps, i que encara era la causa de negar-se a l'espontània participació en la nova Constitució per part del grup més radical dels seguidors de De Valera. Aquesta secció radical, que era una petita minoria del partit, va refusar-se a col·laborar amb ell en el seu nou moviment. El van acusar de fer traïció als seus principis; però no li reconegueren que el que feia era certament un mitjà per assolir el fi a què mai no hauria pogut arribar amb tàctiques agressives. Ell mateix va sostenir que la raó que el portava a fer el jurament no era una abdicació dels seus principis. El jurament no tenia cap significat intrínsec, per dir-ho amb les seves paraules «no era més que una fórmula buida». Els seus contraris es burlaven d'ell i recordo una pancarta que va aparèixer en aquells temps, anomenant el nou partit «El Cerc de De Valera», i descrivint el seu líder com l'engolidor principal de juraments.

De Valera no va fer cap cas de tot això. El seu partit va treballar per guanyar la confiança dels electors i quan, en 1930, va guanyar dos llocs en l'elecció parcial de les Constituents, que eren abans plaça forta dels unionistes i pre-tractadistes, semblà que el grup de Mr. Cosgrave era un paper que anava de baixa.

El govern Cosgrave acabava en aquell temps el termini de la seva actuació i una elecció general va ésser convocada en 1932. Cap a la fi del seu govern, havem d'admetre que va treballar molt. Una de les coses que féu fou portar el poble altra volta al constitucionalisme; però també va fer moltes crueltats i malifetes, al començament de la seva carrera política, que mai no han estat oblidades, i adoptà una mida per final, que va crear més antipaties que qualsevol altra cosa.

Uns tres anys enrera, mentre Cosgrave era encara al poder, un nombre de societats semi-comunistes van formar-se. Estaven instal·lades als voltants de Dublin. Els seus membres no eren altra cosa que uns quants agitadors pagats i agents soviètics. Ningú no els tenia per perillous. Si hagués estat necessari de tallar les seves activitats, la força de

la llei hauria estat suficient per a efectuar la seva supressió. La policia els coneixia i podia en un moment donat empresonar els líders.

Mr. Cosgrave i els seus col·legues ho van prendre en sentit alarmista i van descriure la situació com un complot comunista. Una nota va ésser afegida a la Constitució. Era una mida fortíssima que treia la llibertat de paraula i acció, i creava una situació semblant a la de la llei marcial. La policia tenia poders il·limitats per arrestar, i hi havia un tribunal militar per jutjar en l'acte els delictes comesos. Els càstigs oscil·laven des de la cadena perpètua, fins a la pena de mort, i hom estava exposat a ésser pres sense explicació ni motiu. En una paraula, aquesta mida era un atac directe a la llibertat individual i a la democràcia, que són les dues coses que més estimen els irlandesos, possiblement més que cap altre país.

De Valera i els seus seguidors van fer l'oposició a la nota, qualificant-la d'innecessària. Els parlamentaris el van acusar llavors de protegir els traïdors i fins van arribar a dir que estava associat amb els promotors d'una «república de treballadors».

Que el govern havia comès un error polític, era evident. La seva acció era un atac directe a un precepte sagrat, i va engendrar la desconfiança de la major part de la nació. Així, doncs, les coses s'anaven preparant per a l'elecció general del 1932.

De Valera va guanyar, després d'una lluita excitadíssima. La seva victòria no s'esperava, perquè el govern i tots els seus paràsits havien abocat els diners a la caixa electoral. Malgrat això, De Valera ocupava el poder per primera vegada, i el nervosisme era general, car ningú no podia creure que el règim de Cosgrave hagués acabat, després de deu anys d'ésser al poder.

En el Tractat de l'any 1922 hi havia una clàusula en la qual es fixava en la quantitat de 5.000.000 de lliures el deute d'Irlanda. Es pagava per mitjà d'una contribució directa dels amos de les terres al govern irlandès, el qual cedia l'impost cada any al tresor britànic. De Valera havia promès abans de la seva elecció que no es pagaria aquest deute, el qual va dir ell que no era just, perquè la terra per la qual pagaven era la mateixa que ja havia estat prèviament confiscada pels britànics en el temps de la reina Isabel. La terra se l'havien apropiada uns hisendats britànics que vivien absents, els quals van perdre el dret de propietat en fer-se el Tractat i fixar el pagament de 5.000.000 de lliures que va ésser el que es va calcular per compensar Anglaterra de la seva pèrdua.

Una altra promesa electoral va ésser la de protegir les indústries, elaboracions i mercaderies del país donant-los preferència a tot allò que fos de l'estranger, arribant fins a prohibir la importació.

Anglaterra va respondre a tot això amb la llei del Talió, imposant fortes càrregues sobre els nostres productes agrícoles i des de llavors els dos governs han quedat en llibertat d'acció.

Encara que De Valera amb els seus actes hagi empobrit el comerç del bestiar, ha introduït un veritable pla per al conreu de la terra com alternativa de les explotacions de bestiar que abans existien, i quan el present període de transició hagi passat, es lliurà molt més bé que mai.

Un any després d'haver pujat al poder, De Valera va anunciar la seva intenció d'eliminar de la Constitució el jurament de fidelitat al rei, que els diputats i empleats oficials de tot el país havien de fer. La premsa i part de l'oposició van organitzar una forta campanya condemnant els seus actes i digueren que no tenia cap autorització del poble per a mutilar les clàusules previsores del Tractat. Per aquest motiu, De Valera va anunciar una altra elecció general, per tal de temptejar el que hi havia de veritat en aquelles al·legacions; el resultat fou que va tenir ell majoria i la seva fama va ésser més gran que mai. De Valera anava canviant gradualment la llei britànica en uns fonaments d'una república autònoma.

El Parlament del «Dail» va enviar al Senat la nota per a l'abolició del famós jurament. El Senat, que és la segona Cambra (i encara està composta la seva majoria d'unionistes) no va voler admetre-la. Tothom esperava amb interès els pròxims esdeveniments.

Dita mida havia de passar a ésser llei després d'haver transcorregut divuit mesos; però De Valera va pensar que divuit mesos eren massa llargs d'esperar perquè la mida que havia pres passés a ésser llei, i degut a això, va introduir una altra nota per dissoldre el Senat.

El partit de Cosgrave estava més apàtic cada dia. Ell, que fou el primer que va exercir les funcions de govern, anava finant d'una mort lenta i segura, i fins els seus oradors comprenien que no podria viure si persistia en els seus antics procediments. Al mateix temps que succeïen aquests esdeveniments, es formava una societat semimilitar anomenada «Army Comrades Association» (Associació de Companys de l'exèrcit) fundada pel Dr. O'Higgins, germà del primer ministre de Justícia de l'Estat Lliure (que va ésser assassinat l'any 1924). Aquest fou el primer moviment que va acabar en la formació de les «Camises blaves» dirigides pel general O'Duffy. Aquesta nova societat va ésser formada ostensiblement per a protegir els interessos dels ex-membres de l'exèrcit de l'Estat Lliure que foren llicenciats amb pensió després de la guerra civil. En realitat, va ésser una temptativa, amb la col·laboració dels membres de la «Cumann na nGeldal», per a rejoinir l'oposició.

A l'estiu del 1933, el general O'Duffy, cap delegat de la policia, va ésser destituït del seu càrrec pel Consell Executiu, degut a certes declaracions parcials que va fer sobre motius polítics. Li van oferir en compensació un lloc en el Departament Administratiu del govern, el qual va refusar. El seu amor propi fou intensament ferit, i va ésser rebut amb els braços oberts en el servei de les files desorganitzades de l'oposició.

O'Duffy és una de les personalitats que més han brillat a través de l'espai de la política irlandesa per un llarg temps, com un meteor ple de color, i dic això, perquè marxa cap a un relatiu oblit.

Al principi, va aparèixer O'Duffy com el Messias del bloc de l'oposició, però ara ocupa el lloc d'un fals profeta que ha estat abandonat pels seus deixebles.

Ha demostrat ésser un organitzador formidable, però un polític negligent i ineficaz. Quan el van destituir, va recórrer al públic per mitjà de la premsa com a home que havia rebut una ofensa i volia una

satisfacció: havien ferit el seu orgull. Va provar d'atreure's la simpatia del públic i de l'exèrcit (aquest últim li havia atorgat el títol de general durant la guerra civil). Quan veié que l'opinió pública no afavoria la seva reintegració, va oferir els seus serveis al partit de Cosgrave i va prometre de rejoinir els seus ideals.

Actuà com a intermediari entre el «Cumann nGeedail» i el partit de centre format per un grup de propietaris polítics que havia organitzat un estadista polític anomenat McDermot. Eventualment, efectuà una unió entre aquests dos sectors polítics i alguns diputats independents, i així va néixer el partit «United Ireland» (Irlanda Unida) que va anunciar que anava a salvar el país de l'estat de ruïna a què De Valera el portava.

Dels nuclis de la ja esmentada «Army Comrades Association» (Associació de companys de l'exèrcit) O'Duffy va constituir un cos militar anomenat «National Guard» (Guàrdia Nacional) com a auxiliar del nou partit. Encara no ho va tenir tot organitzat, va assumir una actitud dictatorial i anuncià el seu pla de campanya proclamant com una feina a fer el començament d'una marxa cap a un Estat Feixista. Deu anys de política irlandesa havien ensenyat a Cosgrave de guardar una actitud passiva. Va deixar que O'Duffy portés la direcció i des d'un relatiu apartament vigilava el fantàstic drama, a la representació del qual havia posat el veto, i no podia suprimir tan en absolut com hauria desitjat. De Valera va veure el que O'Duffy volia, i sabent que era bastant impulsiu i vanitos, procurava no haver d'aplicar la llei contra ell. No sabia, però, on arribaria l'atreviment de O'Duffy fins que aquest va fer una temptativa de cop d'Estat. Molt poca gent ho sabien; però el govern va ésser informat a temps per a poder reprimir la situació compromesa. Si O'Duffy hagués tingut la sort que primitivament esperava, una gran part de l'exèrcit i de la Guàrdia Cívica hauria estat al seu costat; però tal com havien anat les coses, el seu esforç acabà amb un complet fracàs.

Després d'aquest incident, el govern va fer reaparèixer «The public Safety» (la llei de defensa pública que es pot dir que tenia arxivada) i amb força ironia, la va fer actuar altra volta; però aquesta vegada contra els seus primitius forjadors. «The National Guard» (La Guàrdia Nacional) va ésser abolida. Però a O'Duffy encara li quedava una carta per jugar. Rebatejà el seu exèrcit particular amb el nom de «The league of Youth» (La Lliga dels joves) i va impedir que es publicués un ban contra ell, discutint en les Corts de Justícia els drets que tenia el govern per a suprimir la seva organització.

«The League of Youth», segons deia el general O'Duffy, prenia gran volada. Periòdicament posava en els diaris l'augment numèric del seu exèrcit particular; però molt pocs es prenen seriosament els seus anuncis.

Anava pel país organitzant i fent mitings, sempre demostrant una contínua energia. Va anomenar com a segon l'ex-capità Crowin i en sis mesos, per tot l'Estat inauguraven branques del seu exèrcit, el qual estava principalment compost dels que eren seguidors de «Cumann na nGedail». En les grans ciutats i poblacions, els seus mitings provocaven disturbis

i els seus partidaris eren responsables de revoltes, que encara que molt violentes, a les poques hores eren apaivagades per la Guàrdia Cívica.

Durant tot aquest temps, Cosgrave no va fer cap pública demostració. Tothom estava estranyat del seu retraïment; però el qui estava ficat en les interioritats del funcionament del partit veia immediatament que estava penedit d'haver admès O'Duffy traient-lo de la difícil situació d'orfe polític en què estava, i encara més, d'haver-li permès que es fes passar el seu «spleen» en partits polítics.

El primer senyal exterior de la desfeta va ocórrer a mitjans de l'any passat, quan el professor O'Tierrey, un dels principals del partit de Cosgrave, va resignar el càrrec que tenia en «The league of Youth» dient que no podia per més temps suportar les indiscretes i estrafolàries arengues del general O'Duffy.

La realitat de la situació va ésser del tot descoberta quan es digué en tots els diaris de Dublín que el general O'Duffy havia marxat del partit i resignat el càrrec de comandant de «The league of Youth».

El general O'Duffy va inserir un escrit en la premsa dient que ell no abandonava el seu càrrec de líder de «The league of Youth» però sí que deixava d'ésser membre del partit «The United Ireland» (L'Irlanda Unida). Tothom estava desitjós de saber exactament quina era la seva posició, quan l'executiva del partit «United Ireland» digué per mitjà de la premsa que el general O'Duffy, en una reunió que va tenir el partit sota la presidència de Mr. Cosgrave, havia estat convocat perquè resignés els dos càrrecs, el de líder del partit i el de cap de «The League of Youth».

O'Duffy es va veure obligat a decidir-se, com a resultat de la pressió que sobre ell exercien, i va dir que no podia ésser desposseït, a menys que no hi hagués una majoria de vots contra ell, del «The Annual joint Council» (Consell Anual del partit) i de «The League».

Després d'un cúmul de reiteracions i assercions, el Comandant Cronin es va oferir als dirigents del partit com a suprem líder, per ocupar el lloc de O'Duffy. Fou acceptat, i llavors sorgí una divisió que afleblí el prestigi de O'Duffy entre els seus seguidors. O'Duffy es va revoltar contra els seus superiors i ara segueix sostenint la seva organització militar, «The League of Youth», mentre que Cronin també sosté l'exèrcit del partit.

Així, doncs, ara, hi ha dues «League of Youth» i ningú no sap com acabarà aquesta qüestió; però el cert és que O'Duffy ha perdut la confiança dels seus partidaris. Respecte als cossos de l'exèrcit de De Valera, hem de dir que es miren tot això amb un somris de condescendència i desitgen que si hi ha cap altra reorganització, no sigui tan perillosa com ha estat la de O'Duffy en el seu pretès paper de dictador.

Així acaba la narració dels nostres tretze anys d'independència. No he tractat a fons la situació econòmica, perquè és una altra qüestió. Actualment, en el transcurs dels tres últims anys, el nostre sistema fiscal ha estat modificat a base de la capacitat tributària individual. Per les disputes financeres que tinguérem amb Anglaterra, hem perdut l'accés al mercat anglès. De Valera diu que ha estat sempre una niciesa dependre d'una institució tan transitòria. Incidentalment resulta que té raó, per-

què Anglaterra no pot continuar comprant fora del seu territori els productes frescos.

Ens fem el sucre i estem en camí de produir tot el blat que necessitem i altres matèries alimentoses. La nostra població va en augment, perquè l'emigració (que era la causa del gran endarreriment de la nostra prosperitat material) s'ha acabat.

L'avenir d'Irlanda és un problema que no es pot resoldre amb facilitat. Hi ha el protectorat del Nord que manté el seu esplèndid isolament. L'esforç que s'hauria de fer per la qüestió de l'establiment d'una partició pacífica, fins ara es fa notar per la seva absència. No seria aventurat de suggerir que la futura unió d'Irlanda depèn, no tant d'una fórmula de conveni per les condicions polítiques de l'illa, com de tenir l'habilitat de fer que la porció del país que comprèn l'Estat Lliure frueixi d'una bona posició econòmica. Si podem aconseguir això, la unitat al final serà obtinguda. La nostra prosperitat serà l'estímul perquè el Nord s'ajunti amb nosaltres.

L'actual estat dels sis comtats del Nord no és satisfactori, des del nostre punt de vista. El govern ha limitat els poders per arranjar certs assumptes, com són la reciprocitat del comerç, que podria ajudar a la reconciliació de les dues fraccions del país. La població catòlica de l'Ulster augmenta cada any, ja arriba a un quaranta per cent del total, en lloc del trenta per cent d'anys enrera.

La unitat d'Irlanda serà un fet si en som mereixedors. Fins que això arribi, un esperit de cristiana intel·ligència i franca cooperació hauria d'animar les nostres relacions amb la gent del Nord.

Mentrestant, De Valera avança pel camí d'una república Constitucional. Encara té la confiança del poble i probablement la tindrà, si realitza els seus propòsits. És el líder romàntic d'un gran poble catòlic (mig espanyol i mig irlandès), un místic idealista d'una terra d'idealisme. Els seus seguidors s'anomenen ells mateixos «Fianna Fail», que vol dir soldats del destí. Moltes vegades penso: Quin és aquest destí? Batallem sempre per arribar-hi, i fins els poetes de l'antigor anomenaven la nostra terra «Innisfail», que vol dir la Terra del Destí.

La gent d'Irlanda espera algun dia recuperar el que és seu, perquè encara no es té per vençuda.

La llibertat es compra molt cara, i quan la posseïm, molt poques vegades apreciem el seu valor.

R. T. J. HEGARTY

Trad. Alfonsa Perés

LLIBRES & REVISTES

ELS LLIBRES

En aquesta secció es faran recensions crítiques de totes les obres que ens siguin trameses en doble exemplar.

ELS NOSTRES POETES Vols. I al IV. (Jordi de Sant Jordi, B. C. Aribau, J. Rubió i Ors, Joaquim Folguera i Pere Serafi.) Llibreria Catalònia.

Amb el títol general d'«Els nostres poetes» han estat llançades a un preu popular, realment inversemblant (75 cèntims), dues sèries líriques, en volumets d'una centena de pàgines cadascun. La primera correspon a autors clàssics i la segona a poetes moderns, és a dir comptant de la Renaixença ençà.

Els dos primers volums de la primera sèrie han correspost a Jordi de Sant Jordi i Pere Serafi. L'estudi d'aquest poeta de la decadència ha estat realitzat per Joan Teixidor que remarca agudament la grisor benestant de la seva psicologia lírica i conjectura damunt les poques dades autèntiques l'ambient biogràfic de l'autor. Al costat de l'artificiositat certament graciosa i on el poeta assoleix d'ésser més original (potser perquè el model és cronològicament més lluny) de les seves cançons, on el joc verbal i l'enginy del pensament assoleixen de constituir una mena de pressagi carnerià, com apunta el prologuista, el nostre poeta cincentista, però, sap també donar un to digne a la seva poesia religiosa, on l'ombra de Roig de Corella es fa sensible com un recés paternal. Més interessant és encara l'aplec i l'estudi de Jordi de Sant Jordi, que el nostre docte i jove medievalista Martí de Riquer preparà per al volum primer de la sèrie. No sols hi són establertes a consciència i definitivament les obres del nostre gran poeta medieval (amb la qual cosa aquesta edició popular mereix la transcendència d'una monografia innovadora), sinó que hi són aprofundits els caires i les fonts de l'obra d'aquest gran líric, figura cabdal en les nostres lletres del segle d'or, el qual tant en l'aspecte trovadoresc com en el de la filosofia de l'amor o de la vida, es distingeix entre tots els seus contemporanis d'Europa. La integració en aquest fascicle de totes les obres de Jordi de Sant Jordi, completades amb les equivalències modernes del lèxic al peu de cada pàgina, expliquen l'èxit d'aquesta edició i que calgui segurament als editors repetir-la, per haver-ne estat tot d'una exhaurit el tiratge.

Manuel de Montoliu ha prefacià el volum dedicat als dos gran precursors de la nostra poesia moderna: Aribau i Rubió i Ors. L'interès d'aquest pròleg

és evident, només recordant que Montoliu ha historiat minuciosament i docta aquest període, no sols en les lluminoses i extenses pàgines del seu manual d'història de la literatura catalana moderna, editat per la Protectora, sinó més encara per ésser ell l'autor del treball, darrerament premiat per l'Institut d'Estudis Catalans «Aribau i la seva època» d'imminent aparició. Evocació autoritzadíssima de l'ambient on aquelles dues líriques, tan breu l'una i tan extensa l'altra, nasqueren; el recull que la segueix no és, potser, tan extens, complet o perfecte com hom hauria pogut desitjar, donats els elements documentals amb què avui comptem, no sols per l'edició poliglota de les obres completes de Rubió, sinó per l'establiment definitiu que hom hauria pogut fer en aquesta edició (a semblança de la tasca de Riquer amb Jordi de Sant Jordi) de tota la producció lírica en català d'Aribau. Finalment, amb una commemoració a la presència perdurable de Joaquim Folguera feta pel dipositari del seu esperit, el noble amic i poeta J. M. López-Picó, ha estat donada una selecció plenament significativa i totalitària de la poesia d'aquell autor que hauria de passar a ésser un estímul i una lliçó d'autopedagogia per a totes les joventuts catalanes; poesia feta de dolor superat, de contemplació àvida, d'estilització aprofundida en l'ànima de les coses. — O. S.

CALIU; guspires i records, per Eufemià Fort i Cogul. Pòrtic de Joan M. Guasch. Llib. Catalònia, Valls, 1935.

Es rar de trobar en espais espontanis recollits sota un signe d'efusiva jurisdicció de la trilogia florasca aquesta vera «emoció poètica» que el prologuista d'aquest llibre li atribueix. L'autor és un català integral al qual cap de les manifestacions més pregones del sentiment, des del sentit cristià fins a l'exaltació comprensiva del paisatge, desde les efemèrides patriòtiques fins a l'anecdota amorós, no són alienes. La seva versió d'aquestes expansions íntimes, forjada encara dins una disciplina insegura, arriba tanmateix a prendre volada i a elevar-se més amunt de la música de les paraules, sense cap encelament definitiu, però amb una innegable noblesa lírica en els seus accents. Caliu subjectiu d'evocacions i remembrances, cal esperar que, atiant-lo amb un major exercici de la responsabilitat literària i de l'estudi formal i de la sobrietat interna, en pervindrà més endavant una flama creadora original i viva. — S.

AL MARGE, poemes de Fra Xavier d'Olot, caputxi. Barcelona, MCMXXXV.

L'obra, ja plural, del P. Xavier d'Olot, s'enriqueix amb aquest darrer llibre amb una nova efemèride literària, més que mai pouada en la tradició més àvida dels nostres poetes medievals i en l'àcida i roent disciplina de la paraula. Hom comprèn que en la psicologia lírica de l'autor, el misticisme o el sentit religiós, la interpretació de la natura o el monòleg interior són sempre una evasió de l'ànima concentrada, que es projecta enfora revestida encara d'una estructura personalíssima que al lector que no té la clau d'una asserenada comprensió li'n dificulta l'assimilació immediata. El poeta ha fet del seu clos una defensa, i la

seva poesia sembla el combat de l'home que fretura d'eixir al defora, perquè la reclosió l'ofegaria, però que, en atrevir-s'hi, ho fa amb una àgil agressivitat, amb un arbitrari joc d'elements formals resolts en una austeritat esquemàtica que tanca múltiples pregoneses. En tot instant, doncs, aquesta poesia és una lluita intel·ligent, on la commoció dramàtica i el sacseig de la baralla de la concentració interna amb la dispersa sol·licitud del món, s'acorden, pel mèrit de la voluntat domptadora i suprema del poeta, en una eixuta harmonia sense febleses, però tanmateix enriquida de matisos i ressonant de panteix humà. I és així com l'autor, a la manera del màgic d'«Ofrena rural», sotmet les vastituds naturals al simple mecanisme d'un vol d'ocell, o a la faisó de Lluï, voldrà Déu com a únic daler.

Altrament, en un aspecte extrínsec, els poemes de l'autor d'«Esplais» es caracteritzen per una catalanitat racial i de rel en la sintaxi i en el lèxic i per una especial, alhora profusa i sintètica, distribució i funció dels epítets, que integren polièdicament l'arquitectura conjunta i inseparable de les estrofes. La duresa dels versos i dels mots aguts, tan proporcionalment abundoses en aquesta lírica, són una remarca accidental que constitueix un exponent d'aquestes qualitats, amb les quals la unitat de l'estil de l'autor resta un cop més consagrada. — O. S.

HISTÒRIA BÍBLICA. Vol II. Nuevo Testamento, per Ignasi Schuster i J. B. Holzammer. Traducció de l'alemany pel P. Jordi de Riezu, caputxí. Editorial Litúrgica Española, S. A., Corts Catalanes, 581. Barcelona.

Els estudiosos de les Sagrades Lletres saludaran amb goig l'aparició del segon volum d'aquesta obra, que, com poques, constitueix un monument destacadíssim en la profusa literatura bíblica.

Aquest segon volum, consagrat al Nou Testament, és precedit d'un estudi hermenèutic dels llibres històrics que integren la segona part de la Sagrada Bíblia i que són la font primària de la narració. L'autor segueix el mètode que senyalàrem en parlar de l'anterior volum. La seva erudició portentosa li permet de situar les escenes del sant Evangeli i els episodis de l'Església naixent de manera que el lector del segle vint en cossi el màxim realisme possible. La història profana, els llocs paral·lels, la geografia, l'arqueologia, la botànica i les restants ciències subsidiàries són manejades en funció del text sagrat amb una perspicàcia i sagacitat admirables, sense concessions excessives a la imaginació ni hipòtesis massa aventurades.

Hem dit que els estudiosos de les Sagrades Lletres acolliran amb joia el segon volum d'«Història Bíblica». Però som de parer que aqueixa joia l'han de compartir tots els lectors catòlics, i àdhuc tots els qui senten inquietuds espirituals, per tal com els uns trobaran en aquestes pàgines un nodriment saludable i una corroboració de les pròpies creences, i els altres unes clarianes que, tot esvaint les tenebres de la ment, potser seran el punt de partida d'un redreçament insospitat. La gràcia té molts camins, i un llibre com aquest és indicadíssim per a obrir els ulls de molts esgarriats, sobretot dels qui han desertat de la fe per haver fullejat alguna d'aqueixes nefastes produccions d'importació que tant abunden a casa nostra.

Augurem a aquesta obra una acollença falaguera i reiterem la nostra enhorabona al docte traductor, no menys que a la casa editora, la qual ha aportat tot el seu saber i la seva llarga experiència perquè tant el text com els dibuixos i els gravats resultessin una veritable filigrana de l'art tipogràfic. — C. MONTSERRAT. Prev.

LA RUTA IL-LUMINADA, poemes, per Miquel Melendres. Opus. IV, 1935. Suc de Torres i Virgili. Tarragona.

Continua la via lluminosa, més que il·luminada, del nostre poeta. Amb aquest llibre davant, i havent-lo llegit pausadament abans i després de sortir, ens ratifiquem en el que sobre el jove sacerdot poeta hem escrit altres vegades. Diverses peces d'aquest recull ho avalen, com el *Sonet de la ratificació amorosa*, on hi ha aquests dos versos immortals:

No t'he negat. Si canta el gall a estones,
és de tan ple de joia matinal,

el *Sonet del pensament que no reposa mai*, amb aquella «mel resseca de les plantes mortes» que desperta dins l'ànima no sé quin ressó de salm, la *Balada de malalt*, la *Cançó de l'amor amic* — prodigi de la paraula brodada —, *Heroi*, assaig reeixidíssim d'època religiosa, *Mar tempestejant*, d'un moviment i d'una força expressiva insuperada en català. Pau, aquarella finíssima i assuaujant enmig de tanta imatgeria, i una munió in comptable de llampegades momentànies i d'aproximacions afortunades de mots, d'aquelles que acrediten un poeta de raça. Si teniem prou autoritat, afirmariem que actualment, a Catalunya, seria ben difícil de trobar un altre poeta més ben dotat nativament.

Aquest llibre no representa un gran avanç sobre *La Muntanya de la Mirra*, perquè són de matèria diferent, i encara perquè les peces que el componen foren escrites alhora o abans que aquell. L'un i l'altre ens donen un poeta riquíssim d'imatges, l'antípoda de Leopardi. Aquesta influència d'imatges a la seva fantasia, per bé que sempre adequades i sobreixents de contingut emocional, pot perjudicar l'evolució de Miquel Melendres. Creiem que ha de vigilar la seva facilitat. Sols sotmetent a la censura del gust la seva abundància nativa, pot defugir el perill del barroquisme. Ésser barroc no és cap mal (qui dirà les moltes coses belles que devem al barroc en diverses arts?) però començar éssent barroc pot ésser-ho i molt seriós. El barroc és essencialment un estil que sobreix de maduresa, una profusió de fruits penjants, un art de decadència, que pot mostrar tants encisos com l'art ingenu dels inicis. Però començar éssent barroc, donar la maturitat abans de la plenitud de l'assaonament, pot reportar una sobrecàrrega d'elements decoratius que enfarfegui la puresa de l'emoció. Només quan s'està ple es pot sobreixir amb gràcia.

Aquest llibre de Mn. Melendres presenta quasi una imatge a cada dos versos, i àdhuc més sovint a vegades. La seva gran riquesa emocional i la intenció sempre transcendent de la seva poesia el salva de l'enfarfegament, però ens creiem fer-li un favor aconsellant-li que es vigili, perquè l'abundància fàcil el podria dur a un excés d'ornamentació pictòrica, a un superàvit de l'expressió sobre l'emoció, que sempre deixa un residu invivificable. Si li vagava, no li

faria cap mal de dedicar-se a versificar els articles de la *Summa* de Sant Tomàs. Paraula que no fem cap plaseria.

I consti que aqueix advertiment no és d'un mal, sinó d'un perill. Si el sap defugir, i no en tenim cap dubte, estem persuadits que Miquel Melendres serà abans de gaire reconegut per tothom com un dels primers poetes de Catalunya.
— C. CARDÓ.

JOAN XXII, PAPA OCCITAN, per l'abat Jozèp Salvat. — Castelnaudary. Servieu-Houlès.

L'excel·lent amic i col·laborador Mn. Josep Salvat, el Collell de la renaixença occitana, pronuncià a Caors, el 27 de gener passat, aquesta bella conferència, en ocasió del sisè centenari de la mort del papa Joan XXII, nat en aquella ciutat llenguadociana. És sabut que Joan XXII ha estat un dels grans papes de l'Església. Teòleg i canonista eminent, home austeríssim de costums (anava a peu del Palau a la Seu d'Avinyó, on residia), deixà una empremta profunda en la disciplina eclesiàstica i en la legislació canònica. Era occità i s'ho sentia fins al punt de no posseir perfectament la llengua francesa. Tots aquests aspectes de la gran figura de Jaume Deuzà va estudiant el docte amic en bella llengua d'oc, la gran semblança (propera a la identitat) de la qual amb la nostra poden apreciar els nostres lectors per les cròniques que publiquem escrites en l'idioma dels nostres germans del Migdia de França.

Mil congratulacions al car desvetllador de l'esperit cristià i patriòtic de les terres meridionals de França, l'obra del qual va engruixint-se i esdevenint digne d'un veritable polígraf. — C. CARDÓ.

LA IRRADIACIÓ ESTÈTICA DE L'OBRA LUL-LIANA, per Guillem Forteza. Ciutat de Mallorca. Estampa Soler Prats, 1934.

Heus ací un petit llibre que conté molta més de substància que alguns de grossos. Estem per dir que, més que un llibret, és un programa d'una obra extensa i summament interessant que està per fer: l'estudi del temperament artístic i de la sensibilitat estètica de Ramon Llull, d'aquest escriptor prodigiós que Guillem Forteza qualifica encertadíssimament d'esteto-asceta. Avui és quasi fora de dubte que per les seves soles idees filosòfiques, Ramon Llull no se salvaria. Entre Sant Agustí, Sant Bonaventura i els victorins donarien raó de totes. El que personalitza inconfusiblement el prodigiós polígraf català de Mallorca és la tensió emotiva, el decor de bellesa amb què surten les seves paraules, és aquell estil únic de saber fer servir de matèria prima de la poesia les idees filosòfiques, privilegi únic que, a haver estat conegut, potser hauria fet reformar les idees d'Henri Brémond sobre la poesia pura.

Ramon Llull, com demostra abundantment l'amic Forteza, estava armat d'una estètica, certament d'una estètica ontològica, possiblement d'una estètica pràctica, si fos cert que ell mateix il·lustrà i miniaturitzà el lamentablement perdut *Llibre de Plasent Visió*. Les seves idees sobre el caràcter espiritual de la bellesa i de la principal facultat humana còpsadora d'ella el posen al cim de tots els teoritzadors d'estètica anteriors a ell, que no sabien moure's de la proporció, l'ordre i l'harmonia.

La gran cultura artística i filosòfica de G. Forteza, un dels esperits més selectes de la Mallorca actual, situa perfectament la figura de Lull com a artista fent enyorar el gran estudi, que ningú no està tan ben armat com ell per a fer, sobre l'estètica luliana. El miracle del naixement precocíssim de la llengua catalana a la dignitat filosòfica només a aquest geni artístic del gran escriptor pot ésser degut.

Tot esperant altres estudis lulians de l'amic Forteza, el felicitem efusivament per aquesta primícia, l'exquisidesa de la qual la fa trobar massa breu. — C. CARDÓ.

ELS CASTELLS DELS XIQUETS DE VALLS, per F. Blasi i Vallespinosa.

El patriotisme local, que és el més enflairat de tradicions, ha inspirat al nostre estimat amic i col·laborador Blasi i Vallespinosa, ja avantatjosament conegut pels seus llibres de viatges, aquest saborosa monografia sobre un esport tan típic i tan bell com el que expressa el títol d'aquest opuscle. Comença justificant el títol de l'obra i el nom propi dels exercicis d'aquest esport d'una manera que creiem definitiva. Estudia després l'origen d'aquest costum, que, en bon compte, no és tan vell com tothom es complaïa a creure. Els indicis d'una alta antiguitat essent mancats de força provativa, cal resignar-se a creure més probable que provingui del ball dels valencians, executat a Valls durant tot el segle XVIII, si no abans, un dels elements del qual, la torre del mig, restà sol i es desenrotllà en la gran varietat de castells que anaren inventant els castellers vallencs. Per seriosa que sigui la probabilitat d'aquest origen, no la creiem comprovada del tot, i val la pena de continuar encara les investigacions per trobar als castells un origen més remot. A continuació, l'amic Blasi estudia amb sorprenent competència l'estructura dels castells i la seva tècnica, com també la música que executen els grallers durant la confecció del castell. Desitjós d'ajudar a la revifalla que experimenta aquest noble esport després d'una llarga temporada de decadència, l'autor s'explana donant consells d'ordre tècnic, moral i estètic als devots d'aquest art, que indubtablement ajudaran a afermar la reviviscència dels castells i a accelerar llur perfeccionament. Entre mig d'aquests capítols, que són veritables petits estudis, l'autor ha tingut l'encert d'intercalar, al grat de les avinenteses, bon nombre de dades que poden constituir l'inici d'una antologia i d'un arxiu històric dels castells, com és ara treballs d'escriptors (Guimerà, Narcís Oller), gestes acomplides, noms i breus biografies dels castellers més distingits, transcripció de la tonada de la gralles, retalls de periòdics i altres documents interessantíssims. Creiem que el Municipi de Valls, o alguna entitat cultural de la mateixa ciutat, s'hauria d'emprendre l'organització de l'arxiu casteller, continuant l'obra benemèrita de l'amic Blasi. Belles i curiosíssimes fotografies avaloren el text d'aquesta obra de major importància que volum, per la qual felicitem ben sincerament l'autor amic. — C. CARDÓ.

LES REVISTES

*Les reproduccions d'articles d'altri
fetes en aquesta secció tenen no-
més caràcter documental: la inserció
d'elles no implica, doncs, conformitat
plena amb llur contingut.*

HISTÒRIA I CAUSES DE LA NOSTRA DECADÈNCIA, per Louis Dimier a «La Vie Intellectuelle» de Juvisy, núm. de 25 abril i 10 de maig de 1934.—Trad. B. i P.

IV.—Com la ruptura vingué d'Alemanya

Tot no va ésser debades en aquests esforços; però hom va perdre més que no va guanyar. S'establien comunes maneres de pensar pertocant al govern i als efectes de la justícia social; modestes unificacions com les dels pesos i mesures, que facilitaven les relacions, van operar també en llur esfera. En fi, l'esperit de la Revolució, que continuava treballant l'Europa, va constituir per damunt de les fronteres una mena d'unitat que es girava vers França; ço que feia dir que l'obra fallada en 1792, després en 1810, no era sinó ajornada, i que l'esdevenidor l'acabaria. Però en tant que l'èxit no l'havia consagrada, aquesta unitat somniada, lluny de constituir un lligam, no podia sinó semblar novelles discòrdies, de què la pau d'Europa patia. D'altra banda, causes ben pitjors encara treballaven en contra de l'esdevenidor de què hom s'havia fet il·lusions.

És molt remarcable que s'hagi escrit tant del cisma cristià engendrat per la reforma, que hagi estat pintat amb els colors més negres l'estat de divisió a què llança el món, que hom hagi remenat sens fi la història de l'agitació filosòfica que va preparar el 89, i que hom no hagi donat una mirada a una secessió intel·lectual, que es va formar al segle XVIII, molt més funesta a l'Europa, i de la qual les nostres pitjors desgràcies a l'hora que som han vingut.

Taine ha passat pel costat sense veure-la; la qual cosa no contribueix a donar gaire pes a un llibre assenyaladament consagrat als orígens de la França contemporània. El mite de l'esperit clàssic ho ha cobert tot als seus ulls. Trobant en el bagatge de la Revolució la falsificació de l'antiguitat, no n'ha imaginat altra causa, i sense més miraments se n'ha anat a vincular-la a les tragèdies franceses que copiaren els antics, a Lluís XIV pintat d'Apolló, etc... Però aleshores, ¿per què no a l'edat mitjana, que va traduir Virgili, Ovidi, Titus, Livi, a l'Escola del Palau de Carlemany, on els mestres es disfressaven de noms grecs i llatins? Encara caldria dir per què l'esperit clàssic, prenys d'una revolució així, no hauria donat a llum fins al cap de mil anys.

La tradició de l'antiguitat no ha sortit mai del nostre país, com tampoc de l'Europa entera. Llangui en la rutina durant una part de l'edat mitjana; s'ha reanimat d'ençà del segle XIV per l'esforç de les humanitats. Va trobar l'oposició a la fi del regnat de Lluís XIV, en què entrà la moda de malparlar-ne, i hom es posà, com Lamotte, a corregir Homere o, com Voltaire, a fer broma de Píndar.

*Sors du tombeau, divin Pindare,
toi qui célébras autrefois
les chevaux de quelques bourgeois
ou de Corinthe, ou de Mégare.*

Però uns anys més tard, en 1750, el mateix Voltaire feia representar Orestes, i el publicava amb un prefaci d'estricta conformisme grec i aristotèlic. El to havia canviat; l'antic tornava, i com que semblants virades afecten sempre la vehemència, se'n seguí una superstició, que no feia trobar gust sinó en la imitació serrada dels models de l'antiguitat. Altrament, aquest cas d'imitació perfecta no era el primer que s'hagués vist. Un pensament com el d'Europa, que partia de la cultura llatina, i de la qual la més famosa volada havia restaurat aquesta cultura, no havia pogut per menys de passar tongades de refredament i de nous enfervoriments, a l'esguard d'ella. En aquest particular el compte seria infinit; en el panorama general de les arts i de les lletres a França, hom trobaria, en dos segles, tres o quatre oscil·lacions semblants. I què concloure'n sinó que la moda és en tot, i que la idea que hom té del bell és subjecta a variar com les altres? Això no fa pas tantes revolucions; i és d'una revolució que ara es tracta de parlar.

La cosa que la dissimulà és que es va produir sense ensenyes pròpies, precisament amb les de la moda a l'antiga que prevalien en el gust públic. Un esperit penetrant, que no ha tocat res sense abocar-hi llum viva, el difunt M. Bréal, ho ha descobert, en algunes pàgines precioses del seu «Enseignement des langues anciennes», sota el nom de «novell humanisme», el caràcter essencial del qual fou de no considerar ja, en les obres de Grècia, l'efecte de l'art sinó de la naturalesa. Hom les havia preses aleshores com el resultat d'esforços duts a perfecció per la raó, el gust, la disciplina; es tracta de no veure-hi ja sinó la sola eclosió del geni, en un poble indemne d'influències, que no poa més que en si mateix els seus ressorts, prolífic sense mescles, i tal, sota Pericles, qual havia pogut sortir del fang del diluvi. Així, els grecs es despullaven del caràcter d'humanitat perfeccionada, per a revestir el del primitiu; de manera que l'elogi que se'n feia s'ajuntava a la predicació propagada per Rousseau, de l'estat de natura.

Aquestes idees es van formar a Alemanya. No hi van tenir sols la naixença, que també hi van rebre llur perfecció. Van trobar per a desplegar-s'hi la circumstància favorable del recent desvetllament de la literatura en aquest país, il·lustrat en part per Wieland i Klopstock, en els quals aquesta renovació manlleva les formes comunes, llavors, a les altres nacions: gais genis, modelant una llengua, abans negligida o rebel, a tots els efectes de la poesia i de l'eloqüència, amb una sintaxi regulada, una tria d'expressions adients, vivacitat en els moviments, esclat escaient de les imatges; i a dins, les mateixes reflexions justes, les mateixes pintures veritables, que sempre hom havia observat. Per

a concebre fins a quin punt la tradició alemanya havia de separar-se d'aquests, no cal sinó llegir, en el primer manual alemany vingut, els termes de pietat menyspreativa abocats damunt Klopstock, del qual ni un home vivent no ha pogut llegir, diuen, fins acabar, la «Messiada»; i el desbordament de furor contra Wieland, denunciat com agent de Voltaire i com l'òrgan d'una tradició, que era vocació del geni alemany d'exterminar.

Aquestes coses són poc conegudes. Importen molt. Ens obliguen a constatar en l'adveniment, que se'n seguí, d'una literatura més al món, no pas el complement aportat per unes forces fresques a la cultura universal, ans una separació de principi, la primera que Europa hagué vist.

Aquesta separació no és pas una visió històrica. És confessada pels autors que, al bell si del renovellament treballaven al revés del precedents i per fi reeixiren. Lessing l'anuncia i la practica. Ell no estimava França, i es va passar tota la seva vida — en les seves «Lletres sobre la literatura», «Dramatúrgia de Hamburg», etc. — a rebaixar-ne les obres, el teatre del Racine, les faules de La Fontaine i la resta; això, al temps precis en què els nostres autors eren honorats a tota Europa i especialment a Anglaterra, on floria una producció almenys igual a la d'Alemanya. El disegni d'oposar un pensament alemany, un gust alemany, a allò que Lessing tenia bon compte de presentar com no expressant més que el gust francès, animava aquesta nova crítica. Per començar, va armar-se' amb la comparació de les nostres tragèdies amb Shakespeare, que Tieck traduí després en versos alemanys. Això encara no hauria estat prou per a sostenir semblant ofensiva. El comentari de Grècia, el nou humanisme, vingué a la feina. Ell va fornir, per a desacreditar-nos, aquesta acció de gran envergadura — una de les més memorables en la història de la crítica — en què l'exterminació de la poesia francesa, de l'eloquència francesa, de l'art francès, no era sinó un episodi en un esforç menat per a trabocar tot, sota l'aparença de vindicar el grec, d'ensenyar-ne la veritable naturalesa, de distribuir-ne les veritables lliçons; per a arruinar, sota pretext de disciplina antiga, la tradició humanista, l'esperit del Renaixement, la cultura secular d'Europa, relegada a la categoria de falòrnies, presentada com falsejada, alterada, corrompuda «d'ençà de Carlemany», deien aquests nous doctors.

Tot es paga. Voltaire, amb la més funesta lleugeresa, s'havia dedicat a desacreditar davant l'opinió l'erudició i la crítica, abocant així damunt els francesos la reputació de frivolitat. Encara dura. Qui no hi ha posat les mans? Hi ha fins i tot francesos que se'n glorien. En un conte d'Alfons Daudet, en què és mofada sota els trets de la pedanteria l'Alemanya sàvia, l'esperit francès es presenta amb elogi sota el símbol d'un rellotge fora d'hora. Quant al nostre segle XVIII, qui no sap que fou el segle dels marquesos, per tant de la frivolitat! Un savi dels més eminents, que ha mort no fa gaire, M. François Martroye, em deia a propòsit d'antiguitats: «és el gran segle de la història». I és veritat. Ens hi enganyàrem. L'Enciclopèdia fa de pantalla. Omple el segle del seu no res. Darrera d'ella no deixaven de practicar-se recerques en tots els gèneres. Buffon, que no pogué ésser eclipsat, n'és l'exemple famós en història natural. Sigui com vulgui, és ella que va fer la nostra reputació en el món, en el qual no se'ns reconeix altre mèrit que el de brillar en els salons.

Amb això, Alemanya, on la crítica no havia sofert descàndid, prengué en

el món civilitzat un ascendent considerable. Un xic més tard, Mme. Staël n'asenyalava la seva admiració, obria uns ulls com unes taronges sobres uns homes que a Göttingue, a Tübingia, a Halle, eren prou cultes per llegir el grec i l'hebreu, comentar Hesíode i el Pentateuc, i posseir altres títols literaris que la «Paradoxa sobre el comediant». Autoritzats per aquest prestigi, els Winkelmann, els Wolf, els Herder, no hagueren de fer sinó parlar per a ésser creguts. L'un sobre els monuments, l'altre sobre els poemes d'Homer, el tercer sobre la història intel·lectual dels pobles. El nou humanisme va ésser així estès arreu, i com que era proposat en el ventet favorable de la nova moda de l'antiguitat, se'l va confondre amb aquesta. Va ésser rebut sense malícia, es va insinuar sense entrebancs, i va recollir l'homenatge que la tradició dedicava a l'antiguitat.

Si tant és que el pensament que dictava aquest homenatge pugui ésser anomenat clàssic, tanmateix el nou humanisme no tenia res de l'esperit clàssic. Adhuc n'era tot el contrari. Era el contrapès de les velles humanitats. Assercions totalment ignorades de les tradicions eren llei: que l'estatuària grega va evitar la passió, de por d'alterar la bellesa; que no representà la mort sinó per mitjà de símbols plaents, perquè els antics morien sense repugnància; que llur vida era una festa perpètua dels sentits, passant-se en transports amorosos, de la imaginació, per les enciseres imatges de què llur mitologia poblava d'univers. Schiller ha rimat una llarga composició sobre aquesta antiguitat de carnaval. Hi parla insistentment del favor que els mortals hi tenien, de fer l'amor amb els déus:

*Sterbliche suit Göttern und Heroen
Huldigten in Amathunt.*

(Els mortals amb déus i herois es feien l'amor a l'Amatunt.)

En «Peregrinus Proteus», Wieland narra amb un fervor còmic una mena de cita semblant entre Venus i el seu heroi. La seva anomenada havia de pagar-ho entre els seus compatriotes que es donaven a cantar:

Schöne Welt, wo bist du? Kehre wieder.

Això és: «món deliciós, on ets? torna». El mateix gran Göthe, que creia en Herder, no es malfia mai d'aquestes follies.

Es posaren a fer estralls pel món. Passaven com un principi; no se les va discutir. Han travessat el segle darrer. Flaubert les ha introduïdes en la «Tentation de saint Antoine», Renan en la seva «Prière sur l'Acropole»; cada dia eren aplaudides en «Tannhäuser». Sota l'aparença d'una tradició clàssica, han maldat poderosament a minar la civilització. Han embrutat fins el costums, gràcies al prejudici estès segons el qual la part més noble del gènere humà no havia conegut en fet de moral més que la de la voluptat; quan ni un polític de l'antiguitat, ni un moralista, ni un filòsof (ni el mateix Epicur) no va ensenyar això.

Alemanya, artífex d'aquesta falsificació, no se'n va servir sols per a recomanar les seves novetats; tenia també l'art de presentar-se ella mateixa com reunint en els temps moderns, les condicions que, en l'antiguitat, havien fet d'una Grècia bastida així la institutriu del gènere humà. És que ella sola a

Europa realitzava el cas d'allò que ella en deia «Urvolk», un poble el geni del qual no havien adulterat ni el mestissatge ni la dominació estrangera. La llengua germànica, que ella parlava, li garantia el primer punt. Quant al segon, la prova n'era la resistència oposada adés als exèrcits romans pel germànic Hermann o Arminius. Aquest fet d'armes va prendre una gran importància en el pensament renovellat del país. Klopstock, lliurat alhora al seu art i a les recerques sobre les antiguitats germàniques, l'havia com si diguéssim desenterrat, per a fer-ne un poema. L'escola nacional ho va fer servir en proporcions imprevistes. Va esdevenir als seus ulls el símbol de tot un poble, encarnant l'autonomia de la raça, i desafiant en els seus orígens la civilització amb la qual ella es vanava de rompre.

Amb tot, com que no havia presidit a cap mena de civilització germànica, i per a ésser cantat per una boca alemanya li havia calgut esperar divuit cents anys, no se'n podia treure una tradició intel·lectual que remuntés a aquells temps. Calgué doncs suposar-la, sense ni tenir idea del que podia ésser. Carlemany fou abjurat. Breal es diverteix a repetir el quadro que Herder ha traçat d'aquest emperador tractat (com Wieland) com enemic del geni alemany, «home de desgràcia i fill dels papes», botxí de l'antiga originalitat de Germània, a la qual «ha aportat les més dolentes deixalles de la ciència romana, ha imposat, diu Herder el seu llatí monacal i populacer». Tàcit ha fet de la Germània, en l'obreta que li consagra, un elogi del qual hom no pot fiar-se completament, a causa del to de moralista que s'hi mescla en detriment de la precisió, però del qual Alemanya va autoritzar-se per a exaltar els seus orígens, i ressuscitar la imatge d'un passat llunyà, verge d'influències, ric d'energies, al qual ara pensava vincular-se. Llavors Europa veuria amb els seus ulls què és una tradició pura. En compararia els productes amb els que han imposat al món els romans, poble sense geni, nodrit de manlleus, que no ha llegat a Europa més que mescles i corrupcions.

L'estimació de les lletres romanes, de les arts de l'imperi romà, havia anat de parella, fins aleshores, amb la de les lletres i les arts de Grècia; va estendre's la preferència altiva d'aquests darrers, el menyspreu pedant dels primers. Era una cosa nova; la moda se n'emparà; els més toixos se'n feren un reclam. Delacroix conta en el seu «Journal» que el mediocre Delaroche en feia ostentació pel món. Així, en el quadro que presentava Alemanya, Roma figurava model de França, mentre Grècia era ella. No que vulgués repetir-la. El culte de la naturalesa, que girava sobre ella mateixa, hauria reprovat aquesta imitació, i ella es vanava de tradicions diferents. Però les seves condicions històriques havent d'ésser reputades les mateixes, es podia dir que en ella ressuscitaven les energies de Grècia. Qui volia saber com s'havia produït el miracle grec, no havia de fer sinó mirar com rimava, escrivia i discutia Alemanya, i li devia per tant la mateixa estimació.

En aquestes condicions de producció primitiva en les quals es posava, res d'estrany que fos llançada la idea que els més antics eren anònims, emanats de la collectivitat, com convenia a pobles que hom s'afigurava privats d'escriptura. Aquesta fou la tesi de Wolf pertocant als poemes d'Homer, en la qual es cregué durant cent anys. Göthe la va refusar. A París, Boissonade i el grup d'hellenistes que anà amb ell no se la prengueren mai més que com una broma. Això no la va privar de fer fortuna.

Cal notar dos fets que amb llur soroll contribuïren a llançar aquestes novetats: la famosa descoberta del text glossat d'Homer conservat en el còdex Marcianus a Venècia, que va publicar Danse de Villoison i la divulgació dels marbres del Partenon, duts a Londres per lord Elgin i posats a la vista de tota Europa. L'un va semblar l'opinió que fons inèdites havien revelat el misteri d'Homer; l'altre, que l'art de Fidias arrabassat al desert que el tenia amagat dos mil anys ha, descobria una Grècia desconeguda. L'un i l'altre fet, però, no tenen res a veure amb la querella formada sobre l'un i l'altre punt per Alemanya.

Car Wolf no va conèixer el còdex Marcianus. Va formar la seva tesi amb textos divulgats de sempre, i no recollí més que alegacions velles refutades cent cops. I Winkelmann, autor de les estètiques que van embrollar l'estatuària grega, no coneixia els marbres del Partenon; no havia fet sinó batejar de grec, a la *tum tum*, uns trossos que no passen de Roma i dels quals ja no s'ocupa ningú. Així mateix, ni les glosses copiades per Villoison no tenen per efecte dissoldre la persona d'Homer, ni l'estil de Fidias, revelat pels marbres d'Elgin, no operava el trastorn del gust.

Les glosses donen les lliçons dels gramàtics antics que hagueren de restablir nombre de passatges en el text d'Homer alterat; els marbres posen solament sota els nostres ulls, amb una gran autoritat, la producció de l'art grec en la primera embranzida de la seva perfecció. Ni la crítica alemanya els ha descobert, ni fou ella la cridada a jutjar-los. L'examen que la contradicció sorgida d'alguna indrets del món culte, va fer ben aviat indispensable, tingué lloc fora dels seus principis. S'objectava que havien estat refets i no dataven sinó de baixa època. Per a decidir aquest punt, la cosa que va fer autoritat va ésser la memòria que compongué, per a lord Elgin, Emmius Quirinus Visconti, romà de naixença, passat al servei de França, i conservador de les nostres antiguitats del Louvre, model de crítica perfecta, i que va acabar els dubtes en favor de Fidias. Ni aquesta memòria, ni altres escrits que tenim de Visconti, no expressen més, pertocant a l'art grec, que les idees de la tradició.

Podria preguntar-se com és que Alemanya ha prevalgut contra aquestes autoritats. Això fou d'antuvi perquè la seva acció començà exercint-se a Roma, on Winkelmann ocupava el càrrec de director de les antiguitats. Era el lloc d'afluència d'Europa, i els seus escrits tingueren ressonància arreu. David va trobar-ne la ciutat amarada quan ell anà a estudiar-hi, i el séc que li va produir fou tan pronunciat, que els seus deixebles bé prou en donen testimoni. La revolució que ell va operar en l'art francès n'és eixida; i com que ell fou, entre el regne de Voltaire i el de Chateaubriand, l'amo absolut del gust a França, les conseqüències en l'opinió foren generals. L'antic, segons David, era el de la concepció alemanya; i la imaginació, enduta per aquest caire, es deixava seduir en tota la resta.

En canvi Anglaterra va resistir. S'hi acabava d'obrir una acadèmia de pintura, on el cèlebre Reynolds distribuïa l'ensenyament. En els discursos pronunciats cada any davant dels seus joves deixebles pintors, combaté que termes precisos els principis novament escampats, i sistematitzà tot el que, d'ençà del Renaixement, els esperits cultes pensaven de l'art antic i modern.

L'adversari va ésser tan ben tocat, que Mengs, pintor saxó amic de Winkel-

mann, enemic com ell del nom francès, exercint els seus talents a Roma, va publicar que en els discursos de Reynolds només havia trobat el no-res. En aquest punt com en tants d'altres és de creure que un front comú de la tradició francesa i d'Anglaterra hauria pogut servir a Europa sencera. Malauradament, la fredor es féu sentir aleshores entre les dues nacions. La guerra de Set Anys les havia dividides sense fer-les enemics l'una de l'altra. No va succeir el mateix per la guerra d'Amèrica, en què Anglaterra sentí el despit que un poble veí prengué partit contra els seus súbdits revoltats. L'opinió en fou exasperada i l'efecte d'aquesta discòrdia va passar fins a l'esperit.

Van sobrevenir, per a consumir aquest divorci, les guerres de la revolució i de l'imperi. Durant un quart de segle, les comunicacions entre els dos països van cessar, no sense grans conseqüències per als destins de la intel·ligència. Es va estroncar el diàleg que mantenien. Es va suspendre l'intercanvi d'idees entre elles. Eren les més considerables d'aleshores. Havia de seguir-se'n un detriment que encara no està reparat.

V. — La secessió d'Alemanya ha dissociat Europa

L'Europa en què es va operar la secessió d'Alemanya era a l'apogeu de la seva civilització. No solament els tres segles que seguiren el Renaixement no havien cessat de fer-la avançar, ans també amb el progrés dels temps, per sobre de la inèrcia de l'imperi turc, havia reprès contacte amb Àsia.

Abordada per la mar de les índies, aquesta part del món rebia les escomeses més vives i més penetrants a l'Índia i a la Xina. Els establiments portuguesos, que van fer tanta sensació, no feren amb tot sinó posar alguns llocs isolats sense terres al darrera: no van exercir cap acció sobre els pobles, llevat del Japó on Sant Francesc Xavier va fundar una cristianitat, malmesa aviat per la persecució.

La que els jesuïtes van fundar a Xina, en el regnat de Lluís XIV, va tenir un temps extraordinària importància. Gràcies a aquests pares, aquest indret del nostre hemisferi entrava en relacions constants amb França. El cristianisme hi va fer grans progressos, i les dues nacions canviaven els productes de llurs arts. L'extrema diferència de les llengües era un obstacle; però el xinès, conegut per alguns erudits, començà de comunicar la matèria moral i política dels seus autors. En cinquanta anys, llur estimació fou tanta, que hom els citava com exemple davant el gènere humà. Tothom sap amb quin zel Voltaire s'ha assenyalat en aquest elogi. Confuci fou pregonat com el més savi dels homes, i àdhuc quan es recordava la sèrie dels savis de Grècia hom no podia per menys de posar Confuci al costat d'aquests mestres del pensament dels segles.

Així es restablí amb un esclat novell el comerç de l'Europa i de l'Orient, al qual, d'ençà d'Alexandre, el món civilitzat no havia cessat de tendir. Va ésser romput per la querella sobre les cerimònies fúnebres, que els jesuïtes toleraven als nous conversos i que Roma va condemnar com obra d'idolatria. La cristianitat naixent se'n va anar en orris, i els emperadors succedents van obligar la missió a partir. Per segona vegada, l'extrem orient veia arruïnar-se l'obra que s'anunciava.

La temptativa francesa de les índies, l'establiment anglès que li féu competència, van ésser més sortosos. A la vigília de la Revolució francesa, l'establi-

ment anglès collia ja grans fruits. Donava accés indirecte a la Tartària i a la Pèrsia, perquè el gran Mogol regnant en aquesta regió descendia de Tamerlan i la dinastia tàrtara no havia tingut mai altra llengua literària (o cultura, com en diem) que la persa: l'esplendor llançat pels poetes en aquesta llengua n'havia establert l'ús a tota l'Àsia. Llur prestigi no havia durat menys de cinc segles, de Mahmud el Gashnevid, fins a l'establiment dels Sofis a Pèrsia. Era al seu ple quan Constantinoble fou presa. Quan francesos i anglesos van arribar a les Índies, ja no ofería a l'estudi més que els monuments del passat. Però aquesta deu era incomparable, i Europa se la veié obrir pels aciençats treballs dels Anquetil-Duperron, dels Wilkins i dels Williams Jones.

Era la primera vegada, després de tres-cents anys, que Europa recobrava obertament una coneixença de contrades que en altre temps Constantinoble li havia aproximat. Hom les abordava sense el luxe d'exclamacions, les ganyotes d'exotisme, els termes estrangers trasplantats, les ortografies impronunciables amb què embarbussem avui aquestes comunicacions, a posta per a fer creure que no hem vist res. S'escrivia *Sadi* i no *Saâdi*, i aquest poeta esdevingué tan cèlebre a Europa com Lafontaine, Petrarca o Milton. Els vins de Xiraz van entrar per ell a la literatura, com els de Falern hi havien entrat per Horaci. Goethe posà en versos alemanys Hafiz, altre poeta, en el seu «Divan occidental».

Oasi fresc on l'art respira,

freqüentat per milers de lectors, i en el qual mant poeta es va inspirar. Pre-nem en aquests exemples la idea del que entenia Europa per comunitat del món civilitzat. La creació de l'Estat rus n'era una altra aplicació, malauradament mesclada d'errors que els resultats han acusat.

Car la característica d'aquest Estat fou de no fonamentar la civilització més que sobre l'administració i la policia. Res de comparable a allò que constituïa la base de l'ordre a Europa no sostenia aquesta gran transformació. A França, a Anglaterra, a Alemanya, a Suècia, l'església cristiana s'havia esmerçat llargament a posar les classes inferiors al nivell de perfecció social del qual aquestes nacions recollien els fruits. Els nous costums així creats van permetre d'afranquir els homes, d'instruir-los, de comprendre'ls en el moviment social que treia el món de la barbàrie. Bizanci no havia llegat als russos, convertits per ella després de consumat el cisma d'orient, més que una religió morta, un clergat ignorant, res d'apostolat, res de direcció moral, cap comunicació dels grans amb els petits, cap participació d'aquests en el progrés que podia produir-se a llur país.

Voltaire, parlant de Pere el Gran, digué que no ha faltat a aquest gran reformador d'homes més que la humanitat. Però el seu pecat no ha consistit, en això, més que en l'error dels mateixos filòsofs, l'error en què havien de caure, ço és que unes oficines i unes lleis són prou per a civilitzar una nació, comprès l'encoratjament de les lletres i de les arts i la formació d'una societat. L'avançament de llur segle els féu creure fàcil aquesta gran obra. Petersburg veié formar-se tot això; però el poble que aquesta capital comandava va romandre en la seva ignorància i en la seva grolleria. No es podia prometre la durada a aquest Estat que fallava per la base. No ha pogut tenir-se més de dos segles; la primera gran tempesta caiguda damunt Europa, que no ha fet més que sacsejar els altres Estats, ha abismat el rus.

Me l'imagino com un empostissat lleuger posat damunt un aiguamoll, en el qual continuen remouvent-se tot de bèsties malfactores, ignorància, misèria, grosseria, mentre un món brillant, d'aparences superbes, s'installa a dalt. Un territori immens orb fins aleshores de valorització europea va rebre un establiment a propòsit per a utilitzar els seu recursos a profit del món civilitzat, però hom no el civilitzà. I vegeu, pertocant a l'esperit, les conseqüències. Un règim fet així no podia atorgar-li la llibertat. Així mateix les mateixes lletres no hi van tenir sinó un desplegament dels més mediocres, no van procurar gairebé cap obertura vers l'Àsia, que semblava tornar a obrir prenent el lloc de l'imperi grec.

En les seves oficines, en el seu comerç, en la llengua usada per a les seves transaccions, aquest establiment era alemany; la casa regnant, les aliances de la qual es giraven vers Alemanya, esdevingué ella mateixa alemanya aviat. Així es prolongava en aquesta fundació la missió històrica que féu de l'Alemanya el colonitzador del país eslau. Però mentre que l'ordre Teutònic havia aportat amb ell una civilització completa, la cosa que plagué als Tsars de manllevar d'Alemanya per a assegurar llur tron, no en tingué més que les aparences, de tal manera que els elements alemanys s'hi anaven fins i tot barbaritzant. Testimoni la gran Catarina, eixida de la casa d'Anhalt, la més antiga d'Alemanya, que no va desdir, en costums brutals, en cinisme i en crueltat, dels més terrible dels Tsars talla-caps de què la història hagi servat record.

Tal era l'estat d'Europa una mica abans o una mica després del moment en què es va declarar la secessió d'Alemanya, quan aquesta nació va renegar l'herència llatina, es va retreure en una cultura pretesament treta d'ella mateixa, i va fonamentar aquesta decisió en un comentari de l'antiga Grècia, pertocant a la qual proclamava que el món sencer s'havia enganyat.

Res no impedia que aquest nou comentari d'una civilització antiga fes deixebles fora d'Alemanya. No era gaire fàcil de dur l'estranger a l'estimació d'un cisma intel·lectual en què Alemanya pretenia no expressar més que el seu pensament propi: tot el que s'hi imprimia sobre aquest tema preconitzava que no hi havia desplegament de l'esperit més que d'acord amb unes condicions reivindicades com a particulars. Riscava, per tant, d'ésser sola a sostenir aquesta querella, quan circumstàncies imprevistes vingueren a procurar-li aliats. Al costat d'aquesta ficció privada, d'una Germània primitiva, vingué a formar-se, per a socórrer-la, la ficció més estesa de les nacions dissociades pels punts cardinals.

Europa no n'havia sentit a parlar mai. Hom no havia tingut mai la idea que el fet d'habitar el nord o el migdia del planeta destínés la gent a una cultura de la intel·ligència diferent. El principi de la república de les lletres hi era formalment contrari. Quan Descartes va anar a Estocolm, «al país del óssos, com ell diu, entre roques i gels», no va pas creure que aquestes característiques del lloc dictessin un programa d'ensenyament. Cristina, reina de Suècia, no l'havia pas cridat per a promoure en els seus estats una civilització bàltica, i la cosa que ella volia que s'ensenyés a casa seva era allò que s'ensenyava pertot. Un eminent conservador de museu d'aquest país, que va preguntar-me un dia sobre els orígens de la pintura a França, en dir-li jo que no hi gaudíem d'un fruit nacional: «Ah, féu ell, en tot país poc hi ha sinó la barbàrie que sigui nacional». Era la idea de la reina. Era la idea de tothom. Però els alemanys acabaven de capgirar-ho.

Dos esdeveniments els hi serviren, sobrevinguts gairebé al mateix temps, l'un famós, l'altre obscur, però actius igualment: la publicació dels pretesos poemes gaèlics d'Ossian, dels «Monuments de Mitologia», on Mallet, ginebrí i professor a Copenhague, havia exposat les dels vells escandinaus, Odin, el déu Thor i el llop Fenris, amb les Valquíries. Dinamarca era aleshores un centre de civilització a Europa; Frederic V n'havia fet el sojorn de les lletres i de les arts, i el que s'hi escrivia era llegit.

Ossian no és més que una ensarronada; no hi hagué mai poemes gaèlics d'aquesta invenció i d'aquest estil, i allò que s'imprimia amb aquest nom sols era una matèria homèrica escolar, empastifada de colors bàrbars. Però l'opinió el va acollir. Va saludar-hi la revelació d'una poesia comparable a la de l'antiga Grècia, emanada d'un clima contrari. En un moment, el prejudici d'una literatura de les boires i de la fredor va ésser formada, oposant-se a la de la calor i del gran sol. La mitologia danesa reforçava el mateix prejudici, com dotant els països del nord d'un Olimp que els era propi i l'oposava simètricament a l'Olimp grec: Odin a Júpiter, Freya a Juno, Thor a Mart, etc... ¿Què calia més per a provar que la imaginació dels homes era cridada a destins contraris, segons que habités els voltants dels tròpics o del pol?

És un greu que la mateixa constatació no s'hagi pogut fer a l'altre hemisferi, on les mateixes causes són en acció, el nord tenint el lloc del sud. Calgué acontentar-se d'aquella. També és veritat que res no havia de permetre d'amalgamar en una mateixa tradició els celtes, autors suposats dels poemes d'Ossian, i els danesos, afavorits per la mitologia novella. L'enganyifa de Macpherson, que havia inventat Ossian, fou descoberta. Però això no pogué rompre l'encís. Si Ossian no era, hauria pogut ésser, i el clima del nord, que ajuntava celtes i danesos, bastà per a mesclar llur sort. Per la seva banda, Alemanya s'emparà alhora d'Ossian i de l'Olimp escandinau, i en va fer sense més una mitologia del Rin. Tanmateix, Alemanya no era gaire més estranya a aquesta mitologia que els reialmes del nord, on aquests déus nacionals, aquesta emanació de la raça, eren totalment oblidats.

Tot això no era més que un joc d'enginy, l'encavallada artificial de quelques desvagats, curiosos de novetats, desplaçats de pensar com cal, que per a alimentar llur extravagància agafaven el primer que els venia. Klopstock hi va ajudar sense haver-s'ho proposat, pel ressò que s'havia fet de l'Olimp danès en algunes odes, inventant per a la simetria de Mnemosina mare de les muses, Braga deessa de la poesia.

La seva fama era gran aleshores. Pensionat del rei de Dinamarca a Copenhague, es trobava com al conflent de la musa alemanya i d'aquestes inspiracions. Hi rimava la comparació de la seva musa i de la dels grecs en la confrontació del turó, Huegel, amb el bosc sagrat, Hain, presos com a símbols, de l'una i de l'altra. A Viena mantenia una correspondència destinada a la descoberta d'antigues poesies germàniques. Tot això no era d'antuvi més que divertiment; recerques semblants a les que el gust de les antiguitats inspirava aleshores arreu d'Europa. Després es concentrà al servei de noves pensades, l'erupció de les quals es féu tot d'una, consumant el separatisme alemany, i fent dels Estats del nord els seus partidaris.

La nacionalitat alemanya era reputada fent una sola cosa amb la gòtica, d'on

ella tenia un contra-olimp, i agençant-se del prestigi de les inspiracions gaèliques. A aquest consorci de dissidències, fornía per la seva banda una manifestació palpable en la resistència d'Arminius, la qual havia de posar a la llum de la història la incompatibilitat dels pobles del nord i de l'imperi romà.

Així va éser consumat el principi d'un ruptura al si de la civilització. D'an-tuvi els pobles només s'hi van prestar a mitges. A Alemanya mateix, d'on el moviment venia, l'ascendent de França el va combatre llarg temps. No s'hi po-dia comprendre Anglaterra, de pensament tan assenyat. Així mateix Escòcia, no menys assenyada, va mesclar-s'hi poc, acontentant-se de l'èxit poètic que la forrolla d'Ossian li proporcionava, deixant a d'altres la feina de desbarrar sobre el cas que ell els fornía.

La gran popularitat de què Escòcia va gaudir aleshores a Europa no era per aquesta causa sola. Macaulay n'ha traçat la història en pàgines molt alligona-dores. Es veié néixer aquesta popularitat després de la batalla de Culloden, en què la resistència dels Highlands a favor del pretendent Stuart, un cop vençuda va inspirar recontes que la posaren de moda. En mig segle, aquesta moda va arribar als núvols. Ella afavorí la voga de Burns i l'èxit immens de Walter Scott. Celebra-da com l'«Arcàdia d'Europa», citada com exemple de costums rústics, virtuoses, patriarcal, hospitalaris, Escòcia va inspirar els novel·listes i poetes estrangers, superant en prestigi la mateixa Suïssa, apreciada per iguals raons. Adhuc entre els escocesos es produí un moviment d'especial simpatia vers els muntanyecs, dels quals abans poc cas es feia, i llur abillament, mirat fins aleshores com el vestit dels bergants, passà per vestit nacional. El separatisme s'aturà aquí.

La influència d'aquest confusionisme es feia sentir per Europa. De llur banda, els països del migdia, el parentiu dels quals era abjurat, esbossaven un moviment semblant a profit de la llatinitat, que hom es va posar a representar com una tradició de raça i de clima, sense adonar-se que oposar-la sota aquesta forma a l'ofensiva germànica era envilir-la:

*Mes amis, qu'Apollon nous garde
et des Fingls et des Oscars.*

I hom es vanava del cel de Grècia, de la mar Jònica i de les Cíclades brillants, *interfusa nitentes aequora*. Poc a poc, en l'esperit dels qui es creien defensar-la, la civilització anava caient al rang d'una secta o d'una escola particular, posada en balança amb la del nord contrari. En la balada de la *Fée et la Péri*, Hugo ha rimat aquest paral·lel, sota el nom d'orient i d'occident en lloc de nord i migdia.

*Ma sphère est l'orient, région éclatante...
L'occident nébuleux est ma patrie heureuse...*

A hores d'ara, no hi ha ni un defensor professional del llatínisme que no es trobi així, que no es complagui en aquesta condició humiliant, que no es pensi acomplir una meravella prenent el partit del migdia contra el nord. Quant a l'orient, hi ha un garbuix. Per Hugo és la llum; després se n'ha fet les tenebres. Ara és a l'occident que es decanta el favor del partit llatí, i àdhuc del partit grec; en aquesta batalla de quimeres, no es planyen despropòsits.

Tal és el cisma europeu, del qual ço que precedeix fa la història. Es decla-

rava al cap de vuit segles. Per a concebre'n la importància, cal considerar que en aquest llarg temps no s'havia esdevingut mai res de semblant. Guerres cruels havien dividit Europa per qüestions de domini; cismes religiosos hi havien sembrat la discòrdia; finalment la Revolució francesa n'havia trabucat els Estats; mai no s'havia ensenyat que les nacions fossin refractàries l'una a l'altra pel pensament; que no fossin aptes a abastar les mateixes veritats, a sentir les mateixes emocions, a cedir als mateixos raonaments, a aprofitar-se dels mateixos mètodes, a estendre pel món el poder de l'esperit gràcies a la mateixa educació. Adhuc en les disputes de religió, l'heretgia s'adreçava a tots els homes. Els qui s'inventen de dir que Luter va fer una religió per a Alemanya van contra tots els textos i l'evidència dels fets. Ell disputava a Roma tota la cristianitat, i per ella tot el gènere humà.

No és que abans hom no conegués diferències entre els homes. Hi havia els civilitzats i els bàrbars; però que les diferències vinguessin del progrés de l'espècie realitzat en cada un d'ells per la civilització, heus ací la cosa que hom no hauria pogut ni imaginar. L'adveniment d'una doctrina com aquesta (i el que se'n va seguir) era la revolució més gran que s'hagués produït en els esperits. Ha posat fi a la república de les lletres; no ens n'ha deixat més que les ruïnes; no cal ponderar amb quant de detriment.

Una Europa en què el progrés de l'esperit és travessat per les fronteres, en què de l'una nació a l'altra els homes passen el temps a dir-se que no tenen el crani fet de la mateixa manera (com si en un mateix país els cranis fossin iguals!), no pot fer més que tristesa a una persona enraonada, per la desconfiança que inspira de poble a poble en qüestions en què cadascú pot fer el seu servei, pel desori que projecta entre els individus de la mateixa nació, que es creuen fets per a pensar junts. Car, què és una veritat feta sols per a ells?; a llurs mateixos ulls, quin preu pot tenir?

Les ciències de la naturalesa no hi resistirien. ¿Com imaginar que aquest règim sigui més favorable a les altres, a la filosofia, a la moral, a la política, al dret, a les ciències socials, a les arts? ¿Quin avançament poden esperar d'un món, en què, amb menyspreu de tot examen, una idea és refusada a França per anglesa, a Itàlia per alemanya, perquè ve de l'un o de l'altre país?

En aquest gran desordre, en el si d'aquesta absurditat, no deixem de remarcar que França i Anglaterra han omès almenys de mesclar-hi la reivindicació dels orígens. Ni l'una ni l'altra no s'han donat a renegar les il·lustracions de llur història, pel magre heretatge d'un atavisme bàrbar, que no ha produït res, del qual no resta gairebé cap vestigi, del qual ignorem fins els antecedents i la naturalesa, i del qual no sabriem res si els llatins, als quals hom l'oposa, no ens n'haguessin instruït. El celtisme predicat als francesos per Henri Martin féu al seu temps pocs partidaris, que són morts. Vercingetorix no ha pres les proporcions d'un Arminius, i el monument follament dreçat a aquest heroi sobre el mont Auxois no té fidels.

(Acabarà)

LES IDEES I ELS FETS

VIDA RELIGIOSA I MORAL

LA PREMSA CATÒLICA RUSSA. — Amb ocasió de l'Exposició mundial de la premsa catòlica, celebrada recentment a Roma, s'han fet públiques algunes dades molt curioses i poc conegudes sobre aquesta matèria. En un país de majoria dissident i amb un govern perseguidor, no es podia pensar en premsa catòlica abans del 17 d'abril del 1905 en què l'Emperador Nicolau II va promulgar la llei de llibertat religiosa. Tres anys després, en 1908, començava a Petrogrado la publicació d'una revista mensual catòlica titulada *Viera i Zhisn* (Fe i Vida), que reportà al seu director el sacerdot Antoni Ocolo-Culae una llarga sèrie de persecucions governatives i que, al cap de quatre anys, fou suprimida pel govern Stolipine. Del 1913 al 1915, es publicà una altra revista *Slovo Istini* (Paraules de Veritat) dedicada a la propaganda de les idees del filòsof W. Soloviev, i a fomentar entre els catòlics russos l'afecció al ritus bizanti. La dirigia el sacerdot Joan Denbuer, que es consumeix actualment en les presons soviètiques. Va haver de cessar la publicació a conseqüència de les dificultats degudes a la guerra.

Aquestes dues revistes són els únics exemplars de la premsa catòlica en la Rússia tsarista. No cal dir que encara és més escassa en la Rússia soviètica. Un missioner franciscà va començar, a Horsbiu, la publicació d'una revista: *Sim pobiedisci* (Amb això venceràs), però sols en sortiren quatre números pels anys 1922-23.

Des d'aleshores la premsa catòlica russa es publica a l'exterior. En 1924, es va començar de publicar, a París, una revista mensual amb el nom de *Viera i Rodina* (Fe i Pàtria), que, en 1926, es va convertir en intermitent amb el nou títol de *Catoliceschij Vremennic* (Recull Catòlic). Del 1930 al 1934 es va publicar, també a París, la revista mensual *Blagoviest* (El Bon Missatger). Ambdues han desaparegut.

Actualment la premsa catòlica russa compta amb dos òrgans: l'un és la revista quinzenal *C. Soedinieniu* (Per la unió), que es publica a Vilno (Polònia); i l'altra el *Catoliceschij Viestnic* (El Missatger Catòlic) que publica la Missió Catòlica russa d'Harbin (Manxúria). La Providència no permet encara de treballar en la mateixa Rússia, però aquestes dues revistes impreses prop de les seves fronteres continuen desvetllant la consciència russa i assenyalant-li el camí de Roma. — M. R.

FRANÇA REP TRIOMFALMENT EL CARDENAL PACELLI, LEGAT PONTIFICI. — El Sant Pare va designar el Cardenal Pacelli perquè el representés en les solemnis diades eucarístiques celebrades a Lurdes amb ocasió de la clausura de l'Any jubilar. Va sortir de Roma el dia 24 d'abril, al matí; en totes les poblacions italianes del trajecte fou saludat per les autoritats i aclamat per grans multituds del poble fidel. A la frontera fou rebut pel ministre d'Estat Lluís Maniu i d'altres autoritats franceses que l'acompanyaren fins a Niça, on s'havia organitzat una recepció a honor seu.

El Ministre, el Cardenal i els Prelats que l'acompanyaven baixaren del tren passant entre dos rengles d'artillers que retien honors, mentre les bandes militars tocaven l'himne pontifici i la Marsellese. Després de saludar la bandera del regiment, el Legat Pontifici va entrar en un saló decorat amb plantes i banderes pontificies i tricolors on el Prefecte del departament dels Alps Maritims va presentar al Cardenal Pacelli les personalitats que havien acudit a saludar-lo. Després, el ministre Marin el va acompanyar a un cadafal, tapissat de vermell, aixecat a la part exterior de l'estació des d'on va beneir el poble. Aleshores el ministre s'adreçà al Cardenal en aquests termes:

«El Govern de la República m'ha confiat l'elevada missió de donar la benvinguda a Vostra Eminència: en el moment que poseu els peus en la nostra estimada terra de França, tinc la profunda satisfacció de felicitar-vos cordialment. Mercès a l'acolliment ple d'emoció que trobareu en el nostre país no em cal parlar gaire per a explicar l'agraïment de les nostres poblacions catòliques al Sant Pare per haver volgut ésser present a les festes de Lurdes, que coronen els dos anys de Jubileu, i perquè us ha encomanat la seva representació, i l'agraïment llur envers Vostra Eminència que ha vingut a encoratjar-les i beneir-les, acceptant les fatigues d'un llarg viatge. Demà, l'entusiasme dels peregrins de la gruta de Massabielle us omplirà de satisfacció. Llurs aclamacions us faran endevinar el fervor dels qui, retinguts per les necessitats de la vida en llurs innombrables llars de les ciutats i dels camps, s'uneixen espiritualment amb els que assisteixen al tridu.»

«La França us rep amb orgull per la importància d'aquest esdeveniment en la història de les relacions seculares entre l'Església i el nostre país, donada l'elevada missió de què esteu investit; pels càrrecs suprems que exerciu amb tanta d'autoritat; per la grandesa d'ànima de què la vostra vida és un il·lustre exemple i per la simpatia amb què heu rebut tants de compatriotes nostres.» Acaba donant el condol al Cardenal per la recentíssima mort del seu germà.

Représ el viatge, el ministre va oferir al Cardenal Legat un àpat al vagó restaurant. En el brindis va dir que les seves paraules «s'esforçarien a expressar el que demostraven aquest vespre a V. E. el nombre ingent de fidels que havien demanat permís per a presenciar el vostre pas en totes les estacions del trajecte. Desitjaven presentar-vos llur homenatge vibrant de masses anònimes, malgrat l'hora avançada de la nit i la impossibilitat de concedir al vostre tren les parades suficients... Quan el Sant Pare, en el Consistori del 12 d'abril va manifestar al món

les seves inquietuds sobre el caràcter esgarriat de la crisi que fa estralls en tants de països; quan digué que les seves causes morals eren les més terribles; quan manifestà la seva angoixa davant el fet que, quan encara no estaven reparades les ruïnes d'una guerra, ja es dibuixaven a l'horitzó d'altres conflictes sanguinants en comptes de la resplendor tranquil·la i vivificant de la pau que desitgen els homes de bona voluntat; quan va llençar l'anatema contra els pobles prou desassenyats per a renovar els horrors de la guerra, el Sant Pare acabava la seva allocució amb paraules de confiança girant els ulls vers aquesta il·lustre peregrinació de la nostra pàtria on V. E. trobarà demà un magnífic espectacle i una extraordinària concurrència de fidels procedents de totes les parts del món. El Sant Pare expressava la seva decisió d'estar personalment representat en les nostres grans cerimònies religioses. Aquestes greus paraules, aquesta resolució han adquirit un valor extraordinari en l'esperit dels francesos, des dels més humils als més eminents.»

A Marsella, el ministre i la representació oficial s'acomiadaren del Cardenal Legat qui, en arribar a Lurdes, l'endemà a les 11'40, fou entusiàsticament rebut per una massa grandiosa de peregrins. No van faltar honors militars, ni parlaments de benvinguda del Prefecte dels Alts Pirineus ni de l'alcalde de Lurdes, ni recepció a la qual acudiren les autoritats de tota mena barrejades amb els Prelats i les personalitats més conspicues de l'Acció Catòlica. No cal dir la satisfacció amb què els catòlics francesos han vist el comportament de llur Govern. — M. R.

VICISSITUDS D'UNA PEREGRINACIÓ ALEMANYA A ROMA. — Per les festes de Pasqua, va anar a Roma una peregrinació composta d'uns dos mil joves alemanys pertanyents a la *Sturmschar* (avanguardistes de la Joventut Catòlica) i a d'altres organitzacions. El dia 23, a la tarda, foren rebuts en audiència pel Sant Pare al qual havien regalat un automòbil per a les Missions.

En l'allocució de consuetud en aquests casos, els digué el Papa: «Vosaltres, dilectes fills, estimeu la vostra pàtria; voleu servir-la amb fidelitat i amor, aquest és el vostre deure. També el Sant Pare — vosaltres ho sabeu bé — estima l'Alemanya i els seus fills alemanys. És més, el Sant Pare pot dir que estima tothom, que el seu amor abasta els que són prop i els que són lluny. Tot el que aquests joves havien tantes vegades repetit i confirmat ha causat al Sant Pare una profunda satisfacció. Confirmat, remarcava el Sant Pare, perquè ja estava ben convençut que ells representaven tota la joventut catòlica, justament en aquesta hora tan singular, tan important, tan difícil, tan fosca i per al Sant Pare tan dolorosa i que representaven la joventut catòlica que era la millor reserva per a la resistència i per a la conservació de la vida catòlica a Alemanya. Perquè són inminents hores difícils tan greus com les presents; poden venir hores encara més difícils en què tot esdevingui problemàtic, en què tot trontolli. Però, fills caríssims, podeu estar ben certs que hi ha una cosa del tot segura i gens dubtosa: que el bon Déu, que Déu omnipotent estarà amb vosaltres i amb el Sant Pare, que mai

no estarà en contra. El Redemptor ressuscitat diu a tothom, i particularment a vosaltres, el que digué als seus Apòstols afligits i temorencs: No tingueu por, no dubteu, jo estaré sempre amb vosaltres.

Va acabar donant-los la benedicció apostòlica que desitjava — va dir — que arribés «a tota la joventut catòlica, a tota la joventut alemanya. El Sant Pare vol beneir tots els joves, cadascun dels joves: tots els qui estan units amb ell perquè perseverin en aquesta unió; els qui no estan amb ell perquè s'hi acostin.»

La benedicció del Sant Pare no es va assentar gaire bé als capdavanters del nacional-socialisme. La premsa del partit va emprendre una campanya tendenciosa atribuint caràcter polític a la peregrinació, com si — diu l'*Osservatore Romano* — ésser rebuts i beneïts pel Sant Pare i assistir devotament al Pontifical de la diada de Pasqua no fossin, per als creients, una pura i veritable manifestació de pietat religiosa. El *Völkischer Beobachter*, òrgan oficial del partit, deia que els joves catòlics havien aclamat el Papa i li havien presentat un homenatge de fidelitat en nom de les joventuts catòliques d'Alemanya donant la impressió d'estar més disposats a servir el Papa que la pàtria alemanya. Ja que situen la Religió per damunt de la pàtria — diu — que s'atinguin a les conseqüències, que no es feren esperar.

Els peregrins viatjaven en 58 autocars: el dia 28 d'abril, travessaren la frontera germano-suïssa per Ottarbach, prop de Basilea. La policia secreta ajudada per escamots de camises brunes escorcollà minuciosament els peregrins, el arrabassà els uniformes i les insignies, els prengué les motxiles on duïen el recapte, les medalles i objectes beneïts, les fotografies i tots els altres records de Roma. Sofriren molts maltractes i els costà no poc de reprendre el viatge de retorn a les llars respectives.

El dia 6 de maig, en adreçar el Sant Pare la paraula a un altre grup de peregrins alemanys, alludí als susdits incidents amb aquestes paraules: «En nom d'un pretès cristianisme positiu hom vol descristianitzar l'Alemanya per conduir-la a un paganisme bàrbar; hom ho prova tot per pertorbar la vida cristiana catòlica. Esperem que vosaltres, peregrins de Roma i del Vaticà, al vostre retorn a la pàtria, sereu més ben rebuts i més ben tractats que aquells braus joves, fidels a l'Església i a la pàtria que fa poc vingueren a visitar el Pare comú. Els recordem, i els esmentem amb honor i amb elogi davant tot el món catòlic i civilitzat. No podem dir el mateix, hem de dir el contrari dels responsables d'aquell acolliment i d'aquells tractes. — M. R.

PROTESTES CONTRA LA PERSECUCIÓ DE MÈXIC. — La campanya de propaganda empresa pels Cavallers de Colom comença de donar els seus fruits; en el fascicle anterior parlàvem de la moció del senador Borah i dels debats promoguts sobre aquest afer en la Cambra dels diputats dels Estats Units. Ara la protesta ve del Canadà: l'Assemblea legislativa de la província de Quèbec ha aprovat, per unanimitat, aquesta proposició:

«Aquesta cambra, sense intenció d'intervenir en els afers de països

estrangers: a) Constata, amb disgust, el dissortat desacord existent entre els governants i el poble de Mèxic pel que fa a les llibertats de cultes i d'ensenyament. b) Expressa el desig que les grans potències cristianes exerceixin una pressió diplomàtica sobre els governants de Mèxic per tal que es comportin amb major justícia envers llurs administrats. c) Adreça un testimoni d'adolorida simpatia i un homenatge d'admiració als mexicans que ja fa massa temps que sofreixen per llur fe i llur consciència.»

El diputat Crête, autor de la proposició, la va defensar dient que els perseguits de Mèxic són germans nostres de fe i que no podem restar indiferents davant llurs sofrències; que la província de Québec té el deure de prendre la iniciativa d'una acció diplomàtica, en la mesura de les seves forces, per tal de fer cessar la persecució; que l'àmplia tolerància atorgada en el país a tots els grups religiosos posa els canadencs en una excel·lent posició per a reclamar que a tot arreu es respecti la llibertat religiosa. El ministre Perreault, en nom del Govern, va dir que esperava que la veu de la província de Québec seria escoltada, puix que no hi ha res més sagrat que les llibertats de consciència, de cultes i d'ensenyament.

Gairebé al mateix temps sorgia a Bèlgica una altra protesta pel mateix motiu: la signen nombrosos ministres, ex-ministres, senadors, diputats, professors de les Universitats de Luvaina, de Lieja i d'altres Institucions científiques, presidents i dirigents d'associacions catòliques de caràcter social i cultural, publicistes, literats i les organitzacions de joventut.

Reprodueix el text d'una protesta anterior formulada l'any 1927 en iniciar-se la persecució, i acaba amb aquest paràgraf: «Avui que els catòlics mexicans es veuen privats, més cruelment que abans, del dret d'encomanar-se a Déu en llurs esglésies, i d'ensenyar la religió cristiana, nosaltres sentim el deure de renovar la nostra protesta i, fent-nos ressó filial de les Encíclics *Iniquis afflictisque* i *Acerba animi* en què el Sant Pare ha denunciat al món la trista situació de Mèxic, adrecem als nostres germans de fe una salutació fraternal i preguem amb fervor a la Mare de Déu de Guadalupe, patrona dels mexicans, que torni a llur pàtria la pau interior, la justícia social i la completa llibertat religiosa.»

Dins Mèxic mateix també s'han aixecat protestes. Una de les més dignes d'esment és la continguda en els dos manifestos de la Federació d'Estudiants universitaris del Districte Federal, adreçats l'un al President Cárdenas i l'altre al poble. No són precisament contra la persecució religiosa però anatematitzen la pretesa política socialista del Govern i la tirania de Calles. Heus ací algun dels paràgrafs més suculents:

«Davant l'evidència de la realitat, hem d'afirmar que, malgrat les repetides afirmacions en contrari fetes pel President, el *callisme* viu i respira, cada dia més, en les institucions públiques de Mèxic i emmetzina amb la demagògia, la venalitat i la corrupció tots els sectors de l'organització oficial. Perquè, per més que es digui en contrari, el monopoli de Calles sobre el sucre, la llet, la sal i la carn continua pesant feixugament sobre la misèria del poble. Perquè, malgrat la pro-

clamació d'un fals socialisme, feta per ignorants o interessats, el proletariat s'escanya entre els tentacles d'una burgesia astuta composta d'amics i de protegits del general Calles.»

«Cal expulsar del ministeri els socialistes milionaris que prediquen llur amor al proletariat des de la còmoda poltrona del ministeri però que són moralment i intel·lectualment incapaços d'anar personalment a inculcar als obrers les doctrines que prediquen i de viure conforme a elles.» Diuen que si el President Cárdenas no provoca immediatament un canvi polític quedarà reduït a fer el paper «d'instrument per a perpetuar el despotisme de la fracció que deu anys ha que detenta il·legalment el poder. Nosaltres, estudiants universitaris, deplorem amb totes les nostres forces el pretès socialisme oficial perquè el considerem fals i insincer, puix que el ministeri està compost, gairebé exclusivament de capitalistes reaccionaris monopolitzadors de la riquesa pública.»

Ara no val a dir qu'es tracta de maniobres *clericals* puix que l'entitat protestatària és una associació composta exclusivament d'autèntics estudiants universitaris i no té cap caràcter polític ni confessional. — *M. R.*

MONS. LEÓNIDAS FEDOROV. — El dia 7 de març passat, va morir a Viatka (Rússia) Mons. Leónidas Fédorov, exarca de l'Església Catòlica russa de ritus bizanti. Era natural de Petersburg (avui Leningrad); va començar els estudis eclesiàstics a Rússia i els va acabar a Roma d'on va tornar, ordenat de sacerdot catòlic de ritus bizanti, amb el propòsit de restaurar aquest ritus tan perseguit, puix que el tzarisme amb prou feines tolerava els catòlics de ritu llatí i perseguia a ultrança els de ritus oriental als quals considerava com una mena de cismàtics de l'Església oficial. Aquest primer assaig va acabar amb l'empresonament i la deportació del jove sacerdot, acusat de proselitisme catòlic, delictes molt castigats en aquell temps. Passà tres anys a Tobolsk (Sibèria) fins que obtingué llicència per tornar-se'n a Roma.

Aviat va tornar a Rússia amb el títol d'Exarca: mercès a la tolerància dels primers anys de la revolució, pogué obrir, a Leningrad, una capelleta catòlica de ritus bizanti des de la qual, durant alguns anys, exercí un apostolat ben fructífer. El seu zel el féu una de les primeres víctimes de la persecució que, ben aviat, es desfermà contra els catòlics: en 1923, fou empresonat i condemnat a deu anys de reclusió. Va passar un any a les presons de Moscú, quatre al camp de concentració de Solovki, illa glaçada de la mar Blanca; després li varen commutar la reclusió per l'exili que complí en diversos llocs, en un isolament complet i en condicions de vida sumament dures. Ha mort a Viatka, ciutat secundària del nord-est de Rússia.

Mons. Fédorov tenia dos ideals: l'Església i la pàtria que ell volia que tornés a l'Església: els havia dedicat la vida i Déu ha acceptat el seu generós sacrifici. — *M. R.*

MOVIMENT INTERNACIONAL

LES ELECCIONS HONGARESSES. — La consulta popular a què ha estat sotmès el poble hongarès ha donat resultats bastant sorprenents. El comte Bethlem, que fou durant deu anys president del Consell totpoderós i el qual, després del seu retir voluntari, restà el cap del partit més important, no és actualment altra cosa que un simple diputat. Rodejat d'un grapat de partidaris fidels, sembla que no figurarà ja en la vida política hongaresa més que com un testimoni d'una època desapareguda.

L'atac ha estat menat per Eckhardt, el qual representava Hongria a la S. D. N. quan la queixa de Iugoslàvia fou examinada a Ginebra. El senyor Eckhardt, cap del grup dels agraris, ha menat contra Bethlem una intensa campanya per mitjà de discursos i d'articles. Atacs contra la gran propietat, contra els costums parlamentaris; Eckhardt no perdonava coses ni persones. Sostingut pels estudiants i els elements joves, exigia la desaparició de l'escena política de tots els polítics d'avantguerra. Bethlem era acusat d'haver ferit la reforma electoral i de voler mantenir la influència de les banques i dels industrials. La dissolució del Parlament es demanava amb insistència com a preludi del sanejament de l'atmosfera política del país.

El vell Bethlem finí per inquietar-se del que de primer antuvi cregué que no serien més que picades de mosquits. El general Gomboes, president del Consell, fou encarregat de desautoritzar Eckhardt. Efectivament, aquest últim presentà la seva dimissió de delegat de l'Hongria a la S. D. N. Això s'esdevenia a finals del mes de gener darrer. El president del Consell no cregué oportú de contradir el comte Bethlem, qui, a més, havia afavorit els seus començaments polítics quan no era més que el capità Gomboes. Però el protegit no havia de trigar gaire a prendre la seva revenja sobre el seu massa molestós protector.

L'autoritat del president del Consell depenia de la fidelitat de la seva majoria, de la qual el partit més important, la Unió Nacional, reconeixia el comte Bethlem per cap. De menys de 50 anys d'edat, ple d'ambició, el general Gomboes era natural que es sentís temptat de sostreure's a aquesta tutela. És així que la dimissió d'Eckhardt no relaxà en absolut els lligams que unien aquest últim amb el general Gomboes. Aquest darrer, per altra part, atragué al seu joc el cap dels cristians-socials, Wolff. Però això no era encara prou, i el general Gomboes emprengué la tasca de constituir-se un partit poderós i ben seu.

Des de feia una desena d'anys, existia a Hongria una nova generació que es preparava per al poder. Composta d'antics combatents, contra-revolucionaris i anti-marxistes, és proposava d'alliberar la terra hongaresa del jou de la finança internacional. Fent ressaltar que el 9 per 100 solament dels diputats tenien menys de 40 anys, aquests joves de llargues dents eren de l'opinió que el Parlament no havia d'ésser un «asil de descans per a magnats cacoquímies». La *Societat de política nacional* i la *Turul*, la més important associació d'estudiants, s'unien per a demanar reformes: reforçament dels poders del regent, repartició dels

grans dominis, desenvolupament de la instrucció, organització d'una representació corporativa. Fou creat un partit que prengué el nom de *Generació de les reformes*. La seva organització fou calcada sobre els models feixista i hitlerià, amb milers de funcionaris per a servir-li de quadres. En aquest nou partit pogueren retrobar-se els elements als quals no satisfien els antics partits parlamentaris. És així que els antics combatents pertanyents al partit de la *Unió Nacional* enviaren una adhesió al general Gomboes. El comte Bethlem sentí passar el vent del fracàs, i intentà defensar-se. Els amics que tenia al ministeri presentaren llur dimissió. El general Gomboes els reemplaçà immediatament per homes dels quals podia estar segur: Kosma, antic coronel d'Hússars, i Bornemissza, un dels joves dirigents més destacats de la *Generació de les Reformes*. Constituït en aquesta forma, el ministeri Gomboes es presentà davant el Parlament el 5 de març. Al mateix mati, el partit de la *Unió Nacional* havia votat per unanimitat una ordre del dia de confiança al ministeri. La pau semblava feta amb el comte Bethlem. Però era solament una maniobra. A les 5 de la tarda, al començament de la sessió, el president de la Cambra dels diputats llegia el decret de dissolució que el general Gomboes li havia lliurat amb un somris.

Aquest cop per sorpresa era la prova evident que el general Gomboes tenia tota la confiança del regent Horthy, que acabava de celebrar el XV aniversari de la seva ascensió al poder i l'autoritat del qual és sempre indiscutida. I, d'avui a demà, el comte Bethlem es veié abandonat per la majoria dels membres del seu grup.

* * *

Havent-se fixat les eleccions per al 7 d'abril, la campanya electoral començà tot seguit. Donada la rapidesa amb què s'havien succeït els esdeveniments, havia mancat temps per a fer votar la reforma electoral, i els adversaris del comte Bethlem es llançaren a batre'l amb les mateixes armes que havia forjat per assetjar d'una manera que ell creia durable la dominació del seu partit. S'ha de reconèixer que el sistema imaginat no deixa d'ésser humorístic i pintoresc.

Perquè una candidatura sigui vàlida, cal que sigui objecte d'una demanda signada almenys per 5.000 electors. Hom pot imaginar fàcilment els fraus a què dóna lloc una pràctica semblant. Els partits comprèn falsaris professionals, els quals són encarregats d'imitar les signatures. Naturalment, les queixes abunden, però ¿com treure l'aigua clara en una tal confusió? A més, sobre 245 diputats, 199 són elegits per escrutini públic. Les operacions són simplificades a l'extrem. Els electors de cada partit es reuneixen en grups separats davant de cada oficina de votació, i el president no ha de fer altra cosa que comptar-los.

* * *

Els resultats donen al general Gomboes una majoria de dos terços. És ell el gran beneficiari de l'operació, car els guanys dels agraris del partit Eckardt són lluny de respondre a les esperances que havien tingut. Quan als altres partits, resultaren totalment derrotats. El comte Bethlem no sortí elegit més que perquè el general Gomboes no li oposà cap adversari. La minoria alemanya, que compta amb uns

500.000 membres, no tindrà representant al Parlament, ço que provoca les queixes agredolces dels periòdics del Reich. El marquès Pallavicini, cap del legitimistes i defensor de la influència francesa a Hongria, ha estat batut pel ministre Bornemissza, de la *Generació de les Reformes*. I ha estat amb molts treballs que els legitimistes han pogut fer passar dos de llurs candidats en l'escrutini secret. Els marxistes han perdut llocs inclús en les circumscripcions on el vot era secret. El representant dels grans industrials hongaresos, Fenye, és vençut per un candidat de la *Generació de les Reformes*, d'escassament trenta anys. En la *debacle*, el comte Bethlem resta sol amb 4 partidaris. Ha manifestat la intenció de fer un viatge a l'estranger. Després de semblants emocions, és comprensible que tingui necessitat de calma. Sobretot, si intenta prosseguir la lluita, la qual cosa, de moment, sembla molt dubtosa.

Car el general Gomboes és amo de la situació. Gaudint de la confiança del regent, sostingut per elements militars i cap d'una poderosa majoria que li és molt addicta, el triomfador tindrà la possibilitat d'aplicar el seu programa, que comporta 95 punts. Un pla de 4 anys és previst. No és dubtós que Hongria està en marxa vers un règim totalitari i que la *Generació de les Reformes* s'esforçarà a justificar el seu nom. En política estrangera, han de fer els possibles per mantenir la balança igual entre els dos grans països amics d'Hongria: Itàlia i Alemanya. Les relacions amb Polònia són excel·lents, fins al punt que els dos governs desitjaven vivament tenir fronteres comunes. Però caldria, per a poder realitzar això, que Praga renunciés a l'Eslovàquia, que no és certament el cas. Amb Iugoslàvia, hom preconitza una aproximació. — L. O.

REVISTA DE PREMSA ESTRANGERA

LA MORT DEL MARISCAL PILSUDSKI. — La mort del gran patriota polonès causà sensació arreu d'Europa. Els comentaris de la premsa internacional, en posar de relleu els diversos punts de vista, demostren una vegada més dos fets: l'admiració que tothom tenia a l'artífex de la nova Polònia, i la incertitud que regna en allò que es refereix a la política polonesa després d'aquesta mort.

Els diaris alemanys. — El «Berliner Tageblatt» deia: «Al mariscal Pilsudski correspon el mèrit d'haver contribuït a millorar les relacions entre Alemanya i Polònia, relacions que trobaren llur expressió en el Pacte d'amistat germano-polonès. El Tractat constitueix, a més, una preciosa contribució a la pau europea.»

L'òrgan oficial nazi, el «Voelkischer Beobachter», escrivia: «Alemanya ha inclinat les seves banderes i els seus estàndards davant la tomba del gran estadista que tingué el valor de col·laborar francament amb l'Alemanya nacional-socialista. Serà un mèrit immortal de Pilsudski d'haver col·laborat amb el Fuehrer alemany, en les negociacions que acabaren amb una obra d'amistat entre dues grans potències de l'Europa central.»

Els diaris francesos. — De «Le Journal»: «La mort del mariscal Pilsudski és un esdeveniment d'una gran gravetat per a Polònia, l'evolució política de la qual estava lligada amb les opinions del mariscal. És un esdeveniment de gran importància per a Europa, per a la qual l'estabilitat polonesa és un element essencial.»

«Le Petit Parisien» creu que «la política del difunt mariscal continuarà essent la política oficial polonesa, però és massa aviat per a fer pronòstics sobre el desenvolupament d'una situació en la qual el factor personal representava un paper molt important.»

«Le Matin» diu que «França ha admirat sempre l'energia i el patriotisme del mariscal Pilsudski, i s'inclina amb respecte davant les despuilles de l'home que reconquerí la llibertat per a la seva pàtria.»

«Excelsior» es pregunta quina serà la sort que correrà el règim polític que el Mariscal Pilsudski instituí l'any 1926, i quina serà la tendència política exterior, després de la mort de l'home que tant contribuï a l'aproximació germano-polonesa.»

Els diaris hongaresos. — El diari catòlic «Uj Nemzedek» escriu que «ningú no podrà substituir Pilsudski, que fou el veritable restaurador de la nació polonesa. Fou un sincer amic de la noble Hongria, i li devem l'actual amistat húngaro-polonesa, que hem de fer que continuï en el futur.»

El diari «Nyozorai», òrgan del comte Bethlem, recorda que «quan Pilsudski fou tancat pels alemanys a la fortalesa de Magdeburg per haver prohibit a les seves legions que juressin la fidelitat exigida pels alemanys, el comte Esteve Tisza intervingué enèrgicament per tal que posessin en llibertat el mariscal. Cap diferència no separa els nostres dos països en el passat ni en el present. És evident que la mort de Pilsudski no canviarà en res les relacions húngaro-poloneses.»

La premsa austriaca. — El diari «Montagblatt» diu que «la política estrangera de Polònia experimentarà ara, després de la mort del mariscal Pilsudski, una nova orientació en sentit francòfil. Pilsudski no tindrà successors, per tal com les dictadures no es transmeten per herència. És probable que la fracció que fins ara havia viscut allunyada del poder torni a tenir la seva antiga influència. La mort del mariscal en plena negociació europea és un esdeveniment d'una gran importància, ja que Polònia no ha fixat encara definitivament la seva posició en les grans qüestions europees.»

La premsa polonesa. — El diari d'oposició de dreta «Kurjer Warszawski» publicà un article titulat «El mariscal Pilsudski és una personalitat històrica», en el qual diu:

«La nació tota se sent emocionada per la mort del mariscal Pilsudski, del qual admira les qualitats eminents i la força de voluntat. En aquests moments no hi ha divergències ideològiques que separin els polonesos. Tots sentim en la nostra ànima la dolor que produeix a la nació la mort del gran estadista, que des de la seva primera joventut dedicà totes les seves forces al servei de la pàtria.

»Pel que es refereix a l'esdevenidor, hem de pensar-hi amb sang freda. Acabem de perdre un home que ha influït amb la seva força el

curs dels esdeveniments, que ha decidit sovint tantes qüestions polítiques, que s'ha carregat damunt les seves espatlles tantes responsabilitats i ha aconseguit de fer de Polònia una nació sòlida i ben organitzada.

L'Estat ha deixat d'ésser governat per la sola força incommensurable d'un sol home. El President de la República acaba de declarar que d'ara endavant aquesta responsabilitat pertoca a tot el poble polonès, que amb tant d'amor ha anat seguint l'obra realitzada pel mariscal Pilsudski.» — L. J.

LA SIGNATURA DEL PACTE FRANCO-SOVIÈTIC I LES CONVERSES DE MOSCOU. — Els nostres lectors ja saben que ha estat signat un pacte entre França i la Unió de Repúbliques socialistes soviètiques i que, com a conseqüència d'aquesta signatura, s'han celebrat a Moscou unes converses entre Laval i les personalitats responsables del Govern dels soviets. La premsa internacional dona una gran importància a aquests esdeveniments. Traduirem solament els paràgrafs més importants dels comentaris més sobressortints de la premsa internacional.

La premsa francesa. — «Le Petit Parisien» escriu que mai al país dels Soviets no s'havia fet a un home d'Estat estranger una acollença tan profundament espontània. La lliure manifestació del poble a honor de Laval demostra que l'acord dels dos governs ha trobat ressò en el cor del poble. Arreu, tant entre els dirigents com entre el poble, se sent el desig ardent de consolidar i de desenvolupar la naixent amistat entre ambdós països.

«Le Petit Journal» diu que «no es tracta d'un viatge de pura fórmula. Les converses han estat influïdes per elements psicològics molt profunds, i és per això que han despertat un gran interès.» I continua: «No és la consagració efectiva i solemne del metòdic treball diplomàtic i del règim soviètic.»

«L'Oeuvre» escriu que la mort de Pilsudski fou el tema principal de les converses de Moscou; en aquestes converses s'ha tractat detingudament també de l'aplicació en la pràctica del pacte franco-soviètic que acaba de signar-se. Els discursos confirmaren l'acord polític, i podem dir que aquestes jornades han estat marcades per una comprensió absoluta que permet a Laval d'apreciar com França és estimada a la URSS.»

«L'Echo de Paris» es pregunta quina serà la futura orientació de Polònia. «¿Serà una aliada d'Alemanya o una aliada de França, o intentarà una mena de neutralitat? Tot depèn de la forma que prengui la cooperació franco-russa.»

«Le Matin» opina que «a priori» aquest pacte no hauria de trobar oposició.

«Le Jour» també és favorable a l'anterior idea i demana que Polònia entri clarament en aquest camí, ja que un pacte de no agressió general seria la fórmula feliç per a una política de la qual depèn la pau europea.

«Le Journal» desaprova el desenvolupament del pacte, si no té com a corollari la no ingerència bolxevic en els assumptes interiors de França. «Laval — afegeix — ha hagut d'explicar-se així als nostres dos amics Kalinin i Molotov.»

Tenint en compte que en el seu discurs de Moscou Stalin elogià la legítima obligació de França d'armar-se per mantenir la seva seguretat i que aquest concepte del cabdill soviètic està en oberta contradicció amb el que han vingut sostenint els comunistes de França, resulta molt interessant el següent comentari de «L'Humanité», l'òrgan oficial del partit comunista francès.

Diu «L'Humanité» que no hi ha cap contradicció entre la posició de Stalin i la dels comunistes francesos amb referència a la defensa nacional de França i afegeix que «els comunistes no planten la bandera en els fons, ja que no condemnen l'exèrcit com a tal, atès que no desconeixen la idea de pàtria, però volen conquerir per a les masses treballadores el dret a la seva bandera, el dret al seu exèrcit i el dret a la seva pàtria. Mentrestant, volen salvaguardar totes les riqueses materials i culturals del país. La URSS és la nostra muralla i la volem defensar contra els seus enemics, contra el hitlerisme francès i contra el hitlerisme alemany, que són els perills essencials del moment. Volem defensar els treballadors francesos, alemanys i soviètics amb un mateix esforç.» Tot plegat, com pot apreciar el lector, un notable equilibri per a quedar bé, per a desvirtuar el ridícul que els ha fet fer Stalin.

La premsa alemanya. — El discurs que pronuncià Litvinov en un dels banquets donats a honor de Laval, a Moscou, provocà una viva irritació a Alemanya. La premsa qualificava de ciniques les afirmacions que el tractat franco-soviètic no va adreçat contra ningú i que completa el pacte de la Societat de Nacions. Els diaris alemanys abunden tots en el mateix punt de vista. Això ens evita de reproduir gaires articles. Solament amb un extracte de l'òrgan catòlic «Germania» el lector podrà fer-se càrrec del punt de vista alemany:

«És tot el contrari; el tractat és un instrument polític destinat a anihilar tot el que conté el Pacte de la S. de N.»

Comentant la declaració de Laval sobre el manteniment de la pau, acusa Litvinov d'haver sabotejat continuament aquesta idea amb la seva «tàctica encaminada a excloure Alemanya de la comunitat europea».

El «Germania» afegeix:

«Les iniciatives de Litvinov no són mai cap bon auguri per a la pau d'Europa. Quan se celebraren les entrevistes entre els estadistes anglesos i alemanys a Berlín, el Govern alemany va donar en la seva resposta una prova de la seva bona voluntat. El seu honor i el seu interès nacional li prohibien d'anar més enllà.»

La premsa anglesa. — El «Daily Telegraph» comenta amb simpatia el tractat franco-rus i demostra que els acords d'aquesta mena estan en l'ordre de les idees exposades per la Wilhelmstrasse als ministres anglesos durant llur recent viatge a Berlín. Després el diari escriu: «Les reserves que posa Polònia no constitueixen el principal obstacle; la veritable dificultat serà l'estipulació segons la qual Lituània s'ha d'en-

tendre abans amb Polònia. Els petits Estats bàltics comencen a plantejar problemes que dissortadament recorden els d'altres temps, que tenien llur origen en els Estats balcànics.»

Després es felicita dels nous esforços de Laval per a construir un sistema de seguretat a l'Est. Anglaterra, diu, no es desinteressa de cap nou esforç en l'organització de la seguretat europea, i aquest és l'objecte essencial de la visita de Laval a Moscou.

El «Times», comentant la conferència de Kaunas, diu que els tres Estats bàltics han demostrat una voluntat comuna de contribuir a la seguretat col·lectiva, la qual pot influir favorablement en la situació de l'Est d'Europa.

L'esmentat diari es manifesta inquiet per les disputes entre Lituània i Alemanys a propòsit del territori de Memel i acaba dient: «En la mesura que depèn de Lituània, es pot confiar que no es farà res que pugui pertorbar els esforços dels Estats bàltics per a organitzar la pau.»

La premsa hongaresa.—Els diaris hongaresos dediquen grans espais a donar compte del viatge de Laval a Moscou, però en general els comentaris no demostren cap simpatia per les negociacions franco-soviètiques. — *L. J.*

EL CONFLICTE ENTRE ITÀLIA I ABISSÍNIA.—Aquest conflicte ha arribat a un moment decisiu. Arran dels rumors de mobilització general per part d'Abissínia i de la mobilització efectiva d'Itàlia, s'ha afirmat repetidament que França i Anglaterra volien intervenir, en qualitat de mitjanceres. Vegeu aquest comentari del «Giornale d'Italia», que il·lustra sobre aquest punt:

«Aquests rumors són un «alerta» inútil. Els Governos de Londres i de París no han fet cap gestió ni pressió de cap mena. Creiem que els dos Governos amics són molt lluny d'arribar en aquest propòsit, que no s'ajustaria al dret legítim d'Itàlia de defensar els seus interessos colonials. Itàlia volgué donar proves de practicar una política d'amistat i col·laboració respecte a Etiòpia, però no ha trobat com a contrapartida res més que una política d'hostilitat de primer passiva i després activa, que ha provocat sagnants incidents a la frontera. Per consegüent, Itàlia té el dret i el deure de sortir a la defensa dels seus interessos amenaçats. Itàlia demana a l'Àfrica les mateixes garanties de seguretat que altres països reclamen per a ells mateixos a Europa. Els governs europeus hauran de tenir present tot això.»

L'òrgan governamental italià acaba posant de relleu que, malgrat els seus compromisos militars a l'Àfrica oriental, els italians estan disposats a fer front a tota eventualitat a Europa en el cas que fracassés l'obra de col·laboració que desitgen veure realitzada. — *L. J.*

LES RAONS DE L'ALIANÇA FRANCO-RUSSA.—Després de la signatura del pacte franco-soviètic, resulta interessant aquest fragment de «La France et ses Alliances», d'André Tardieu, publicat l'any 1910. Fins a cert punt, aquesta tendència envers una aliança amb Rússia potser dona un significat diferent a la recent aliança franco-soviètica:

«L'aliança franco-russa pot ésser considerada com el tipus perfecte del matrimoni de conveniència—i que ningú no entengui per això una unió imposada als contractants per una voluntat estranya, sinó una unió que tot i ésser nascuda de la justa apreciació dels interessos, respongué, una volta conculsa, als sentiments recíprocs.

Per convèncer-nos-en, no cal fer res més que considerar un mapa.

L'endemà de la guerra de Crimea, Bismark afirmava que «l'aliança franco-russa resulta de la naturalesa de les coses».

En efecte, el dia que l'Imperi rus i la república francesa van registrar en un tractat d'aliança la comunitat duradora de llurs interessos permanents, van treballar per augmentar llur pròpia seguretat, alhora que per fortificar l'equilibri d'Europa.

És cert que la història interior de Rússia ha afegit, en aquests darrers anys, una dificultat més a les que ja existien. Convé no exagerar la gravetat d'aquest desacord. Els tractats pels quals els pobles associen llur acció exterior prescindeixen essencialment de la política interior. L'analogia dels règims i les institucions importa poc, si els interessos internacionals no concorden. En canvi, la concordança d'aquests interessos basta per a justificar el contracte d'aliança. Francesc I no sentia cap repugnància d'aliar-se amb el Gran Turc.

Avui com ahir, i demà com avui, aquesta aliança sincerament portada és i serà igualment indispensable als contractants.

Perquè un canvi fos justificat, caldria que Europa deixés d'ésser Europa.» — L. J.

EL CERCLE FRANCO-SOVIÈTIC. — El «Voelkischer Beobachter», òrgan del partit nazi, ha publicat el següent comentari, que reflexa la posició oficial del Govern del Reich davant l'aliança entre França i la Unió Soviètica:

«Laval i Potemkine han volgut evidentment mostrar al món allò que els dos països militars més grans d'Europa estan disposats a considerar com la realitat de llurs preocupacions polítiques. Han volgut provar que tots dos estaven habituats a orientar llurs objectius segons el radi d'acció de llurs canons i de llurs avions de combat i no segons la fraseologia pacifista dels asmàtics de Ginebra i dels vells que aspiren al paradís i que ja no tenen forces per a imaginar-se Europa, com ho fan a París i a Moscou, submergida novament en l'infern d'una altra guerra.

Aquesta força, afirmem nosaltres, els dirigents del Quai-d'Orsay i del Kremlin la posseeixen intacta. En efecte, ¿què representen per als estrategs sanguinaris de Moscou alguns milions més de morts? Per a ells, el quadre no té res d'excepcional. Pel que fa als senyors de París, saben prou bé que la sang dels soldats pot tenir el mateix valor que els beneficis de guerra i les annexions de territoris.

Es per això que Moscou i París havien de reconèixer, per la força de les coses, la identitat de llurs concepcions en el domini de la política internacional, i pel nou pacte que acaben de concloure donen al món una vegada més la prova de llur comunitat de mires.

El bolxevic de Moscou i l'ajudant de París es confirmen mútuament que l'assistència militar que es prometen l'un a l'altre esdevindrà una realitat independentment i àdhuc contràriament al que podrien decidir els vells senyors de la S. de N.

Dit d'altra manera, Ginebra podrà deliberar, mentre Moscou i París actuaran. I actuaran contra l'únic país a què mira efectivament llur nova aliança; volem dir Alemanya! És el Reich nacional-socialista llur adversari, el III Reich, que amb la seva política interior sistemàtica i de ràpid redreçament, ha aixafat el comunisme a l'Europa Central i s'ha atret, per aquest motiu, l'odi implacable dels bolxevics. És l'Alemanya conscient dels seus drets, que ha posat fi a la política d'arbitrarietat i opressió inaugurada pel tractat de Versalles i és esguardada amb ulls irats pels generals de París.

Un full parisenc escrivia que sembla que durant 35 anys els francesos no han après res. En 1900, França i Rússia treballaven per la guerra, i avui els dos principals responsables de la conflagració mundial conclouen una nova aliança. I això que la situació internacional és, tanmateix, un xiquet canviada, i no creiem que la història es pugui repetir tan senzillament com semblen figurar-se els polítics militaristes de París i Moscou.

Un fet ha de prevaler per tot Europa. Havien passat a penes algunes setmanes d'ençà de l'entrada de la U. R. S. S. a la S. de N. que ja Moscou i França es preparaven per a inutilitzar la S. de N. i llançar-la al recó dels trastos vells. Cal remarcar, a més, un altre fet. Els crims de la Unió Soviètica a propòsit d'una pretesa amenaça d'agressió contra ella apareixen com una grossera impostura, ja que els senyors de Moscou se senten prou segurs d'ells per a concloure una aliança ofensiva. L'objecte dels potentats bolxevics ha estat, és i resta la revolució mundial. L'hipermilitarisme de la política de força del Quai-d'Orsay té els mateixos efectes bolxeviquitzants. La nova aliança franco-russa, doncs, tanca Europa en un estret cercle que aixafa el teatre de titelles de la S. de N. com si fos una pera podrida. — L. J.

LA PETITA ENTESA I EL REVISIONISME. — La qüestió revisionista torna a plantejar-se a Europa d'una manera violenta. La «Prager Presse», de Praga, ens dóna el punt de vista de la Petita Entesa sobre un problema tan delicat:

«Segons les notícies que tenim, les converses preliminars que s'han celebrat a Venècia, Hongria i Àustria han plantejat certes qüestions la solució de les quals ha estat lligada a les negociacions sobre el pacte danubià. S'ha tractat en primer lloc dels problemes que es refereixen a l'anomenada igualtat en el camp dels armaments, problemes que han estat plantejats a conseqüència del gest d'Alemanya. L'estudi d'aquestes qüestions ha demostrat que és difícil de pensar a estudiar-les en la pròxima conferència de Roma, o bé exigir llur solució com a condició per a la participació de l'un o l'altre Estat en l'acord danubià.

Car es tracta d'un problema que interessa no solament Hongria, Austria i els Estats que hauran d'ésser representats a Roma, sinó d'un problema que en plantejarà molts d'altres de ben difícils, relatius a les clàusules de desarmament de tots els tractats de pau. En darrera anàlisi, es tracta d'un problema que fou resolt en principi per la ben coneguda declaració de les potències d'11 de desembre del 1932, per la qual es reconeixia la igualtat de drets sobre els armaments dintre el quadro d'un sistema d'aquesta classe en la conca del Danubi. Doncs, no pot fer-se condició prèvia del que resulti del pacte de l'Europa central, una vegada aquest sigui una realitat i entri en vigor. D'altra banda, sembla que aquesta manera de pensar ja ha predominat i que el problema de l'anomenada igualtat de drets no jugarà un paper important en el curs de la Conferència de Roma.

En relació amb els preparatius de la Conferència de Roma, Hongria ha plantejat igualment altres consideracions. Hongria ha declarat que no podia unir-se a la qüestió de la revisió i que havia d'exigir igualment que l'acompliment de la protecció a les minories magiars no pogués ésser considerada com una ingerència en els afers d'un altre Estat. Si aquesta segona exigència és supèrflua, tenint en compte que ja es dona per descomptada i que ningú no vol prendre als magiars el dret d'invocar la protecció internacional a favor de les minories magiars en el sentit contingut en els tractats, així com els altres Estats no volen renunciar al dret d'invocar la mateixa protecció per a les minories que tenen a Hongria, per contra la primera exigència no és acceptable més que en aquella part que correspon al pacte de la S. de N. La propaganda revisionista, que no oblida cap mitjà ni cap mètode, està, en la forma en què s'ha manifestat encara fa ben poc per part d'Hongria, en oberta contradicció amb el principi del respecte a la independència i a la integritat dels Estats de l'Europa central i la manifestació d'aquesta propaganda exclouria la conclusió del pacte les grans línies del qual foren acordades a principis d'aquest any, en el curs de les negociacions franco-italianes, a Roma.

Tot això són fets tan evidents, que és inútil d'insistir. Per això Txecoslovàquia i la Petita Entesa poden esperar amb calma la reunió de la Conferència de Roma, sense plantejar cap mena de condicions, i amb la convicció que no es pot dubtar de l'èxit, perquè tots els participants hi aniran amb una efectiva voluntat de pau i col·laboració.» — L. J.

LA PAU I LA DEMOGRAFIA. — Vladimir d'Ormesson publica a «Le Temps», de París, un interessant estudi, del qual donem els següents principals paràgrafs:

«... ¿Quina ha estat la funció essencial, almenys una de les funcions essencials, d'Europa d'ençà de fa cinc segles? Poblar el món. El vell continent ha constituït un prodigiós planter humà. Ha poblat quasi essencialment les dues Amèriques i Austràlia. Ha poblat qui-sap-les illes disseminades sota tots els cels i en tots els oceans. Seria curiós de saber any per any, segle per segle, les xifres de la immigració europea a totes

les parts del món. Només pel que es refereix als Estats Units d'Amèrica, en cent anys, del 1820 al 1920, s'hi traslladaren no menys de 26.380.000 *blancs*. Això representa el 27,4 % de l'augment general de la població de la República federal. El màxim d'aquesta immigració es registra precisament abans de la guerra, durant els anys 1900 a 1910, amb una importació de 5.550.000 immigrants sobre un augment de població de 15.975.000, o sigui una proporció del 34 %. Si continuem observant el cas dels Estats Units—segurament el més típic—veiem, d'altra banda, que durant la major part del segle XIX la immigració fou lliure. Tothom entrava i fixava la seva residència allí on volia. Fins al 1882 no aparegueren les primeres mesures de restricció. De totes maneres, aquestes mesures anaven principalment destinades a operar una selecció i especialment a restringir la immigració dels asiàtics, més que no pas a restringir la immigració en si mateixa. Però, tot i això, els Estats Units s'omplien. I s'ompliren fins a tal punt, que l'any 1917 entraren en vigor unes lleis que reglamentaven més rigorosament la immigració. La llei del 1924 fixa el contingent anual que la República federal autoritza a penetrar en ella en 165.000 estrangers. La del 1927 redueix aquesta xifra a 150.000, de la qual s'aprofiten un 86 % d'europeus nòrdics i un 14 % de llatins i eslaus. I aquestes mesures protectores s'estenen pertot arreu. Als Estats de l'Amèrica del Sud i a Austràlia, tothom es «protegeix». Les barreres no s'elevan solament contra les mercaderies, sinó també contra els homes. Què passa, aleshores? Que Europa està malalta de congestió. Els dos principals focus d'emigració, l'Alemanya i l'Itàlia, no poden evacuar, com abans, el seu superàvit de població. Itàlia intenta resoldre pacíficament la dificultat mitjançant el cultiu de terres incultes, sanejant regions poc habitables, creant centres de colonització interior. Però i Alemanya?

Quan s'afegeix a això la perfecció del maquinisme, que indubtablement només es troba en el seu principi—perquè qui sap quines seran les aplicacions de l'electricitat i de les ones dintre de 50 ó de 100 anys?—, quan es constata el fet que un obrer substitueix avui dia un equip, es tenen aleshores les dues causes principals de les pertorbacions que sofreix el vell continent. Europa és massa poblada. Ja no pot exportar enlloc l'excedent anual de la seva mà d'obra. D'altra part, Europa té cada vegada menys treball a repartir. Com sortir d'aquest cercle infernal? D'aquestes observacions sumàries es desprèn una conclusió sumària per a França. A conseqüència de la nostra massa feble xifra de població i que el territori francès és ple de recursos, França queda convertida en una gran temptació per a Europa. Temptació tant més gran que ha cessat la immigració extra-europea. Per tant, correm el risc que la guerra es converteixi en una moderna forma d'immigració. I aquesta immigració ja no s'efectuarà entre continents separats per les mars. S'efectuarà pel ferro i pel foc, entre països limítrofs.

—L. J.

DANZIG I POLÒNIA. — El «Polska Zbrojna», de Varsòvia, referint-se a les activitats nazis a la Ciutat Lliure de Dànzig, fa aquest comentari:

«La consigna de Polònia continua essent la mateixa: independentment del color polític que vulgui adoptar el Senat de Dànzig, els drets de Polònia a la ciutat lliure han de restar intactes. Ningú no pot atacar els drets de Polònia i dels polonesos, que en nombre de 40 a 45.000 habiten en aquell territori.

Dànzig està unida a Polònia per lligams geogràfics i econòmics que no podrien destruir-se més que en el cas que el Vistula canviés de recorregut.

Dànzig no pot desenvolupar-se i engrandir-se més que recolzant-se en la República polonesa. Els segles passats en donen proves innegables.» — *L. J.*

EL PERILL MAÇÒNIC A PORTUGAL. — «O Seculo», de Lisboa, diu:

«La Cambra Corporativa de Portugal acaba de votar una resolució per la qual es prohibeix d'ara endavant a tot membre d'aquella Cambra formar part de qualsevulla societat secreta, i especialment de pertànyer a les lògies maçòniques.» — *L. J.*

DRET DIVÍ I TEORIA ORGÀNICA. — El «New-York Times» publica aquesta curiosa notícia:

«Les apassionades controvèrsies suscitades per la teoria orgànica del professor japonès Minodo, que nega el caràcter diví de l'origen i les funcions del Mikado, prenen proporcions tals, que el ministeri públic hi ha hagut d'intervenir. El professor Minodo ha estat sotmès a un primer interrogatori pel procurador general i s'espera en tots els medis que finalment renegarà de la seva teoria.

De totes maneres, en el cas que es negués a conformar-se amb la teoria oficial que atribueix funcions divines a l'emperador, el Govern promulgarà una disposició especial destituïnt-lo del seu mandat a la Cambra Alta i exclouint-lo del cos universitari.» — *L. J.*

LA GUERRA FUTURA. — El «Daily Herald» ha publicat el següent important article:

«La guerra, com totes les coses, evoluciona en un sentit com més va més científic. Sovint hom expresa aquest caràcter científic dient que una guerra futura seria, abans que tota altra cosa, una guerra química i aèria. Hom pronuncia també els mots de guerra bacteriològica.

El caràcter químic de la guerra s'ha afirmat des de fa molt de temps... Hi ha tres categories principals: els explosius, els incendiaris, que són també productes químics, i els tòxics, que també ho són.

Parlem primer dels explosius. Aquells de què disposem són extremadament poderosos; primerament, l'antiga melinita, o trinitrofenol; després, una altra cosa encara més antiga que la melinita i que hom anomena «tolite» o trinitrotoluenà. Hom ha perfeccionat, a més, com ja saben, els mitjans d'utilitzar els explosius amb l'avió.

Al costat dels explosius, tenim els incendiaris, que han d'ésser em-

prats a petites dosis, car interessa d'escampar els focus d'incendi. En aquest sentit, disposem de bombes de fòsfor blanc que tenen una gran eficàcia, car és molt difícil d'apagar el fòsfor blanc amb aigua, i de bombes a la «termita» del tipus d'aquelles bombes «electron» que foren imaginades per Alemanya a l'acabament de la guerra i que contenen una barreja d'alumini i d'òxid de ferro. Aquesta barreja conté tot el que cal per a cremar: el combustible (l'alumini) i el carburant (l'oxigen de l'òxid de ferro). Quan aquests elements entren en acció, la temperatura puja bruscament a prop de 3.000 graus, de manera que res no resisteix a aquest mitjà de calar foc.

Ara us recordaré que vers la fi de la guerra el gran estat major alemany havia projectat un raid sobre Londres amb 36 avions portadors d'aquestes bombes. Hom havia calculat que, deixant a part els que fallessin, amb tot aquest material podrien provocar prop de 15.000 incendis. No hi hauria cap servei de bombers que pogués fer front a una semblant catàstrofe. És, doncs, evident que els mitjans incendiàris superen tots els mitjans de defensa i protecció.

Després dels explosius i els incendiàris, tenim els tòxics. No m'entretindré a descriure-us tots aquests tòxics. En tenim una gran varietat. Són classificats en diverses categories: hi ha els irritants, els asfixiants, els vesicants i els tòxics pròpiament dits.

Entre els asfixiants destaca l'anomenat «palita», o cloroformial de metil clorat, que és també un asfixiant. L'efecte de tots aquests productes asfixiants s'exerceix sobre la mucosa dels pulmons per fer-la permeable al sèrum sanguini, de manera que, en lloc de tenir aire, als alvèols pulmonars hi entra líquid que envaeix l'interiors del pulmó. És com si hom es negués interiorment i això vol dir mort amb terribles símptomes d'agonies que de vegades duren dies enters sense que hi hagi cap remei contra l'acció d'aquests productes.

A més, una cosa nova és que la guerra, estesa sobre tota la superfície d'un país, representa un tipus de combat que els especialistes anomenen la guerra de tres dimensions, per oposició a la guerra antiga, que tenia solament una dimensió. En efecte, un front no és més que una dimensió; una línia són dues dimensions i en passar per l'altura, amb l'aviació, s'obté la guerra de tres dimensions.

Aquesta forma científica i industrial de la guerra fa que tot un país estigui ocupat per l'acció de defensa nacional. És evident, aleshores, que si la totalitat de la nació intervé en la defensiva, l'ofensiva s'hagi d'exercir sobre la totalitat del país, essent cosa tan important de destruir un centre ferroviari o un centre industrial, o àdhuc de destruir la moral de la població. Tot això esdevé una conseqüència necessària del nou caràcter que ha pres la guerra.

Què fer? La defensa passiva? Contra els gasos, els torpedes i els incendis, les mesures preses no tindrien cap eficàcia; les màscares no tindrien cap utilitat, o seria de molt curta durada. Seria hora d'escollir la simple lògica. De dues coses, una: o bé els acords internacionals no poden impedir el retorn de la guerra (i aleshores no és possible d'acontentar-se amb petites mesures ridícules, cal transformar el

país en fotalesa blindada, en ciutadella, cavar ciutats subterrànies, augmentar els armaments); o bé la guerra és un flagell que pot evitar-se (i aleshores no hem de recular davant de cap esforç per a fer-la impossible).» — L. J.

ITÀLIA I LA SITUACIÓ EUROPEA. — L'actitud dels diaris italians davant l'actual situació europea és molt simptomàtica. Itàlia crida terriblement perquè Alemanya vol armar-se, però no es disposa a fer ni un pas endarrera en la militarització del país.

«Il Regime Fascista», de Cremona, ha publicat un article, del qual són aquests paràgrafs:

«Gràcies a la seva percepció intuïtiva de la totalitat de les causes i dels efectes, el Duce anuncia ja fa molt temps que l'any 1935 seria decisiu; les mesures preses per Alemanya, la reorganització «explosiva» de les seves forces de revenja, confirmen la previsió genial de Mussolini. Europa encara pot ésser salvada del desmembrament, per mitjà de la unitat. Però aquesta unitat no podrà ésser assolida sinó per la creació d'un bloc inicial entre les grans potències, començant per les que foren aliades a la darrera guerra.

»Tot el problema es redueix, en resum, a això, car de la seva solució sortiran les solucions a tots els altres problemes. Hom ha intentat cercar vanament aquesta unitat sota el cel de Ginebra. Nosaltres, italians, continuem creient, amb una fe indomtable, que la unitat es realitzarà sota el cel de Roma!»

Per la seva banda, «La Stampa», de Torí, deia:

«Ignorem si els «esperits evangèlics» d'Anglaterra pensen encara en la possibilitat d'una reducció dels armaments; nosaltres, no!»

El «Corriere della Sera», de Milà, en un article titulat «Armaments per a tothom», deia:

«... ¿Podem resignar-nos que el Reich tingui el dret de modificar una situació consagrada pels acords internacionals, mentre altres països que es troben en les mateixes condicions, es veuen impossibilitats de fer-ho?»

«Fins ara, Àustria, Hongria i Bulgària han respectat escrupolosament els tractats, proporcionalment molt més durs per a elles que per a Alemanya. Es lògic, doncs, que es demani avui un augment proporcional de llurs armaments...» — L. J.

LA NEOPAGANITZACIÓ DEL REICH. — Sense comentaris, traduïm la següent informació del diari de Zuric «Neue Zürcher Zeitung»:

«La gran organització nacional-socialista de camperols alemanys «Reichsnährstand» ha publicat enguany un calendari agrícola, la finalitat del qual és contribuir a la «nordificació» espiritual de la població del camp.

»Com és sabut, el ministre d'Alimentació i «Führer» dels camperols

alemanys, Darre, és un dels més convençuts partidaris, i més entusiastes, de la creació d'una nova aristocràcia alemanya basada sobre la «sang» i el «sòl». Tot el personal que té a les seves ordres està integrat per homes totalment convençuts de la necessitat de produir una «regeneració» a Alemanya, concebuda sota el signe del retorn a les virtuts nòrdiques. Aquests són els funcionaris que han redactat aquest calendari agrícola en el qual no solament és ressuscitada l'antiga mitologia germànica, sinó que s'invita el camperol alemany a substituir totalment la cronologia cristiana tradicional, per nocions i símbols pagans.

»Com que aquesta temptativa sobrepassa de molt els pocs innocents i més aviat literaris dels «cenacles» germano-pagans, l'Església catòlica alemanya ha protestat oficialment contra aquesta ofensiva. Després de tota una sèrie de cartes pastorals dirigides contra la tàctica dels subordinats de Darre, el bisbe Berning, d'Osnobruëck, que entre altres missions té especialment la de prosseguir les negociacions per a l'aplicació del Concordat, ha dirigit un nou document, més enèrgic que cap, al ministre d'Alimentació.

«Estic profundament sorprès i emocionat — diu el bisbe en aquesta carta — de veure que el «Reichsnährstand», del qual formen o han de formar part tots els camperols d'ambdós sexes del país, els ofereix un calendari d'aquesta forma... que tendeix, amb ple coneixement de causa, a substituir els esdeveniments cristians per costums pagans. Constatat amb estupefacció que en aquest calendari tots els noms de festes cristianes, àdhuc Nadal, Pasqua de Resurrecció i la Pentecostès, han desaparegut per a deixar lloc a denominacions procedents de les creences germàniques. Al dia 6 de gener, la festa dels Sants Reis és substituïda per la «festa dels tres Asos». Pot llegir-se el dia 22 de febrer (festa de la càtedra de Sant Pere), la «festa de la càtedra de Donar»; i el dimecres de Cendra, passa a ésser el «dia de les cendres de Wotan». El Dijous Sant és substituït per la «Santificació dels olis nocturns», i el Divendres Sant, dia aniversari de la crucifixió de Jesucrist, és transformat en «dia de l'aniversari de la mort de 4.500 saxons assassinats per Carlemany». Finalment, la Pasqua de Resurrecció (*Ostern*, en alemany) és transformada en la «Festa d'Ostara» (que segons sembla, era una deessa germànica de la primavera)...» — L. J.

DESAPAREIX LA RAÇA BLANCA? — En un article de «*Stimmen der Zeit*» el P. H. A. Krose, S. J., tracta seriosament del perill existent, que els pobles blancs, dintre d'un temps previst, poden veure's ofegats pel predomini de les races de color. Per comparació del moviment demogràfic a França i a Alemanya, ve a demostrar els alarmants resultats que pot tenir la limitació dels naixements. En temps de Lluís XIV, França era el país més ricament poblat d'Europa; el seu nombre d'habitants sobrepassava molt el dels països alemanys. Allà als volts del 1850, França i Alemanya comptaven aproximadament els mateixos habitants, o sigui 36 milions. Des d'aquell temps fins a 1914, Alemanya arribà als 68 mi-

lions, deixant França molt enrera, ja que aquesta no podia passar dels 40 milions. També la Gran Bretanya, i darrerament Itàlia, han sobrepujat la població francesa. Dintre de dos decennis, Polònia i Ucraïna, probablement, comptaran també més habitants que França. Ja en el segle XIX, i principalment en el primer terç del XX, les diferents proporcions i el diferent compàs de l'augment de població tingueren com a conseqüència una desviació del centre de gravetat de l'oest cap a l'est. Un desviament semblant de gravitació com el que ha tingut lloc entre França i Alemanya, entre l'Europa occidental i l'Europa oriental, es registrarà previsiblement entre les races blanques i les de color, si el retrocés de naixements en els pobles blancs continua en el mateix grau, o bé pren potser, encara, un increment més gran. La pregunta de quins seran els pobles que ocuparan els territoris avui encara verges, amb això sol queda contestada ja a favor de les races de color, que tenen també sobre nosaltres avantatges d'ordre climàtic i situació geogràfica. A més, els pobles blancs es veuen amenaçats per la «immigració» de la mà d'obra més barata i més modesta del treballador de color, circumstància perillósissima per al manteniment dels pobles. França es troba ja en aquest punt; la immigració de raça estrangera puja a 6 milions, o sigui a un 15 per 100 de la població. A l'Amèrica central i a la del Sud, les races de color i les mestisses es multipliquen en un grau molt més crescut que la tènue capa social més elevada de raça blanca, la influència de la qual retrocedeix sempre més i més. Als Estats Units la raça de color i els mestissos formen ja més d'una desena part de la població i llur nombre augmenta en una proporció molt més crescuda que el dels blancs, que no supleixen ja la manca de població blanca per mitjà de la immigració. L'ocupació d'Àfrica per blancs ha de considerar-se com descartada, i és igualment petitíssima la perspectiva que els immensos territoris verges d'Àustràlia siguin reservats a la raça blanca, donat l'augment poderós dels pobles de l'Àsia oriental. Els pobles blancs haurien d'efectuar un canvi total, si volen conservar llur predomini en l'esdevenidor. — *L. S. Sp.*

LA POLÍTICA DE SIR JOHN SIMON. — El conegut articulista «Pertinax» ha publicat a «L'Echo de Paris», aquest comentari de veritable importància:

«El ministre d'Afers Estrangers d'Anglaterra no gaudeix de cap popularitat personal. No és amic ni de MacDonald ni de Baldwin. Els profetes estan d'acord a anunciar que la tardor pròxima, quan es faci la «reconstrucció» del gabinet, serà tret del lloc que ocupa. Sir John Simon vol defensar la seva pell ministerial, i espera d'una negociació anglo-alemanya no solament la conservació de la seva cartera actual, sinó potser àdhuc l'accessió al poder suprem, ja que la sortida de MacDonald del Gabinet no és més que qüestió de mesos.

»Fins ara, el «Times» l'ha atacat en més d'una ocasió.

»El gener, lord Lothian portà de Berlín l'esquema d'un acord anglo-alemany, i l'exposà en un o dos articles. En aquests articles, sir John Simon hi era posat en una situació no gens còmoda.» — *L. J.*

INDEX

DEL VOLUM XXI

(GENER-JUNY 1935)

PÒRTICS

LA LLIÇÓ DELS ANGELS	3
ESPECTRES	97
PRODUCTIVISME	192
L'ESLLAVISSADA	289
LA POR SUPERSTICIOSA DELS EXTREMS	385
LA TENDÈNCIA CADAVERICA	481

ESTUDIS

BORDOY-TORRENTS, PERE M.	
La Mare de Déu de Gràcia	203
CIRERA I SOLER, JOSEP	
La responsabilitat dels catòlics en els problemes socials ...	100
EL MOLAR, P. NOLASC DE	
Un gran poeta bizanti: Sant Romà	25
El naixement de Crist (traducció)	33
FERRAN, ENRIC	
Montaigne. Aspectes de la seva obra	110
MANYA, JOAN B.	
L'esperit de llibertat en les Universitats medievals	196
L'intellectualisme cristià	388
MASPONS I ANGLASELL, F.	
L'entrada de la U. R. S. S. a la Societat de Nacions	301
PAPIOL, P. REMIGI DE	
De l'Anglicanisme a Roma, passant per Lisieux	394
PATXOT I JUBERT, R.	
Història discreta d'un llibre	7
PUIGDESSENS, JOSEP	
El secret del Beat Pare Claret	292
ROQUER, RAMON, Prev.	
La justícia en Plató	484

LES BELLES LLETRES

MELENDRES, MIQUEL	
Poemes (del llibre d'imminent aparició «La Ruta iHumina- nada»)	313
BOUSSAC, ANDRIU-J. (Occitània)	
Sobre literatura occitana	423

CRÒNIQUES DE L'ESTRANGER

EDELWEIS (Austria)	
Austria, punt neuràlgic per a la política de l'Europa central	212
Actuació de Schuschnigg	418
FALGAIROLLE, ADOLPHE DE (França)	
Stanislas Fumet-V. de la Fortelle	45
El plebiscit del Sarre	131
La revolució, nou estat d'esperit bel·licós	320
Pierre Bernus — André Dumas	413
Paradoxal aliança del burgès francès i de la U. R. S. S. ...	519
FALGAIROLLE, M. ^a ASUNCION DE	
El vot de les dones	318
HEGARTY, R. T. J. (Gran Bretanya)	
La política exterior anglesa en el passat i present	135
La possibilitat d'una altra crisi seguida d'unes eleccions generals	326
El partit liberal d'Anglaterra. — Irlanda, la terra del destí ...	527

LLIBRES & REVISTES

ELS LLIBRES

(Bibliografia i crítica)

EXPLANACIÓ DELS EXERCICIS ESPIRITUALS DE SANT IGNASI DE LOYOLA, del P. Ignasi Casanovas, S. J., per C. M.	49
EN LES HORES CONFUSES, de Ferran Valls i Taberner, per C. Montserrat	49
LA DEVOCIÓ AL SANT PARE, de F. Faber, per C. M.	50
QUAN MATAVEN PELS CARRERS, de Joan Oller Rabassa, per Leandre Amigó	50
CONFERÈNCIES SOBRE VARIETATS COMARCALS DEL DRET CIVIL CATALÀ, per A.	52
NOVUM TESTAMENTUM GRAECE ET LATINE, d'A. Merk, per Fra Marc de Castellví	53
PARAULES CRISTIANES DE JOZEP SALVAT, per C. Cardó	54
SANT BERNAT. — DE LA CONSIDERACIÓ, A EUGENI III, PAPA; versió catalana de Dom Ambrós Ma. Busquets, per C. Cardó	55
UN CHEF: GIL ROBLES, d'A. Boisset, per C. Cardó	56
ALMANAC DE LA POESIA, de la Impremta Editorial Altés, per C. Cardó	56
VERGERET D'ABRIL, de Pilar Tous de Cirera, per Jaume Bofill i Ferro	142
LA SANTA MAJESTAT DE CALDES DE MONTBUI, de Fortià Solà, per R. Roca-Puig	143
LA SAGRADA BÍBLIA. ANTIC TESTAMENT. Vol. X. DANIEL I ELS DOTZE PROFETES MENORS, versió de Joan B. Ma- nyà, per Pere Pous	143
EXPOSICIÓ DEL DOGMA CATÒLIC. SAGRAMENTS. III. PENITÈN- CIA, de Ricard Aragó, per R. Roca-Puig	144

TRIBUT AL VENERABLE APEL-LES MESTRES, per <i>Leandre Amigó</i>	144
LA MISSIÓ SOCIAL DE LA CLERECIA, SEGONS LES ENCÍCLIQUES «RERUM NOVARUM» I «QUADRAGESIMO ANNO», de Josep Ricart, per <i>C. Cardó</i>	145
EL BON VIATGE O LA MORT A CAVALL, d'Henri Ghéon, per <i>O. S.</i>	214
L'IMPERI AUTÈNTIC, de J. Vives Borrell, per <i>O. S.</i>	214
PIETAT, de Miquel Saperas, per <i>Leandre Amigó</i>	215
DOM B. UBACH O. S. B. - LA BIBLIA. Il·lustració pels Monjos de Montserrat, vol. XXIV, 2. L'Exode. El Levític, per <i>Fra Marc de Castellví</i>	217
QU'EST-CE QUE DIEU? QU'EST-CE QUE L'ETRE?, de May Lorenzini, per <i>R. Roquer</i>	330
ON SÓN ELS POBRES?, de J. Puig i Ferreter, per <i>Leandre Amigó</i>	330
LA PRIMERA VAGA GENERAL A BARCELONA I LES SEVES REPERCUSSIONS A VIC, de Rossend Oliveró, per <i>L. Amigó</i>	332
L'ETUDE DE LA PENSÉE. MÉTHODES ET RESULTATS, de G. Dwelshauvers, per <i>R. Roquer</i>	332
POESIES DE RAMON E. BASSEGODA, per <i>A.</i>	333
RECORDANT COSES PASSADES, de Francesc Puig i Alfonso, per <i>A.</i>	333
ALENTOS. BOLETÍN DE ESTUDIOS POLÍTICOS, per <i>N.</i>	334
TALEM, de J. Tharrats, per <i>Lluís Prat</i>	427
EMBRUIX, d'Alexandre Font, per <i>Lluís Prat</i>	428
CANÇONER POPULAR DE L'EXCURSIONISTA, de Francesc Bal·delló, per <i>Lluís Prat</i>	428
ELS NOSTRES POETES. Vols. I al IV. (Jordi de Sant Jordi, B. C. Aribau, J. Rubió i Ors, Joaquim Folguera i Pere Serafi), per <i>O. S.</i>	537
CALIU; guspires i records, d'Eufemià Fort i Cogul, pòrtic de Joan M. Guasch, per <i>S.</i>	538
AL MARGE, poemes de Fra Xavier d'Olot, caputxi, per <i>O. S.</i>	538
HISTÒRIA BÍBLICA. Vol. II. Nuevo Testamento, d'Ignasi Schuster i J. B. Holzammer. Traducció de l'alemany pel P. Jordi de Riezu, caputxi, per <i>C. Montserrat, prev.</i>	539
LA RUTA IL·LUMINADA, poemes de Miquel Melendres. Opus. IV, per <i>C. Cardó</i>	540
JOAN XXII, PAPA OCCITAN, de Jozép Salvat, per <i>C. Cardó</i>	541
LA IRRADIACIÓ ESTÈTICA DE L'OBRA LUL·LIANA, de Guillel·m Forteza, per <i>C. Cardó</i>	541
ELS CASTELLS DELS XIQUETS DE VALLS, de F. Blasi i Valles·pinosa, per <i>C. Cardó</i>	542

LES REVISTES

(Reproduccions i extractes)

<i>L'Església i la civilització</i> , d'A. D. Sertillanges, de LA VIE INTE·LLECTUELLE, traducció de P. Perpinyà	57
--	----

<i>L'Església i el Proletariat</i> , de Fr. Aloyxius Wiesinger, de LA VIE INTELLECTUELLE	61
<i>Els sense Déu. A propòsit d'una exposició</i> , per Henri du Passage, d'ÉTUDES, 5 de juliol, 1934. Paris. Trad. de S. O.	147
<i>Els mitòmans de la unió racionalista: Alfaric, Couchoud, Bayet</i> , a ÉTUDES, 20 abril i 5 de maig 1933. Trad. J. U.	153
<i>Església i Estat. La missió religiosa de l'Estat</i> , pel R. E. Josep Rousseau, O. M. J., a la REVISTA DE LA UNIVERSITAT D'OT-TAWA, abril-juny 1934. Trad. I. de M.	217
<i>El catolicisme del Reich en crisi?</i> , pel Dr. Joseph Ehrle, a SCHÖNERE ZUKUNFT, de Viena, 2 desembre 1934. Trad. de Lluïsa Serra Spielner	237
<i>Una rèplica francesa</i> , de L'AMI DU CLERGÉ (rèplica a l'article anterior)	243
<i>Qui són els veritables aris?</i> , per H. C. E. Zacharias, a LA VIE INTELLECTUELLE, 10 juny 1934. Trad. I. M.	245
<i>Existeix una solució del problema jueu?</i> , per G. Welter, a MERCURE DE FRANCE, de Paris, 1 de febrer del 1934. Traducció L. S. Sp.	251
<i>Sobre la restauració de l'ordre social</i> , per Bartomeu Quetglas, a STUDIA de Palma de Mallorca, agost 1934. Trad. J. M.	335
<i>Feixisme i Comunisme</i> , per Jean Rimaud, a ÉTUDES, 20 juny. Trad. I. M.	341
<i>Un assaig d'estètica marxista</i> , per G. Gadofre, a LA VIE INTELLECTUELLE, de 10 juny 1934. Trad. I. M.	349
<i>Història i causes de la nostra decadència</i> , per Louis Dimier, a LA VIE INTELLECTUELLE, 10 i 25 abril 1934. Trad. B. i P.	430
<i>Id., id.</i> (continuació)	543

LES IDEES I ELS FETS

(Cròniques, glosses, comentaris)

VIDA RELIGIOSA I MORAL

El Congrés Jurídic Internacional (Roma: 12 novembre 1934)	72
Inauguració de l'Any Acadèmic a l'Institut Catòlic de París.	73
Els catòlics suïssos i la Universitat de Friburg	73
La persecució religiosa a Mèxic	74
Fracàs de l'església protestant a Alemanya	75
El partit nacional-socialista alemany es malfia dels Ordes Religiosos	167
L'Episcopat nord-americà protesta contra la persecució religiosa de Mèxic	167
Idees de Mussolini sobre les relacions entre l'Església i l'Estat	169
El parlament natalici del Sant Pare	171
El plebiscit del Sarre i els catòlics	172
El hitlerisme contra el Cristianisme	173

La visita del ministre Laval al Vaticà	255
La Setmana Nacional d'Estudi dels universitaris d'Acció Catòlica	256
El Jubileu de la Redempció es clourà amb una festa eucarís- tica celebrada a Lurdes	257
Després del plebiscit del Sarre	258
L'avanç del Catolicisme al Japó	259
El perill d'una nova religió a Alemanya	260
L'Església en els corrents d'avui dia	263
La ràdio al servei de l'Església en els E. U. d'A.	265
Els requeriments socials d'un Arquebisbe australià	266
El Govern francès pren part en cerimònies religioses	357
Centenari de l'Orde mercedària	357
Els catòlics alemanys continuen defensant-se	358
La canonització dels màrtirs anglesos	359
El President Roosevelt declara que té confiança en la Pro- vidència divina	361
Laïcisme ultrancer del govern turc	361
Ha estat trobat un «cinqué evangeli»?	361
La mort d'un il·lustre príncep de l'Església	366
És un imperi cristià Abissínia?	450
El món dels homes catòlics i la revolució social cristiana ...	451
Dret romà i Cristianisme	452
Alocució del Sant Pare als predicadors quaresmals de Roma	452
El ministre Laval exalta la civilització cristiana	453
Progressos del Catolicisme a l'Índia	453
Els Estats Units i la persecució religiosa de Mèxic	454
L'Església i els partits catòlics	455
La jornada universitària catòlica italiana	456
L'Episcopat francès i la Lliga dels Drets de l'Home	456
El Sant Pare anatematitza la guerra	457
La premsa catòlica russa	555
França rep triomfalment el Card. Pacelli, Legat Pontifici...	556
Vicissituds d'una peregrinació alemanya a Roma	557
Protestes contra la persecució de Mèxic	558
Mons. Leònidas Fedorov	560

CULTURA GENERAL

El segon Concurs Internacional de la Institució Patxot ...	76
El dormir és un misteri. Mèdicament, encara es busca una solució	367
Minva la crisi econòmica?	470
El col·lectament de l'abat de Sant Cugat del Vallès, Ramon Biure	472

MOVIMENT SOCIAL

La formació en massa d'un proletariat intel·lectual	78
La veu dels joves parats a Ginebra	458
Conferència internacional catòlica sobre el Corporativisme	459
Un curs de Corporativisme a la Universitat catòlica de Milà	461
El canonge Cardijn novament a Barcelona	462

MOVIMENT INTERNACIONAL

<i>Alemanya</i>	
L'expansió hitleriana al Bàltic	178
<i>Estats Units</i>	
Els remeis que Roosevelt oposa a l'atur forçós	269
La denúncia del tractat naval de Washington	275
El Tribunal Suprem ianqui i Roosevelt	466
<i>Gran Bretanya</i>	
L'antagonisme anglo-irlandès	84
La política anglesa	86
La nova positura de Lloyd George	279
<i>Holanda</i>	
Per l'Holanda i l'Europa	371
<i>Hongria</i>	
Les eleccions hongareses	561
<i>Iugoslàvia</i>	
La unitat iugoslava	181
<i>Sud-Àfrica</i>	
La política sud-africana	369
<i>Suïssa</i>	
Suïssa contra el socialisme	175
Veus suïsses sobre l'esdevenidor de llur país	277
<i>Txecoslovàquia</i>	
La minoria alemanya de Txecoslovàquia	81
<i>U. R. S. S.</i>	
L'assassinat de Kirov	272
<i>Pluriestats</i>	
L'economia del Sarre	266
Per a la unificació d'Europa	374
Les eleccions de Dantzig. Les seves conseqüències	463

REVISTA DE PREMSA ESTRANGERA

<i>Com fou assassinat un predecessor del rei Alexandre, al «Daily Express», de Londres</i>	88
<i>Una redacció socialista en vaga, al «Express», de Praga</i>	89
<i>Es possible un acord naval? a «Nation», de Nova York</i>	89
<i>El mariscal Balbo substituirà Mussolini?, al «Sunday Referee», de Londres</i>	90

<i>Les forces del partit feixista en 1934</i> , a «Stampa», de Torí	91
<i>Les minories nacionals recensades pels alemanys</i> , a «Kreuz Zeitung», de Berlín	91
<i>Vers una cooperació dels països escandinaus?</i> , a «Finans Och Sofart», de Copenhague	92
<i>700.000 infants polonesos sense escola</i> , a «Kurjer Warszawski», de Varsòvia	92
<i>A Alemanya hi ha pocs estudiants</i> , a «Der Ring», de Berlín	93
<i>La S. de N. no cobra</i> , al «Daily Telegraph», de Londres ...	93
<i>L'atur forçós a tot el món</i> , al «The Times», de Londres ...	93
<i>El Cristianisme de la S. de N.</i> , al «The Times»	94
<i>La propaganda comunista al Reich</i> , al «Reichspost», de Viena	94
<i>La qüestió danubiana</i> , al «Mirovoie Khoziaisto», de Moscú	95
<i>Una entesa radiofònica</i> , al «Kurjer Warszawski», de Varsòvia	96
<i>Vint-i-tres milions d'indigents</i> , al «New York Herald» ...	96
<i>La pedagogia feixista</i> (textos diversos)	182
<i>Un gran secret diplomàtic</i> , al «Noir et Blanc», de París ...	184
<i>El Japó farà marxa endarrera?</i> , al «The Statist», de Londres	184
<i>El patró or</i> , al «Financial Times», de Londres	185
<i>El conflicte del Sarre</i> , al «Journal des Nations», de Ginebra	185
<i>El Tractat de Versalles</i> (amb relació al Sarre)	187
<i>Un manifest de la S. de N.</i> (id. id.)	188
<i>Es plantejarà ara la qüestió del Sleswig?</i> , al «Berlinske Tidende»	188
<i>Després del plebiscit i abans del resultat (del Sarre)</i> , a diversos diaris. — <i>El resultat.</i> — <i>Després del resultat</i>	188
<i>El món capgirat</i> (morts de fam i suïcidis), al «Schönere Zukunft», de Viena	191
<i>No hi haurà guerra</i> , al «News Chronicle»	281
<i>Una mòmia a la duana</i> (comprada pel museu de Varsòvia a Egipte), a «Le Journal du Caire»	283
<i>Guerra d'ones a l'Europa oriental</i> , a «Mon Programme», de París	283
<i>El sensacional programa de Lloyd George</i> , al «Daily Herald», de Londres	283
<i>Els irlandesos ja no són súbdits britànics</i> , al «Daily Telegraph», de Londres	286
<i>Jesucrist, el primer nazi</i> , a «Il Lavoro», de Roma	287
<i>Les migracions de l'or</i> , a «La Journée Industrielle», de París	287
<i>Petrolí o Cristianisme per a l'Orient llunyà?</i> , a «América» (sobre el tàcit acord dels EE. UU. amb la U. R. S. S.)	376
<i>La persecució religiosa a Mèxic</i> (de diversos diaris)	377
<i>Grandesa i decadència de la premsa alemanya</i> , al «De Telegraaf», d'Amsterdam	379

<i>La revolució grega</i> , al «Manchester Guardian»	381
<i>Qui va descobrir Amèrica?</i> , a «Deutsche Allgemeine Zeitung», de Berlín	381
<i>Els feixistes anglesos i l'any 1935</i> , al «Daily Mail»	383
<i>Les empremtes digitals en l'Arqueologia</i> , a la «Popular Science», de Nova York	384
<i>El món s'arma!</i> (de diversos diaris)	474
<i>L'exèrcit antic i l'exèrcit nou</i> , al «Krasnaia Zvesda», de Moscou	476
<i>La inquietud de la Petita Entesa</i> , a la «Kölnische Zeitung», de Colònia	476
<i>El rearmament alemany, del punt de vista financer</i> , a la «Neue Zürcher Zeitung», de Zurich	477
<i>Les responsabilitats (sobre la violació del Tractat de Versalles)</i> , al «Berliner Börsen Zeitung»	479
<i>Les vuit reivindicacions del tercer Reich</i> , al «Daily Telegraph», de Londres	479
<i>Una insospitada aplicació de la T. S. F. (supressió de mosques, abelles, escarabats, etc.)</i> , al «Radio Times», de Londres	480
<i>Venizelos</i> , a «Aux Ecoutés», de París	480
<i>La mort del mariscal Pilsudski</i> , segons diaris alemanys, francesos, hongaresos, austríacs i polonesos	563
<i>La signatura del pacte franco-soviètic i les converses de Moscou</i> , segons diaris francesos, alemanys, anglesos i hongaresos	565
<i>El conflicte entre Itàlia i Abissínia</i> , al «Giornale d'Italia», de Roma	567
<i>Les raons de l'aliança franco-russa</i> , a «La France et ses Alliances», de París	567
<i>El cercle franco-soviètic</i> , al «Völkischer Beobachter», de Berlín	568
<i>La Petita Entesa i el revisionisme</i> , a la «Prager Presse», de Praga	569
<i>La pau i la demografia</i> , a «Le Temps», de París	570
<i>Dànzig i Polònia</i> , a «Polska Zbrojna», de Varsòvia	571
<i>El perill maçònic a Portugal</i> , a «O Seculo» de Lisboa	572
<i>Dret diví i teoria orgànica</i> , a «New-York Times»	572
<i>La guerra futura</i> , a «Daily Herald», de Londres	572
<i>Itàlia i la situació europea</i> , a «Il Regime Fascista», de Cremona, «La Stampa», de Torí, i el «Corriere della Sera», de Milà	574
<i>La neopaganització del Reich</i> , a «Neue Zürcher Zeitung», de Zurich	574
<i>Desapareix la raça blanca?</i> , a «Stimmen der Zeit», de Friburg de Brisgòvia	575
<i>La política de Sir John Simon</i> , a «L'Echo de Paris»	576

IBERIA MUSICAL

Canuda, 45 Telèfon 18864
BARCELONA

**Música en tots els gèneres
i edicions**

Pianos nous de lloguer

Aquesta casa s'encarrega de proporcionar professors de música de reconeguda competència

BIBLIOTECA DE La Paraula Cristiana

Núm. I.—EL LLIBRE DE St. JOSEP per *Francis Jammes*, traducció de *Josep F. Ràfols*. Preu: 5 ptes.

Núm. II.—PER LES TERRES DE CRIST, per *Joaquim M. de Nadal*, amb pròleg de *Francesc Cambó*. Preu: 7 ptes.

Núm. III.—EL SIONISME, pel *R. P. Pere Voltas*. C. M. F. (Volum I). Preu: 5 ptes.

Núm. IV. 1a. (Volum II) Preu: 5 ptes.
Núm. V.—LA COBLA, per *Joaquim Ruyra*. Preu: 5 ptes.

Sèrie B

Núm. I.—LA MORT DELS PERSEGUIDORS. per *Lactanci* i ACTES DE MARTIRIS.

Núm. II.—DEL SACERDOCI, de *St. Joan Crisòstom* (Pròximament)

Per als subscriptors de «LA PARAULA CRISTIANA» 3'50 ptes. volum, demanant-lo directament a l'Administració: Templaris, 5, pral.

Farmàcia i Centre d'Específics

Laietana, 50
Telèfon 14729

L. VILAR

Laietana, 50
Telèfon 14729

SERVEI FARMACÈUTIC PERMANENT DIA I NIT

*Laboratori Micro - Bioquímic
especialitzat en Anàlisis Clínics*

*Recordi sempre els següents
productes de fama mundial:*

CEREBRINO MANDRI. Contra tota mena de dolors ♦ **TABLETAS GABA.** Curen la tos i catarros, indispensables als fumadors ♦ **CALLICIDA LADIVON-SIM.** Contra ulls de poll i dureses ♦ **BALSAM C. DE KONING TILLY.** Gran depuratiu de la sang i ronyons ♦ **AIGUA DEL CARME BIHEL.** Insubstituïble contra mareig, vòmits; preventiu del tifus ♦ **BALSAM BIHEL.** Cura cremades de sol i irritació de la pell ♦ **PRODUCTES VERKOS.** Pasta anti-flogística. Esparadrap. Aigua oxigenada, etc.

BANC URQUIJO CATALA

Domicili social: DELAYO, 42 / BARCELONA

Adreça de Correus 845 - Telèfon 16460

Direcció telegràfica i telefònica: CATURQUIJO

Magatzems a la Barceloneta (Barcelona)

Operacions bancàries de totes classes

Agències i Delegacions: Banyoles,
La Bisbal, Calella, Girona, Manresa,
Mataró, Palamós, Reus, Sant
Fellu de Guíxols, Sitges, Torelló,
Vich i Vilanova i Geltrú

Corresponsal del Banc d'Espanya
a Mataró i Vilanova i Geltrú

OBRA NOVA

El diàleg interior

Recull d'articles del

Dr. CARLES CARDÓ, prev.

Un volum de 260 pàgines

Es ven a totes les llibreries i en
aquesta administració

Uriartril Dr. Grau

Artritisme - Reuma - Gota

Es el millor dissolvent del àcid úric

HIDROLITINES Dr. GRAU

INCOMPARABLE AIGUA DE TAULA

El seu ús en els àpats, facilita la digestió i constitueix
una suprema delectança

Cuidi la seva salut

adquirint sempre productes de màxima garantia

Es un producte Dr. Grau